

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Militia Immaculatae Conceptionis Virginis Mariae, Contra Malitiam Originalis Infectionis Peccati

Alva y Astorga, Pedro de

Lovanij, 1663

B.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13965

ditione illustrissime Ducissæ primæ Mediolani, prædictum festum Conceptionis translatum fuit ad Capellam Beate Virginis MARIE, quæ sita est in Ecclesia S. Francisci. Ita BUSTUS in Mariali, serm. 9. de Conceptione, part. 1. Marraccius in Principibus Marianis, fol. 52.

A. P. E. V. S. I. sub his litteris scripsit quidam Societatis J. E. S. U. Pater, librum sub hoc titulo: Manuale Sodalitatis B. MARIE Virginis, ac Juventutis universæ selectæ Gymnasiorum Societatis Jesu, &c. ubi parte 2. fol. 85. adducit considerationes de Conceptione, & 5. talis est: *Considerabis Conceptionem B. Virginis fuisse purissimam, nullius labis affinem, è qua immaculatus Agnus, &c. Lib. impress. Fleria anno 1610. in 12. magno.*

B.

BALDUINUS Comes Flandriæ, & Hannoveriæ, dedit duo diplomata cum his subscriptionibus, primum sic: *Actum in solemnitate Conceptionis gloriosæ Virginis MARIE, 1195. alterum verò: Actum mense Decembri in Conceptione gloriosæ Virginis MARIE 1195. sic Myræus in notitia Ecclesiarum Belgii capite 178. Euseb. Nieremb. folio 70.*

BALDUINUS Junius, Ordinis Minorum, natione Belgæ Pordracensis, in Manuali Theologico continente præcipua totius Theologiæ fundamenta, libro 14. de Incarnatione, cap. 15. de sanctificatione B. Virginis, fol. 900. adducit quatuordecim dogmata, seu conclusiones, in quibus probat, quod Beata Virgo fuit per gratiam sanctificata in utero; quod potuit à Deo præservari, & quod de facto non fuit præservata ab antecedentibus, & consequentibus peccati originalis; quod habuit debitum incurrendi, & contrahendi ex vi suæ generationis, *tamen ex gratia & privilegio speciali fuit à peccato originali in sua Conceptione præservata, &c. Vide alia loco citato; lib. est impress. Moguntia 1615. in 8. regali.*

Item, in libro Concionum parvo impresso Antuerpiæ 1613. habet concionem de Immaculata Conceptione fol. 22. sub themate: *Locutus est Dominus ad Moysen dicens: Arcam de lignis setim compingite, &c. usque ad fol. 41. Lib. impress. ut supra in 8. & anno 1618.*

Item, in libro majori Concionum impresso Colonia 1616. habet præter supra positam, alias duas de eadem Immaculata Conceptione, quarum prima incipit: *Figurata fuit B. MARIA per arcum, &c. Et altera incipit sic: Olim mulier quædam, &c. Lib. impress. ut supra in 4.*

Item, in Chronico morali, parte 4. folio 768. ad annum Christi 1484. de fundatione Monialium Conceptionis, ac decreto Pauli V. circa Conceptionem Virginis MARIE, latè. Lib. impress. Colonia 1622. in 4.

Item, scripsit de puritate MARIE, sub hoc titulo: *Lilium inter spinas, sive, de Beata Virgine MARIA Christi Matre; impress. Antuerpiæ 1631. Vide Wadding. in Catalogo, folio 46. & Marrac. in Biblioth. Mar. fol. 176.*

BALTHASAR Alvarez, Societatis Jesu Hispanus, Provincialis Provinciæ Toletanæ, vir pietate clarus, de Consolatione spirituali, habita in die Conceptionis Domine nostræ Virginis MARIE. Vide etiam ipsius scripta per Ludovic. de Puente cap. 26. fol. 111. Lib. impress. Matrivi 1615. in 4.

BALTHASAR Andreas, Juris Consultus Hispanus, ad Decretum Concilii Tridentini, de Immaculata Virginis Conceptione fecit additionem latam, & eruditam, ut videre est in lib. impress. Lugduni anno 1631. in 4.

Item, adde quæ ipse refert his verbis: *Quamvis est sententiam de Immaculata Virginis Conceptione, & nos triginta abhinc annis adversus Gloss. verbo Nativitas, in cap. 1. de Consecrat. distinct. 3. & verbo Miracula, in cap. 2. de Consecrat. distinct. 4. dum hæc iura publicè in nostra Academia doceremus, libenti animo secuti fuimus, varijs rationibus, ac fundamentis illam comprobantes. Et postmodum anno 1618. cum hujus nobilissimæ Civitatis Cesaraugustæ Supremum Consulatatum exerceceremus, unà cum alijs ejusdem Civitatis moderatoribus, copiosaque Nobilium, ac Civium, & Equitum multitudine in Angelico sacello Serenissime Deiparæ, ac Immaculatæ Virginis del Pilar communiter à nostratibus nuncupatæ, ejusdem piæ asserptionis defensionem solemnem iuramento firmavimus, &c. ibidem.*

BALTHASAR Arias, Ordinis Prædicatorum Hispanus, in lib. Sermonum de Sanctis, in festivitate purissimæ Conceptionis Virginis sanctissimæ, à fol. 33. usque 47. Hispanicè pro puritate Virginis, ac ejus præservatione habet sequentia: *Porque à la luz del dia, se le figue la noche; pero à la luz de la gracia de la Virgen santissima jamás precedo nada de culpa mortal venial, ni original, &c. La Virgen fue ficut dies cœli, dia sin noche, luz sin tinieblas, gracia sin culpa, ni antes, ni despues. Pues si la Virgen santissima tuuo adornados los pies, y la cabeza, pues tuuo el adorno de la gracia no solo en los pies, que fue el fin de su vida; pero en la cabeza, que fue el principio della, pues no solo estuvo en gracia à la hora de su muerte, sino tambien en la Conception, siendo concebida en gracia, y sin peccado alguno, &c. En la Conception le entrò à la Virgen la luz de la divina gracia, y no el agua del diluvio general, que fue la culpa del peccado original, que se estendió generalmente por todo el linage humano; porque deste diluvio general del peccado original, solo el Arca de Noe, que fue MARIA santissima, y el que estuvo dentro della, que fue Christo nuestro Señor, se libraron, &c. Et in fine: Aunque Christo, y MARIA fueron impecables, pero en diferente manera; porque Christo lo era por naturaleza, y MARIA por gracia, y privilegio particular; porque segun la ley general, que publicó el Apostol. San Pablo: Omnes in Adam peccaverunt: perece averlo incurrido, pero no, porque desta ley general exceptuò Dios nuestro Señor, y privilegio à MARIA santissima, &c. Así la ley de currit en el peccado original para todos es; mas no para la Virgen Santissima; ella sola fue la privilegiada, y la libre de esta ley, &c. la fabrica de la Virgen en la Conception, no tuvo golpe de culpa, ni peccado alguno. Ultra de todo lo dicho, si la Virgen fuera concebida en peccado, fuera esclava del demonio, como lo son todos los pecadores; y en tal caso padiera el demonio dexir à Dios dos dedos de la barba, andad Señor, que sois Hijo de esclava, lo qual parece seria gran mengua de Dios, &c. Deinde repetit millies, & probat Virginem MARIAM fuisse immunem, & exemptam à peccato originali, in gratia conceptam, & alia quamplura scitu digna, quæ non transcribo brevitas causâ. Lib. impress. Valentia 1614. in 4.*

BALTHASAR Bunikem, Magister in Theologia, fuit zelosissimus disputator, ac defensor sententiae purissimae, & Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE**, quod his eisdem verbis refert, & dicit Daniel Agricola, in Corona Doctorum pro immunitate Virginis, fol. 175. à tergo.

BALTHASAR de Bastamante, Ordinis Minorum Hispanus, in Sermone Capituli Provincialis Limentis, in die Visitationis Virginis **MARIE**, inquit: Exurgens, Que se levanta **MARIA**, dize el Evangelista, à levantarse en su Conception en las entrañas de su Madre Santa Ana, donde sin caer, en vn instante fue lo mismo concebida, que levantarse, oy concebiendo al Verbo se levanta tambien &c. Est sermo impress. 1651. in 4.

BALTHASAR Chavarius, Societatis Jesu, in libro de vera, perfectaque prudentia lib. 4. cap. 4. folio 999. affirmat: Quod in Virgine **MARIA** fuerunt omnia dona, ac gratiae cumulatim collocatae, ut fieret dignum Redemptionis nostri habitaculum, &c. Lib. impress. Lugduni 1622. in 8. regali. Sed iustitia originalis enumeratur inter dona gratuita, immò fuit precipuum donum; gigitur. Et si iste non debeat computari in Militia, quia non est expressus, transeat.

BALTHASAR Castilionius, Clericus Regularis Congregationis Sancti Pauli Italus, edi curavit ordinem recitandi divinum Officium, in quo ad diem 8. Decembris habetur Conceptio Beatae **MARIE** duplex, Romae 1601. in 8.

BALTHASAR Corderius, Societatis Jesu Belga, in Viennensi Academia Bibliorum Interpres, in 3. tom. Psalm. adducit indicem concionatorum pro die Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE**, ubi plura citat ex Patribus Graecis pro hoc mysterio. Vide ibi. Impress. Antuerpiae 1646. in fol.

Item, tomo 2. in indice concionatorio, adducit Elenchum pro Immaculata Conceptione Virginis **MARIE**. Vide ibi. Impress. ibidem.

Item, tomo 1. in Psalmum 45. fol. 884. columna 1. ait: Quod Beata Virgo manè dilectulo, scilicet in ipso primo instanti, quo concepta vitam habuit, divino est praesidio aduta, ne cadret in originale peccatum, &c.

Item, in indice concionatorio ad diem 8. Decembris, adducit plura pro Conceptione Beatae Virginis **MARIE**. Vide ibi. Lib. impress. Antuerpiae 1643.

Item, in lib. Job elucidatus, ad diem 8. Decembris, adducit Elenchum concionatorum pro Immaculatae Virginis **MARIE** Conceptione. Lib. impress. Antuerpiae anno 1646. in fol.

Item, in libro: Catena in S. Lucam, in festo Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE**, adducit indicem concionatorum. Impress. Antuerpiae 1629. in fol.

BALTHASAR Elisius de Medinilla, Hispanus, scripsit librum Hispanicè de Immaculata Conceptione Virginis **MARIE**. Impress. Matriti 1617. in 8.

BALTHASAR Gracianus, Societatis Jesu Hispanus, in libro dicto Hispanicè: El Comulgatorio, capite 1. folio 1. agit late de Immaculatae Virginis Conceptione, impresso Cæsaraugustæ 1655. in 24.

BALTHASAR Joannes de Balaguer, Hispanus Poëta, scripsit Poëmata de Immaculata Conceptione Virginis **MARIE**, ad annum 1486. & extant cum aliis apud Ferrant. Diaz.

BALTHASAR Jordanus, Doctor & Poëta Hispanus, edidit Epigramma pro Immaculatae Desipare à peccato originali immunitate. Impress. Baëzæ, cum aliis 1618. in 4.

BALTHASAR Lipius, Episcopus de Portu,

ve Portuensis, Hispanus, in Constitutionibus Synodalibus illius Ecclesiae, titulo de Ferijs, & Jeunijs, folio 35. inquit: Item, dies Conceptionis Dominae nostrae Virginis **MARIE** scribetur, & ieiunetur. Lib. impress. in Portuensi Civitate, anno 1541. in fol.

BALTHASAR de Moscoso, & Sandoual, Hispanus, ac S. R. E. Cardinalis, Decanus, & Patronus meus amplissimus, in Constitutionibus Synodalibus Giennensis Ecclesiae, inter festiuitates observandas enumerat Immaculatam Conceptionem Dominae nostrae Virginis **MARIE**. Ita libro 2. titulo 11. de Ferijs, & Vigilijs.

Item, concessit indulgentias pro voto Immaculatae Conceptionis factò à Melta, & Cauaña regali, ut constat ex ejus epistola, data 12. Martij, & extat in libro de ipso voto. fol. 11. Impress. 1654. in 4.

Item, scripsit Epistolam omnibus Hispaniarum Episcopis, & Prælati, circa mysterium Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE** absque peccato originali conceptae, & Missionem D. D. Francisci de Guevara, ad Curiam Romanam, pro sollicitatione ejusdem mysterij. Impress. Hispani ann. 1655. in folio, cum imagine Immaculatae Conceptionis.

Item, pijsimo rescripto prohibuit, ne imprimantur Juramenta, seu vota pro defensione mysterij Immaculatae Conceptionis, absque ejus licentia. Extat impress. in charta expansa, die 15. Februarij 1653.

BALTHASAR Pachecus, Ordinis Minorum Hispanus, in quatuordecim discursibus super Pater noster, petitione 4. discursu 10. cap. 2. fol. 433. ait: Quod Virgo sanctissima non habuit, ni rastro, ni imaginacion de peccado. Et pro festo Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE**, habet indicem concionatorum latissimum, fol. 67. Lib. impress. Salmanticae 1603. in 4. & 1596. & 1604.

Item, in Sermonario de Sanctis, de Immaculata Conceptione Virginis **MARIE** Dominae nostrae, habet Sermones duos, impress. Salmanticae 1605. in 4.

BALTHASAR Paëz, Ordinis Sanctissimae Trinitatis Hispanus, in Canticum magnum Moyis: Audite Caeli, quae loquor, Exodi 15. in festo Immaculatae Conceptionis Beatissimae Virginis, habet indicem concionatorum. Lib. impress. Antuerpiae 1619. in 4. & Ulyssipone 1628. in fol. tom. 2.

Item, in Canticum Ezechiae: Ego dixi in dimidio dierum; in festo Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE**, habet indicem concionatorum. Lib. impress. Lugduni 1623. in 4.

Item, in Commentarijs super Epistolam B. Iacobi Apostoli, in festo Immaculatae Conceptionis Beatissimae Virginis, habet indicem concionatorum. Lib. impress. Ulyssipone 1613. in folio parvo.

Item, in Sermonibus Septimanæ sanctae, in Sermone de Sepultura Domini nostri, folio 578. ait: Quod Virgo **MARIA** fuit praeservata, praeservata, atque in ea effectus passionis, & redemptionis anticipatus, &c. Lib. impress. Ulyssipone 1630. in 4.

Item, in pompa funerali Philippi II. Hispaniarum Regis, in Salutatione, agit de ipsius devotione ad mysterium Immaculatae Conceptionis Virginis **MARIE**. Serm. seorsim impress. Ulyssipone 1611. in 4.

Item, dicitur, quòd scripserit Mariale de festiuitatibus, ac laudibus Virginis, in quo etiam de Immaculata Conceptione ejusdem. Ita Marrac. in Catalogo ad ann. 1640.

BALTHASAR Porreñus, Scriptor Hispanus, edidit librum sub hoc titulo: Libro de la limpia Conception de la Virgen **MARIA** Madre de Dios, y Señora nuestra,

uestra, recogido de lo que se halla eserito en favor deste mysterio, en Concilios, Papas, Revelaciones, Milagros, Iglesias, Patriarcas, Cardenales, Arçobispos, Obispos, Doctores de la Iglesia, Emperadores, Reyes, Religiones, Universidades, y Mugeres santas, &c. Impress. Conchæ 1620. in 4.

BALTHASAR de Roca, Ordinis Prædicatorum Hispanus, in libro: Summario de la devocion, Confradia, è Indulgenitas del Rosario de la Madre de Dios, &c. folio 84. de Indulgentia concessa à Pio IV. *pro die Conceptionis Virginis MARIE*. Lib. impress. Valentia 1596. in 8.

BALTHASAR Sorius, Ordinis Prædicatorum Hispanus, in libro Sermonum de Deipara, Sanctisq; per circulum anni, à fol. 19. usque 23. habet de *Conceptione Virginis MARIE* Sermonem super illud thema: Præparavit viam ante te; in qua dicit sequentia pro ejus immunitate à peccato: Quia igitur maximè Virgo cum Christo conversabatur, necesse fuit eam omni gratia, & virtute perfici, &c. Quamvis autem creatura omnis Deo comparata, sit imperfecta, Virgo tamen sacratissima, quæ remedium inter Deum, & hominem erat ponenda respectu hominis, debuit esse perfecta, ut nihil penitus perfectionis hominibus posset concedi, quod in ea contingeret non reperiri, ut si Deo relata veraciter fuerit, & apparuerit creatura, comparata tamen ceteris, videretur infigne præferre Divinitatis, &c.

Item, infra: Fuit igitur Virgo præparatum Deo Mausolæum ut sanctum in carne, & sanctum in mente, ut utriusque receptioni utrimque congrueret habitaculum, & nihil in Virgine Deo reperiretur contrarium. Unde Augustinus contra quinque hæretes: Quid est Manichæe, quod te permovet in mea Nativitate? non sum libidinis conceptus cupiditate, ego viam itineri meo præparavi; quæ siquidem præparatio in anima fuit secundum plenitudinem gratiæ; in corpore secundum remotionem fomitis, seu concupiscentiæ; ut nulla inesset animæ culpa, nec ulla carni inesset corruptionis concupiscentia, &c.

Item, infra: Quantum ad primam conclusionem, licet hodie Virgo concepta non fuerit secundum animæ infusionem, nec secundum gratiæ sanctificationem, quæ immunis fieret à peccato, ut sancta esset antequam nata, tamen quia in hac die ad Conceptum illius parentes carnaliter convenerunt, neque enim in Spiritu Sancto fuit concepta; nec osculo (ut quidam hæreticaliter asserunt) generata, sed parentum concubitu carnali producta; ideo spiritualis Conceptionis intuitu, quæ denuò gratiâ repletur, hodie Conceptus ipsius in Ecclesia solemniter celebratur; in ipsa autem incipit plenitudo gratiæ reperiri, quæ toto tempore legis nequit haberi, &c. Infra affirmat, quod habuit puritatem carnis, & plenitudinem gratiæ in anima, ut de immaculata Matre, immaculatus Filius procederet.

Item, ibidem dicit: Supernæ denique benedictioni præparabatur terra in hominem procreata, ex qua nascitura esset gloriosissima Virgo, quæ cælesti benedictione, singulari replenda erat privilegio, &c. Qui ergo in se nihil peccati habet, nihil habet, quo Deo repugnet, unde Deo proximum esse oportet. *Talis est Beatissima Virgo, cujus vita semper fuit immunis ab omni peccato, & inter peccatores conversata, nulli unquam fuit peccato subiecta, omnia à se peccata abijciens, nullum in se peccatum habens, nulli unquam peccato consentiens, &c.* Et post aliqua profequitur: Hoc dilu-

vium, scilicet inundatio peccatorum, omnes contingit in hoc mundo viventes, quia si dixerimus quia peccatum non habemus, veritas in nobis non est, 1. Joan. 1. Virginem autem contingere non potuit, quoniam peccatorum fluctus calcavit; unde Augustinus, in lib. de natura, & gratia: Excepta ergo Sancta Virgine, si omnes Sancti, &c. In Conceptione autem Virginis cœperunt cantus passerum, id est, Prophetarum innoscere, & impleri; unde quod sub Prophetis, atque figuris quondam fuerat occultum, oriente Virgine cepit fieri manifestum, &c. Lib. impress. Dertusæ 1538. in 4.

Item, libro contra septem blasphemias, contra secundam blasphemiam, scilicet, quòd S. Joseph fuerit sine peccato originali conceptus, in protestatione, capit. 1. inquit: Itaque hostili hac calliditate inspecta, aperte protestamur & dicimus, nihil contra Virginis nos machinari Conceptum, aut aliquid quod contra liber parvum persuadere, quòd Desidera Virgo purissima originale suspicetur peccatum concepta traxisset; cum enim fidelium devotionem toto pœne jam orbe diffusam, quam Ecclesia sancta non reprobat, sed de hæreticis illam damnantes, merito prodidit esse damnandam, nam quod pro pace Ecclesiæ ab ea permittitur, nisi improbè ab aliquo non reprobat, unde necesse merario ausu Apostolicis sanctionibus contradicere, nec illius decretis obesse, nec æquum divini simplicem devotionem fidelium impugnare, &c.

Item, cap. 2. cujus titulus est: Quòd Joseph esse sine peccato originali conceptum, sit apud omnes fideles hæreticum, inquit: *Ob hoc quidem fidelium devotio congruentiam conceptus Virginis adjuvens sine peccato originali, dicit eam divina gratiæ munere esse præservatam, & à peccato in sua Conceptione præservatam, quoniam Dei Mater erat electa, tabernaculum Christi futura, templum Dei facta, ubi nec dum per gratiam inhabitaret, sed de ejus utero carnem allumens, intra ejus viscera corporaliter requiesceret, ut sicut corpus Christi in ea novo ordine, sic quoque et sancta nasceretur radice. Resolve omnia dicta custodiorum huic devotioni innitentium, & si quid aliud reperies, adijce, nihil enim aliud hæcenus est præsumptum, nihil & hæcenus suspicatum, nisi quòd ideo dicitur, à peccato in concepta fuisse immunis, quia Dei filius esset ex purissimis ejus sanguinibus, &c.* Deinde capite 3. proponit: Quòd si aliqui fuissent præservati ab originali, maxime fuissent parentes Virginis, & qui in Christi genealogia continentur. Et cap. 4. Quòd minùs videtur obviare Scripturæ, Joannem Baptistam esse ab originali præservatum, quàm Joseph, licet utrumque repugnet. Et cap. 5. Quòd lumine Fidei manifestum est in Fide Catholica, Joseph esse in peccato originali conceptum. Et cap. 6. Quòd ex eo concludit Apostolus, Joseph in peccato conceptum cum ceteris, quia Christus est mortuus pro omnibus. Et cap. 7. Quòd ex verbis Apostoli, quibus Christus dicitur Mediator, Joseph aperte dicitur fuisse peccator. Et cap. 8. Quòd Apostolus non admittit distinctionem in hujusmodi. Et cap. 9. Quòd Joseph aperte videatur in peccato conceptus, quia verè fuit Domini nostri Passione redemptus.

Item, capite 10. cujus titulus est: Quòd redemptio præservativa per Passionem Christi à peccato originali in nobis, determinationi Ecclesiæ adversatur, ait: At, inquit, reprobanda non est illa redemptio, quia redempta dicitur esse Beata Virgo, ut pariter asseratur redempta, & ab originali trans-

bilivit. Verba sunt Joannis Antonij Velazquez, libro 4. de MARIA Immaculatè Concepta, dissert. 10. adnot. 1. num. 7. fol. 375. Vide Petrum de Oxeda, in Informatione, cap. 8.

Item, observantissimus fuit *festivitatis purissime Conceptionis Virginis MARIE*, &c. Marrac in Reg. Marian. fol. 33. ex Ægidio Lusitano, lib. 3. quæst. 6. fol. 384.

BANDINUS Melitici, Theologus doctissimus pervevultus, in quatuor lib. Sent. tract. de Incarnat. fol. 301. inquit: *Christi autem caro non fuit peccatrix in Christo, hoc est, alicui peccato obligata, quia ex carnis delectatione nata non est, nec postea peccavit: fuit vero peccatrix in Matre, sed superveniente Spiritu Sancto, tota mundata est, quinimo (ut ait Augustinus) ipsi Matri ex tunc colatum est sic devincere peccatum, ut ei soli inter omnes sanctos non conveniat illud: Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, &c.* lib. recognito, & typis mandato à Benedicto Celidonio Abbate Viennæ ad Scotos, impresso Lovanii 1557. in 8. Vide de hoc in Sole Veritatis, class. IX.

BAPTISTA de Castiglione, Ordinis Minorum Mediolanensis, edi curavit *Questionem de Conceptione Beatæ Virginis MARIE* Francisci Lycheti, ut videre est in lib. impresso Parisijs 1520. in fol.

BAPTISTA Fanetius de Ferraria, Ordinis Carmelitarum Italus, scripsit sermonem de *Conceptione Immaculata Dei Matris MARIE*, quem citat inter Carmelitanos Daniel Agricola, in Corona Conceptionis, fol. 175. & Joannes à S. M. in supplici libello, fol. 331.

BAPTISTA Fanti, Ordinis Carmelitarum, in suo Sermonario, ferm. 18. sub hoc titulo: de Puritate Beatæ MARIE, in Nativitate, Purificatione, ac Conceptione, in prima conclusione, ait: *Quòd MARIA fuit absque originali.* Lib. impress. Bononiæ 1506. in 4.

BAPTISTA de Ferraria, Ordinis Minorum, in 3. lib. Senten. dist. 3. quæst. 1. scripsit de *Immaculata Conceptione Virginis MARIE*. Sic P. Salazar. & Leon, class. 9. Joannes Eusebius, in lib. Excep. fol. 519. Pistoia, fol. 158. num. 72.

BAPTISTA Fiera, Mantuanus Medicus, de *Conceptione Virginis Deiparæ* Librum unum Venetijs excusum, secundùm Gesnerum. Vide Marrac. in Biblioth. tom. 1. fol. 186. Pistoia corona 2. cap. 8. fol. 226.

BAPTISTA de Genoua, Monialis, & Canonica Regularis Lateranen. in libro dicto: *Opera Spiritualia*, in tribus tomis divisa, tom. 2. cap. 16. fol. 161. Quòd B. Virgo MARIA gaudens semper Angelicâ naturâ, tantam acceperit gratiam, ut semper postquam fuit creata, & confirmata in ea viderit faciem Patris: *Ista chæ mai no è stata machia da peccato, &c.*

Item, tom. 3. cap. 8. Quòd totaliter fuit B. Virgo Deo plena magis, quàm dici & capi potest. *May per un solo instante non ando nelle sembre, non potendo quella felice anima in minima culpa incorrere.* Et ad marginem habet: *MARIA may in colpa non incorse.* Lib. impress. Venetijs 1588. in 4.

BAPTISTA Mantuanus, Ordinis Carmelitarum Prior Generalis, Italus, de *Conceptu Virginis MARIE in utero Sanctæ Annæ* Poëma doctum, latum, & eruditum, in Parthenices 1. libro 1. à folio 1. usque 9. impress. Antuerpiæ an. 1579. & Compluti 1528. in 4. & 1576 in 8.

Item, de *Immaculata Conceptione Virginis*, Poëma al-

terum, in libro 12. de Sacris diebus, ad diem 8. Decembris, impress. ibi, & Compluti 1507. in 8. & Lugduni 1516. in 8. & alibi.

BAPTISTA Platina, Cremonensis Italus, in Scoto IV. Pontif. Max. de *Tractatu Conceptionis Beatæ Virginis MARIE* ab ipso Summo Pontifice, antea Francisco de Ruvere vocato, edito, ut videre est in lib. impress. Parisijs 1530. in 8.

BAPTISTA Trovamala, sive Nouamala, Ordinis Minorum Italus, in summa dicta: *Rosella*, verbo *Festum*, folio 187. col. 3. de *festo Conceptionis Virginis MARIE*, & quòd *preservata fuit à peccato originali*, &c. Lib. impress. Venetijs 1499. in 8.

BAPTISTA Valentinus, Italus, & Episcopus de Peña, in officio gloriosæ Virginis, agit de *eius immaculata Conceptione absque peccato originali*, impress. Romæ 1618. in 4. & sparsim in eodem libro, præcipue super *Magnificat*, fol. 163.

BARBARA Amigo de Cariëna, femina Hispana, edidit *glossam pro Immaculata Dei Matris Conceptione*, ut videre est apud Sanct. Zapata, libro de *Conceptione*, fol. 138.

BARNABAS de Gambellara, Ordinis Minorum Italus, de imagine Immaculatae Conceptionis erecta in horologio Mantuanos, de recitando *Psalmi* *laris*, atque de *Conceptione Immaculata ejusdem Virginis MARIE*, relationem latissimam manuscrip. quam apud me habeo.

BARNABAS de Herrera, Hispanus Poëta, scripsit *Hieroglyphicum de illibata Virginis MARIE Conceptione*; & extat cum alijs in libro Sanctij Zapata, folio 146.

BARNABAS Kearnaus, Casselensis Hibernus Societatis Jesu, in libro dicto: *Heliotropium*, à fol. 835. adducit *Concionem primam, pro Immaculata Virginis Conceptione*, sub themate: *Sapientia ædificavit sibi domum*, usque ad fol. 862.

Item, in eodem libro, super illa verba: *Domum tuam Domine decet sanctitudo*, à fol. 862. usque 882. adducit *aliam Concionem de Immaculata Virginis Conceptione*. Lib. impress. Lugduni anno 1622. in 8.

BARNABAS de Matute, Societatis Jesu Hispanus, in *festivitatibus*, & octava purissimæ Conceptionis Virginis celebrata, in insigni Conventu S. Francisci Salmanticensis, Sermonem impress. ibidem 1619. in 4.

Item, idem de eadem *Immaculata Virginis MARIE Conceptione*, Sermonem alterum impress. ibidem.

BARNABAS Verges, Doctor Hispanus, in libro dicto: *Norte Spiritual*, ad diem 8. Decembris, de *Indulgentiis Ecclesiarum Urbis*, in die *Immaculatae Conceptionis Virginis MARIE*. Impress. Romæ 1630. in 12. folio 253. inquit: *Este dia se celebra la fiesta de la Immaculada Conception de nuestra Señora*, con la infraferita Indulgencia en Santa MARIA la Mayor, del Populo, de la Minerua, de Loreto, de la Rotunda, in Trevio, de Campocalleo, del Horto, en San Lorenzo in Damaso, San Pedro in Vaticano, en la Trinidad de Ponte Sixto, en S. Pablo fuera de los muros, en San Basilio, en Santa Barbara, en Santa MARIA de Campo Marzo, y en Santa Cruz à Montecitorio; en todas las sobredichas Iglesias este dia se gana Indulg. plenaria, &c. **BARTHOLOMÆUS** N. Doctor antiquus, scripsit opus sanè eruditum appellatum: *Florarium*, in quo discurret per omnes materias, & fol. 150. de *MARIA Virgine*, inter alia quam plura, inquit: *Propterea*

Propterea verificator ait: His brevibus verbis plenè laudatur MARIA, *Omni labe caret, omnia laudis habet.* Et infra: *Ab omni immunditia & malitia purissima fuit.* Lib. manusc. in Rubra Valle propè Bruxellas in fol.

BARTHOLOMÆUS Angelus de Neapoli, Ordinis Prædicatorum Italus, in libro: Rosario della gloriosa Vergine MARIA, in tractatu de Indulgentiis, folio 83. ad diem 8. Decembris; de Indulgentiis in festivitate, ac die Conceptionis, & per totam octavam. Lib. impress. Florentiæ 1604. in 12. Vide etiam librum de Consolatione penitentis, impress. Venetiis 1617. in 8. de Indulgentiis concessis pro die Conceptionis.

BARTHOLOMÆUS Apostolus, Sanctus, ac Christi Domini Discipulus, natione Galilæus, ut refert in ejus vita Anonymus Philetus Eusebianus, cap. 2. fol. 54. à tergo, postquam plura de Beata Vergine dixerat, tandem sic concludit ad Poly-mium Regem: *Primus ergo homo Adam dictus est, hic de terra factus est, terra autem, ex qua factus est, Virgo fuit, quia nec sanguine humano polluta fuerat, nec ad sepulturam alienius mortui fuerat adaptata; par ergo erat, ut diceret, ut qui Filium Virginis viderat, à Filio Virginis vinceretur, & Terra Damascena, à qua Adam, duplicem habuit prerogativam, & virginitatis, & integritatis, sive impolluta fuerat à sanguine humano, & à sepultura mortui, id est, à culpa, & peccato primogenito. Terra Mariana, à qua secundus Adam Christus, & fuit intacta, & fuit immaculata, & fuit Virgo corpore, & mente, Virgo in Conceptione activa, Virgo mente in Conceptione passiva, id est, non polluta per culpam, seu peccatum ullum.*

BARTHOLOMÆUS de la Bella, Ordinis S. Dominici Italus, in libro 1. Mariale perfectissimo delle feste ordinarie, & extraordinarie della gloriosissima Vergine MARIA Madre di Dio, &c. composito lingua Hispanica, à Christophoro de Avendagno Carmelitano; deinde traducto Italicè à prædicto Auctore, de *solemnitate purissimæ Conceptionis Virginis Domine nostræ*, Sermonem unum, à fol. 1. usque 23. Lib. impress. Venetiis 1633. in 4.

BARTHOLOMÆUS Cairasco de Figueroa, insignis Poëta Hispanus, in lib. Templo militante, Flos Sanctorum, y Triumphos de sus virtudes, parte 4. in *solemnissima festivitate Immaculatae Conceptionis Domine nostræ*, in qua poemate primo agit de ejus preservatione, deinde de historia Conceptionis; & in principio habet imaginem Immaculatae Conceptionis, quæ omnia reperies à fol. 21. usque 217. Lib. impress. Ulyssip. 1615. in fol.

BARTHOLOMÆUS de Caravias, Ordinis Minorum Hispanus, de *Immaculata Conceptione Virginis MARIE*, sermonem unum, impressum Salmanticæ 1619. in 4. & fortè est iste, quem Antonius Daza, cap. 6. folio 49. vocat Bartholomæum de Covarruvias.

BARTHOLOMÆUS Caro, Hispanus Poëta, edidit Glossam pro *Immaculata Conceptione Dei Matris MARIE*. Impress. in libro Concep. Sanctij Zappata, folio 133. & aliud Poëma folio 166.

BARTHOLOMÆUS Carranga, Ordinis Prædicatorum, Archiepiscopus Toletanus, in Summa Conciliorum; & Pontificum à Petro usque ad Paulum III. succinctè complectens omnia, quæ alibi sparsa sunt, loquens de Concilio Basiliensi, fol. 399. inquit: *Hactenus difficilis questio in diversis partibus super Conceptione ipsius gloriosæ Virginis MARIE Matris Dei, & exordio sanctificationis*

ejus facta est, &c. Nos diligenter inspectis auctoritatibus, & rationibus, quæ iam à pluribus annis ex parte utriusque doctrinæ allegatæ sunt, aliisque etiam plurimis super hac re visis, & matura consideratione pensatis, doctrinam illam differentem gloriosam Virginem MARIAM, præveniente, & operante divini Numinis gratia singulari, nunquam actualiter subiacuisse originali peccato, sed immunem semper fuisse ab omni originali, & actuali culpa, sanctamque, & Immaculatam, tamquam piam, & consonam cultui Ecclesiastico, Fidei Catholice, rectæ rationi, & sacra Scriptura, approbandam fore, tenendam, & amplectendam diffinimus, & declaramus; nulliq; de cætero licitum esse in contrarium prædicare, seu docere; renovantes præterea institutionem de celebranda sancta ejus Conceptione, quæ sexto idus Decembris antiqua, & laudabili consuetudine celebratur. Hic fuit prædictus Bartholomæus, & nihil ampliùs. Lib. impress. Venetiis 1516. in 8. & alibi.

Item, in libro Hispanico, cujus titulus est: *Comentarios del Reverendissimo Señor Fray Bartholomeo Carranza de Miranda Arzobispo de Toledo, &c. sobre el Catechismo Christiano*, divididos en quatro partes, &c. las quales contienen todo lo que profesamos en el Santo Bautismo, como se vera en la plana siguiente, folio 404. inquit: *Lo segundo, que todos los que vivimos en esta vida somos peccadores en la presencia de Dios, y por tales nos havemos de conocer y cõfesar: porque no ay nadie que se tenga por limpio en todos por ventura abra algunos que en el juicio humano sean justos, pero en el juicio Divino ninguno ay tan justificado que no tenga alguna deuda que pagar; desto nos amonestò S. Juan diciendo: si dixeremos que no tenemos pecado nosotros mismos nos engañamos, y no ay verdad en nosotros. La Escritura dice en otra parte: Quien puede decir limpio esta mi corazon, y yo limpio estoi de pecado; y en otra parte: No ay hombre que no peque; en esta regla general no se entiende nuestra Señora la Madre de Dios, como lo dicen, y declaran los Santos, y la Iglesia, pero no se puede exceptuar otra persona, &c. Lib. impress. Antuerpiæ anno 1558. in fol.*

BARTHOLOMÆUS Cluniacensis, in Sermonibus de tempore & Sanctis, qui incipiunt: *Quam jucundè videbit æternum Dei Tabernaculum, &c. Sermon de Purificatione S. MARIE*, qui est sub themate: *Postquam impleti sunt dies purgationis, &c. inquit: Videtur dilectissimi Fratres, purgatio MARIE, magnum quoddam arcanum significare; & (ut verbis Originis utar) sentio grande in his verbis esse nescio quid, & tale quod nullus Auctorum exenteravit, quibus refertur intemerati pudoris purgatio, & ipsam purgari, qua nullatenus potuit purgari, quippe non habens maculam, neque rugam. Nam tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. Vide ibi plura alia, &c.*

Item, in Sermonè de Annuntiatione, qui incipit *Ave MARIA gratiâ plena, Dominus tecum, &c. Salutatio ista quanto est plenior, &c. sic inquit post medium: Pietas verò Filij Matrem suam ab omni pulvere, offensionis voluit esse immunem, nec eam permisit qualicumque tenui aura saclari. Unde B. Augustinus in libro de Natura & gratia, Salvatoris Matrem dicit sine peccato confiteri, necesse esse pietati: De qua inquit, &c. & adducit auctoritatem S. Augustini*

S. Augustini

S. Augustini explicando illam pro omnimoda gratia Virginis. Hic liber est M. S. in Monasterio S. MARIE Dunarum Brugis, in 4. classe 6. num. 64.

BARTHOLOMÆUS Cucala, Hispanus, & Magister Theologus, in libro dicto: Baculus Clericalis, folio 45. in Oratione ad B. Virginem, inquit: Pues todo quanto ay en vuestra Magestad, es gracia, puridad, caridad, y inocencia, &c. Lib. impress. Cesarangusta 1547. in 4.

BARTHOLOMÆUS Diaz Giral, Hispanus, ac Judex Ecclesiasticus Metropolis Hispanensis, fecit informationes juridicas contra aliquos asserentes *Virginem MARIAM fuisse conceptam in peccato originali*; quæ cum aliis 26. fuerunt typis mandatae Hispani anno 1615. in folio.

BARTHOLOMÆUS de Escobar Hispanensis, Societatis Jesu, in libro Concionum super omnes Beatæ Virginis Deiparæ *MARIÆ* festivitates; de Immaculata Beatæ Virginis Conceptione Sermones octo pro hujus festivitatis octavario, super librum generationis Jesu Christi, &c. incipiunt: Cum invictissimus Macedo, à fol. 1. usque 194. impress. Parisijs 1624. in 4. Extant etiam sermones isti seorsim impressi in libro Hispanico, sub hoc titulo: Libro de la Generacion de Jesu Christo nuestro Señor, y de su Madre Santissima Señora nuestra, reverenciado en ocho sermones, à cerca de ocho partes del libro, para los ocho dias del octavario de la purissima Concepcion desta soberana Reyna de los Angeles. Lib. impress. Ulyssipone 1622. in 4. & incipiunt sermones: Quando el invictissimo Alexandro.

Item, quod *Beata Virgo MARIA immunis fuit ab Evæ peccato, & redempta, sed cum differentia, quod reliquit à peccato contracto, MARIA verò præservata virtute Crucis Dominicæ, &c.* in tom. Quadragesimali, serm. 6. de diluvio, fol. 140. Impress. Lugduni 1617. in 4.

B. la Farge, Ordinis Minorum Gallus, sustinuit actu publico in domo Minorum Parisien. sub præside R. P. Damiano Renault Baccalaureo Parisiensi ejusdem Ordinis, die 2. Septembris anno 1661. *Beatam Virginem MARIAM non contraxisse peccatum originale, vallatam à momento Conceptionis forti muro puritatis, nec debito contrahendi culpam fuisse obnoxiam, &c.* latè. Impress. eodem anno in charta expansa.

BARTHOLOMÆUS Feltrensis, Ordinis Minorum Italus, octo rationibus à se excogitatis aggressus est Vincentium Bandellum pro *Immaculata Virginis MARIÆ Conceptione*, in celebri controversia habita Ferraria, ipsasque adducit ipse Bandellus in suo opere 1. & 2. de Conceptione, à fol. 100. usque 109. Lib. impress. 1502. in 4.

BARTHOLOMÆUS Ferrariensis, Inquisitor Italus Ord. Prædicatorum, in lib. de Christo Jesu abscondito pro solemnitate corporis eius, &c. lib. 2. fol. 72. comparans gratiam Deiparæ cum gratia Christi, inquit: Primus gradus est respectu sui ipsius, & sic dicimus, quod fuit prima gratia in materno utero, in proprio utero, in cœlestis paradisi utero &c. Post aliqua, inquit: Ecce quomodo habemus declarationem hujus quintæ prærogativæ; in qua declaramus, quod sicut nullus fuit sanctior Christo, id est mundior, sic nullus fuit post Christum mundior B. Virgine; Sed quoniam quidam piè moti, & cum reverentia gloriosæ Virginis asserunt, quod sicut Adam, & Eva in statu innocentia procreassent filios cum originali iustitia; sic Virgo gloriosa per sanctificationem in utero: unde volunt, quod gratia sanctifi-

cationis id operetur in Virgine, quod donum originalis iustitiæ in Adam & Eva, ut recitatur par. 2. quæst. 27. art. 3. in medio, & hoc volunt quantum ad moralem remotionem fomitis, ideo ad hujus declarationem: *Quæ fuit maior munditia, an munditia Evæ in statu innocentia, an munditia V. gloriosæ in statu sanctificationis?* ut autem id clarius eluceat, dicam particulariter dona innocentia & dona gratiæ sanctificationis, &c. Et postquam latissime ista explicarat, inquit: Unde dixit illi Angelus: Ave gratia plena, & verè gratia plena, scilicet *sanctificationis*. Plenagratia maternitatis, namque in utero materno fuit præparata ad filij Dei maternitatem, &c. Secundò declaratur ejus sublimitas puritate: *quoniam in utero materno adepta est puritatem inclinantem ad bonum.* Venetiis 1555. in 8.

BARTHOLOMÆUS Gavanto, Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli, Italus: de *puritate Immaculata Conceptionis Virginis MARIÆ, ac de ejus institutione, &c.* in Commentarijs supra rubricas Missalis, & Breviarj Romani, sect. 7. cap. 2. de festis Sanctorum mensè Decembri. Lib. impress. Romæ 1628. in fol.

Item, elaboravit, & disposuit officium pro *infra octavam Conceptionis Beatæ Virginis MARIÆ*, quod fuit à sacra Rituum Congregatione approbatum, ut dicitur in octavario Romano; Neapoli 1628. in 8.

BARTHOLOMÆUS Giecccheta, Clericus Italus, in libro: *Modo è pratica de visitare, è consolare l'infirmi, & aiutarli al ben morire, fol. 44. inquit: La Beata Vergine se chiama MARIA, che in altro modo vol dire illuminata; è non senza divina disposizione gli fu imposto questo nome: per che la Santissima Trinità dal primo instante della sua Conceptione riempì MARIA di gratia, in maniera tale, che diede piu gratia à lei, che à tutti gli Angioli, è Santi infime, &c.* Lib. impress. Neapoli 1636. in 12.

BARTHOLOMÆUS Guerrero, Ordinis Minorum Hispanus, edidit tractatum inscriptum: *Expositio in controversiam, de Immaculata Virginis Conceptione*, breviter, & copiosè ambiens omnia, quæ Sancti Patres, & Doctores usque adhuc scripsere. Lib. impress. Matræ 1620. in 4. cum imagine parva Immaculata Conceptionis; cujus unica conclusio totius operis est: *Beatissima Virgo Mater Dei, in primo suæ Conceptionis instanti fuit sanctificata, & ab originali peccato immunis.*

BARTHOLOMÆUS de Latona, Ord. Minorum Hispanus, in quadam epistola scripta Reverendissimo P. Generali totius Ordinis, circa divisionem Provinciarum Philippinarum, sacra *Virginem MARIAM Dei Matrem fuisse conceptam in gratia & gloria, &c.* quæ epistola est in mea Bibliot.

Item, in Sermonè de S. P. N. Francisco, §. 2. *de puritate Virginis MARIÆ Conceptione, &c.* impress. in Civitate Mexicana. ann. 1652. in 4.

BARTHOLOMÆUS à Ledesma, Ordinis Prædicatorum Hispanus, & Episcopus Guaxaquensis in Indijs, in lib. dicto: *Summarium, sive de Sacramentis in genere, tract. de Baptismi Sacramento, difficult. 13. folio 146. inquit: Nec tantum Apostolos Baptismum Christi suscepisse tenendum est, verum etiam rationi multò consonantius est, & sic præ tenendum Beatam Virginem, etsi non ut primam gratiam reciperet, quia ab instanti Conceptionis illam habuit, ut tamen caractere Baptismali, & Christiano insigniretur, quo fieret membrum Ecclesiæ, fuisse baptizatam, & ita præ tenendum est, &c.* Lib. impress. Salmantice anno 1585. in fol.

BARTHOLOMÆUS Leonardus de Argensola, Hispanus Poëta celeberrimus, in suis operibus, folio 365. habet Canticum de purissima Conceptione Virginis *MARIÆ Domine nostræ*, & incipit: A todos los Espiritus amantes. Lib. impress. Cæsaraugustæ 1534. in 4.

BARTHOLOMÆUS de Loaysa, Ordinis Carmelitarum Hispanus, de Immaculata Conceptione *B. Virginis Regine celorum, absque novo peccati originali, triumphum*. Lib. impress. Hispali 1616. in 4. incipit: Vno de los amorosos, &c.

Item, idem de eadem Virginis *MARIÆ* Conceptione absque macula peccati originali, triumphum alterum, impress. ibidem, & incipit: Aunque es cierto, &c. Et sunt omnes discursus modo concionatorio.

BARTHOLOMÆUS de Medina, Ordinis Prædicatorum Hispanus, in 3. part. D. Thomæ Art. 2. q. 27. in Comment. litteræ, folio 347. inquit: Partem affirmativam huius questionis probant argumenta sequentia, &c. Primum argumentum, &c. Tertio, idem demonstratur, ex sententia omnium Sanctorum: Universi enim Sancti approbant universales fidei regulas superius commemoratas, excipientes solum Dominum ab originali peccato, & quamplurimi illorum expressè & distinctè dicunt Beatam Virginem in originali peccato fuisse conceptam. Ambrosius, Augustinus, Chrysostomus, Eusebius, Remigius, Maximus, Beda, Anselmus, Bernardus, Erardus Episcopus & Martyr, Sancti ex Ordine Minorum tres, Antonius Paduanus, S. Bernardinus, D. Bonaventura. Ex Ordine Prædicatorio item tres, D. Thomas, S. Vincentius, D. Antonius, Sententias istorum Patrum fidelissimè referunt Caietanus, in tractatu de Conceptione Beatæ Virginis, cap. 4. Cano, lib. 7. de locis, cap. 1. Vincentius Bandellus, tractatu de Conceptione, cap. 8. His Sanctis Patribus consensit vetus omnis Theologorum Schola cum Magist. in 3. dist. 3. Sed & prædictus Vincentius, diligentissimus Auctor, in opusculo prænotato, cap. 22. refert quatuordecim Doctores ex Ordine Cisterciensium, idem sentientes, & in cap. 24. refert ex Religione Ordinis Minorum duos supra triginta, & in cap. 25. ex Ordine D. Augustini numerat quindecim, idem prorsus decernentes. Ex Ordine Carmelitarum enumerantur viri doctissimi, Guido, & Paulus de Pertuso, & in cap. 28. ejusdem opusculi recenset Sanctos Pontifices, Innocentium II. Innocentium V. Clementem VI. idem credentes: libet tamen, &c.

I. CC. Hæreticum dogma est, si quis dixerit Beatam Virginem sic fuisse à peccato originali præservatam, ut nihil illius incurreret, &c.

II. CC. Sicut sermo de macula peccati originalis, utraque propositio est probabilis, & sine errore utriusque defendi potest, videlicet, quòd fuerit mundata, & sanctificata à peccato originali, & quòd non fuerit mundata, sed præservata, &c. Sed circa conclusionem aliquot dubitationes breviter sunt explicandæ. Prima est: Utrum expediat definire alteram partem? cui respondit Caietanus in opusculo iam prænotato, non expedire, immo non posse Ecclesiam definire, quòd Beata Virgo fuerit à peccato præservata, cum de hac re nullæ sint Scripturæ authentice, aut revelationes antiquæ: Ecclesia enim in definiendis rebus fidei, non utitur novis revelationibus, sed utitur testimoniis sacre Scripturæ, & Sanctorum Patrum, &c.

2. Dubitatio est: Utrum sit de fide, quòd utraque

pars probabilis sit, &c. non est de fide, quòd utraque pars sit probabilis, &c.

3. Dubitatio est: Nam si utraque opinio est probabilis, consequens est, ut qui alterutram partem determinatè sequitur, & certò adorat Conceptionem Immaculatam Beatæ Virginis, exponat se grandi periculo erroris; nam fortassis adorat id quòd falsum est, unde videtur non esse colendam absolute Immaculatam Virginis Conceptionem, sed sub conditione, si vera est. Quemadmodum, qui rationabiliter dubitat, num hostia sit consecrata, non debet illam adorare determinatè, sed sub conditione.

III. CC. Ad hoc dicendum est, quòd, ut nullus sit error, nec speculativus, nec practicus in celebrando Conceptionis festo, securissimus modus est celebrare illud punctum, in quo justificata est, plenitudine gratiæ decorata, abstinendo, an sit concepta cum peccato originali; nec ne, &c.

4. Dubitatio petit: Quæ istarum opinionum verior sit? & respondetur, quòd Deus scit, & cui voluerit Deus relevare, sed, ut exponam sensum meum de hoc, sit 4. CC. Pars affirmativa huius questionis est magis consentanea Scripturis, Sanctis, Sanctorum omnium documentis, & regulis Fidei Catholicæ; negativa verò pia est, & devotioni populi accommodata, & humanæ rationi magis conformis, &c. 5. CC. Pius V. anno Domini 1570. statuit, ac per Apostolica scripta mandavit, &c. 6. CC. Sententia illa, quæ asserit Beatam Virginem fuisse Conceptam in peccato originali & ab eo mundatam, facile explicat huius rei modum, facilliquè argumenta in contrarium dissolvit opposita verò sententia difficulter, sed tamen piè & probabiliter, &c. Deinde respondet ad argumenta pro utraque parte, tam affirmativa, quam negativa, tam ex sacra Scriptura, quam ratione desumpta. Item, idem in 1. 2. quæst. 18. ad art. 3. Utrum primum peccatum primi parentis transeat per originem in omnes homines? fol. 430. lib. impress. Veneriis 1602. in folio, sic inquit, in expositione prædicti articuli.

Hæc conclusio habetur in sacris Scripturis, Rom. 5. Per unum hominem peccatum intravit in mundum, &c. In quo omnes peccaverunt, & egent gloriâ Dei, & 1. ad Corint. 15. Sicut in Adam omnes moriuntur, ita in Christo omnes vivificantur, & 2. ad Corint. Si unus pro omnibus mortuus est: ergo omnes mortui sunt, & Job 25. Nullus mundus à forde, nec infans unius diei: atque hanc veritatem sub eodem tenore verborum, quo affirmat eam D. Thomas, defendunt Concilia contra Pelagium celebrata, Milevitanum & Arauficanum, atque etiam Augustinus. Sed observet Theologus, quòd sicut non est dogma hæreticum asserere, quòd sicut non est dogma hæreticum asserere, quòd aliqui ex particulari privilegio non moriantur, sicut de Elia & Henoc, & quidam Doctores docti, & pij asserunt, quòd illi, qui viui in die iudicij reperientur, non moriantur, cui privilegio non derogat lex illa generalis: Statutum est omnibus hominibus semel mori, ad hunc modum non est hæreticum dogma asserere, quòd aliquis ex peculiari privilegio liber fuerit ab originali delicto, quòdque illud dogma sit probabile, piusque de diva Virgine, patet ex Extravagante: Grave nimis, in qua Sixtus IV. anathematizat eum, qui dixerit alteram opinionem errorem continere: eandem constitutionem innovavit Concilium Tridentinum;

dentinum, &c. Itaque, sicut in sacra Scriptura habetur, quod omnes in Adam peccaverunt, sic habetur, quod mors in omnes pertransiit, & quod est statutum omnibus hominibus semel mori, ideoque utrumque est æqualiter de fide: fides ergo docet, quod est necessitas & obligatio, ut omnes descendentes ab Adam contrahant peccatum originis, sicut est lex imposita, & necessitas moriendi. Sed quia non est abbreviata manus Domini, sicut non spectat ad fidem asserere, quod Deus aliquos à morte servavit, ita nec spectat ad fidem asserere, Deum aliquos à peccato originali præservasse, sicut aliqui de sanctissima ejus Matre arbitrantur. De quo agit D. Thomas 3. part. quæst. 27. & hic Cajetanus. Lib. impress. Venetijs 1602. in folio. Hunc Doctorem citat R. P. Hippol. Marrac. in Catal. ad annum 1578. pro nobis, ex illis verbis articulo 5. Sed illud animadvertere dignum est, quod hæc sententia de Immaculata Virginis Conceptione à paucis iniquis profecta, venit in immensum, quod est argumentum solide veritatis. Hæc Medina; ex quibus colligit Marac. quod fuerit problematicus.

BARTHOLOMÆUS de los Martyres, Ordinis Prædicatorum, & Archiepiscopus Braccarensis, Hispanus, lib. dicto: Cathecismo, ò Doctrina Christiana, y pláticas espirituales, &c. fol. 313. adducit Sermonem in festivitate Conceptionis Dominiæ nostræ, fol. 317. & vocat ipsam Conceptionem Immaculatam, in libro traducto à domino Joanne de Aristizaval, Equite aurato Sancti Jacobi, impresso Matrili 1653. in 4.

BARTHOLOMÆUS Meduna, Ordinis Minorum Italus, in vita gloriosæ Virginis Matris Dei, & cæli Reginae, &c. à folio 5. usque 10. agit de generatione, ac Conceptione Immaculatae Virginis **MARIÆ**. Lib. impress. Venetijs 1582. in 4.

BARTHOLOMÆUS de Miranda, Ordinis Prædicatorum Hispanus, sustinuit sententiam de Immaculatae Virginis Conceptione, secundum Joannem Eusebium Nieremberg. capite 23. folio 356. & D. Ant. Calderon.

BARTHOLOMÆUS de Molina, Ordinis Minorum, in libro: Breve tratado de las virtudes del Conde de Oropesa, fol. 123. agit de quadam Moniali vocata de Conceptione, & quodam miraculo. Lib. impress. Matrili 1621. in 8.

BARTHOLOMÆUS N. Hispanus Poëta, Limentis, scripsit Carmina de purissima Dei Genitricis **MARIÆ** Conceptione, extant apud Didactum Cano de Conceptione, fol. 95.

BARTHOLOMÆUS de Ortega, Cabrio Hispanus Poëta, in Cantione de Virgine sacra, inquit:

*Que su entereza previno
Divina ciencia ab eterno. &c.*

Extat cum alijs impress. Matrili añ. 1615. in 4. folio 82.

BARTHOLOMÆUS Pectoranus, Ordinis Minorum Italus, in lib. intitulo: Propugnaculum Seraphicum pro plumbi laminarum sancti Granatæ montis doctrina, ex mandato sanctæ Inquisitionis Romanæ fabricatum, tuetur, defendit, ac respondet ad omnes objectiones, quæ circa mysterium Immaculatae Conceptionis, ex propositionibus in prædictis laminis contentis excoriri poterant quem manuscrip. Romæ vidi, & legi in 4.

Item, extraxit auctoritates, quæ in prædictis laminis continentur, pro mysterio Immaculatae Conceptionis

Virginis MARIÆ, & sunt sequentes. In libro fundamentorum Fidei ad Concilium Apostolorum, seu Symbolum eorum, est: Adam formatus est sine genitoribus, & Eva ex Patre sine Matre in gratia ad complementum formationis formatus est Jesus ex Matre sine Patre, & propterea **MARIAM** non tetigit primum peccatum.

In libro vitæ Christi, capite de Nobilitate illius: O Sancta **MARIA** gratiâ plena, Deus tecum, benedicta tu in mulieribus, & hæc benedictio fuit, quia puram eam servavit à primo peccato; quod non tetigit illam ex eo, quia Deus elegit eam ad hunc effectum: nam præter eam, quemlibet post Adam comprehendit macula ob peccatum illud; ipsam autem non comprehendit ob sui præservationem ab eo, & hoc unanimitè decretum est in Concilio Apostolorum, ut refertur in libro fundamentorum Fidei; & qui dissenferit ab illo, erit damnatus.

In libro Sententiarum **S. MARIÆ** Virginis, sectione 94. Cavete ab illo, cuius visitæ sunt frequentes, & custodite vos ab eo, à quo verè me custodiis Interrogata fuit: O Sancta, quæ visitæ frequentes illius, à quo nos custodire debemus, & ab eo verè custodisti: Et non respondit, sed suo silentio indicavit ipsam se continere in isto, ex eo, quia suis prior mulier, quam Deus creasset in mundo.

In lib. primæ partis Divinæ potentie circa finem litteræ A. ait: Si **MARIAM** tetigisset primum peccatum, evolassent utique ab ea sua dona, ac beneficia, illamque tetigisset probatio dolorum in conceptu, & in partu, malis eam afficiendo; ac Deus tetigit illam ad hunc effectum, & posuit inter eam, & ipsam primum peccatum, velum, ac clypeum; quod unanimitè consensu decreverunt Apostoli veraces, verè confirmati Spiritu Sancto; & qui dissenferit ab aliquo illius, quod ipsi ibi decreverunt, erit infidelis, & damnatus; & assentiri illi est primum fundamentum legis Dei, recta ac excellentior via ad salutem. Vide alia ibi.

In libro secundæ partis Divinæ potentie, litteræ C. ait: Reparavit Deus hominem per Jesum, post prophetias suæ Incarnationis, in **MARIA** electa ob Virginitatem, & puritatem à peccato, quam & eminenter exaltavit super omnes mulieres sæculorum.

In eadem secunda parte præfati libri, litteræ C. ait: Enarrata est cum similitudine quatuor elementorum convenientia formationum Adæ, & Evæ, ac **MARIÆ** Virginis, quæ cum ipso Jesu eas perfectè complevit non habuit Patrem, nec Matrem Adam Eva verò Patrem tantum habuit, & **MARIA** Patrem, & Matrem; ipse autem verax Deus eam abloque Patre habuit, quam immunam servavit.

In libro Colloquij Sanctæ **MARIÆ** Virginis, circa initium ait: Quæ est ista Mulier, quæ tecum est? Et ait illis: Est **MARIA** Virgo immunis à peccatis omnino, Mater Jesu Filij Dei, & tunc novem Chori Angelorum laudaverunt Deum.

In eodemmet lib. Colloquij, ait: Angelus autem custos Paradisi, dixit ad Gabrielem: Quæ Mulier est ista, quæ est tecum? Et dixit ad illum: Est Virgo **MARIA** à peccatis omnino immunis.

In ipsomet lib. Colloquij, paulò post prædicta: Dixit verò Adam ad Angelum Gabrielem: Quæ est ista Mulier speciosa, quæ comitatur tecum? Et dixit illi: Est Sancta **MARIA** omnino pura à peccatis, Mater Filij Dei Jesu intercessoris tui, ac tuæ generationis, ob perditionem.

BARTHOLOMÆUS de Pisis, Ordinis Minorum Italus, in lib. de vita, & Laudibus Beatæ **MARIÆ** Virginis, fructu 7. cuius titulus est: **MARIÆ** ut lux edita, à fol. 95, usque 129. agit de præsertione Virginis à peccato originali: Do solum prima, & ultima verba ejus latissimè expositionis, quia omnia transcribere, esset summa prolixitas. Incipit ergo sic: Habitaculum Dei vivi, anima scilicet, corpusque **MARIÆ**, nullo peccati contagio maculatus, sed in infusione ipsius animæ corpori, sic gratia prævenit divina, ut ejus facer Conceptus ab originali peccati macula (ut piè creditur) fuerit mirificè præservatus, &c. Ultima verò sunt hæc: Ex his possunt multa inferri, quorum primum tale est, videlicet, quòd hæc Conceptio Beatæ **MARIÆ** præ omnibus alijs natis ex concubitu, fuit singularis, non solum, quia ex sterilibus parentibus progenita, verum quia id, quod omnes communiter progeniti tali concubitu contrahunt, ipsa non contraxit, scilicet originale peccatum, & etiam, quia lex generalis in ipsa singularem exceptionem non contrahendo accepit. Secundum, quòd legem novam, Deus in hac sacra Conceptione instituit, non solum legem generalem arctando, sed gratiam dando in sua Conceptione, quam nulli purè creaturæ unquam dedit; & quòd dederit, patet, quia aliter originale incurrisset, & etiam quia facta est in hac Conceptione rationis prædominatio ad carnem, & suppressa pronitas ad malum, & facultas ad bonum concessa, & sic B. Virgo ex tunc taliter accepta exitit, quòd nunquam odita. Deinceps, quia gratia semel data, nunquam fuit amota, quam gratiam statim habuit cum fuit in esse; & sic fomes sopitus cum lege membrorum, & carnis, imò omnis fomes amotus, & sic etiam Virgo fuit sanctificata, quia gratia adiecit, usum pariter rationis in sua Conceptione habuit, &c. Lib. impress. Venetijs 1569. in 4. Si vis radicitus scire, quomodo Virgo fuerit præservata, lege solum istum Doctorem, nam omnia, quæ sparlim dicunt Auctores moderni, in folo hoc uno Pisano reperies. Hoc tamen non obstante, Joannes de Turrecremata, capit. 32. parte 6. fol. 123. & Bandellus in opere 1. Aut. 118. & in opere 2. folio 86. & in opere 3. cap. 24. folio 46. à tergo citant ipsum pro sua sententia in Sermone Quadragesimali: Facta sunt Encenia: ubi nec verbum habet de hac Conceptionis materia.

Item, in suo Quadragesimali de Contempu mundi, sive de triplici mundo, Sensibili, Microcosmo, & Architypo, in Sermone 37. Dominicæ Passionis, ubi loquitur de magnitudine hominis mundum contemnentis, qui incipit: Quis ex vobis arguet me de peccato expressis, & eruditus verbis tenet *Virginem MARIAM*, ex singulari Dei gratia fuisse immunem ac præservatam à peccato originali, cuius auctoritatem ad litteram damus in Ventilabro veritatis, verbo Bartholomæus de Pisis, Ordinis Minorum. Lib. impress. anno 1498. in 4. Vide ibi, quia Adversarij hunc citant pro sua sententia absque ullo fundamento.

BARTHOLOMÆUS Riccius, Societatis Jesu, in Monotessaron Evangelico, adducit indicem concionatorum pro Immaculata Conceptione Virginis. Lib. impress. Augustoraci Pictonum 1621. in 8. regali, & Romæ 1607. in 4.

BARTHOLOMÆUS de los Rios Alarcon, Ordinis Sancti Augustini Hispanus, in libro Horizon Marianus, sive de excellentia Beatæ **MARIÆ** Virginis, Tractatus novem, &c. de Immaculata Concep-

tione Virginis **MARIÆ** agit tractatu 1. à foli. usque 91. latissimè. Impress. Antuerpiæ 1647. in fol.

Item, in libro Hierarchia Mariana, lib. 5. cap. 23. sub hoc titulo: **MARIA** aucta iustitiæ originalis dono, & à peccatis etiam minimis omni vitæ tempore libera, &c. ubi etiam de ejus impeccabilitate, à fol. 560. Vide etiam sparlim in alijs locis. Impress. Antuerpiæ anno 1641. in fol.

Item, in libro, lingua Flandricâ: Regelé des broederschap van de Slaeven der Heylige moeder Godts, & in Litania 4. folio 85. inquit: **MARIA** sine originali peccato concepta, ora pro nobis. Lib. impress. Bruxellis anno 1641. in 16.

Item, in libro: Phoenix Thenenfis è cineribus redivivus: Quòd Virgo **MARIA** fuit ab omni labe originali culpa præservata, folio 93. & 70. & alibi. Lib. impress. Antuerpiæ 1637. in 8.

Item, in lib. Gallico: La guide des esclaves del Ave Maria, fol. 45. Quòd Despara fuit immunis à peccato originali, &c. Lib. impress. Bruxellis, absque anno, in 12. regali.

BARTHOLOMÆUS Rogatus Stubienfis, Societatis Jesu, ad Beatam Annam, de Despara Immaculatè Concepta, Elegiam unam.

Item, ad Desparam primigeniæ labis expertem, Elegiam alteram, quæ sunt in ordine 2. & 3. Lib. impress. 1641. in 8. parvo.

BARTHOLOMÆUS de Saligniaco, Eques & Jurisconsultus Gallus, in Itinerario Hierosolymitano, tom. 8. cap. 6. agit de domo Joachim, & Anne, in qua Diva Virgo **MARIA** Concepta fuit, & educata annis teneræ ætatis suæ, quæ domus est Mezquita Turcarum, &c. Lib. impress. 1587. in 4.

BARTHOLOMÆUS Salustius, Ordinis Minorum Italus, in Schola divini amoris, folio 87. agit de Conceptione Virginis Mariæ, & ejus puritate. Lib. impress. Coloniae. 1610. in 12.

BARTHOLOMÆUS Santius, Carpentanus Hispanus, elaboravit Sermones de Immaculata Conceptione Virginis **MARIÆ**, Salmanticæ impress. ad ann. 1623. ut refert Marrac. in Catalogo.

BARTHOLOMÆUS de Sicilia, Ordinis Minorum, pulchra ratione declaravit sententiam de Immaculata Virginis Conceptione, ut testatur S. Bernardinus Senen. tom. 4. Sermon. 49. fol. 477. Daza cap. 6. fol. 48. Salazar, Leon, & Joannes Eusebius.

BARTHOLOMÆUS Valverdius Gandia Villenate, Docteur Hispanus, in libro: Salomonis de forti muliere Alphabetum tribus commentariis illustratum, in Alphabeto de Sanctissima Virgine, multa dicit pro puritate Virginis, sed præcipue, fol. 24. inquit: Cum adhuc esset nox in medijs ipsius erroris, & ignorantia tenebris; cum tenebræ ipsam non comprehendissent. Quomodo enim Mater ipsa lucis, & prænumtia Veri Solis, Mater, inquam, vitæ, cunctorumque viventium in tenebris se dissest? &c.

Item, folio 49. inquit: Itaque cor ipsum Virginis dominandæ, quæ cor suum tradidit ad vigilandum diluculo, illud omne consilium manuum suarum, omnisque illius vitæ sanctitas, iustitia, innocentia, quibus illa virtutibus veluti aliquod mundi spectaculum, & prodigium se præbuit admirandam, Lucerna illa est, quam in nocte Salomon extintum iri negat, &c.

Item, folio 56. inquit: Lauda Hierusalem Dominum, lauda Deum Sion, quoniam confortavit seras portarum tuarum. Portas, inquit, sive fenestras

fratris tuas, Virgo veneranda, per quæ mors solet intrare, ille confortavit, qui fecit tibi magna & potens est, & sanctum nomen ejus, filius, inquam, conclusit, carumq; vestes & seras opulavit, &c. Lib. impress. Romæ 1589. in 4. His verbis declaravit Auctor iste Immaculatam Virginis Conceptionem, & non aliis expressit, fortè quia, &c.

Item, in libro dicto: Ignis Purgatorius post hanc vitam, &c. in Apologico ad Lectorem: *Vox de MARIAM non habentem maculam, neque rugam. Vide ibi alia quamplura. Lib. impress. Patavij anno 1581. in 4.*

BARTHOLOMÆUS Vazquez, Ordinis Carmelitarum scripsit Hieroglyphicum pro immunitate Virginis *MARIÆ* à peccato originali ad illud: Radicavi &c. impress. cum aliis à Sanct. Zapata lib. de Conceptione, folio 147.

BARTHOLOMÆUS de Villalva, Ordinis Minorum Hispanus, edidit Sermone[m] sub hoc titulo: Oracion Evangelica panegirica, à la mas pura criatura, immaculada Virgen Madre de Dios Señora nue[stra]: & initium Sermonis est: A la mayor honra, y gloria de Jesu Christo Redemptor nue[stro], Hijo de Dios vivo, y de la purissima *MARIA* Virgen Madre de Dios, sin mancha de peccado original, &c. Impress. Valentia 1651. in 4.

BARTHOLOMÆUS Ximenez Paton, Doctor & Poeta Hispanus, elaboravit Cantionem de Immaculata Virginis *MARIÆ* Conceptione. Impress. Baëzæ 1618. in 4.

BARTHOLOMÆUS Ximenez de Valderama, Doctor Hispanus, ac Vicarius Cathedralis Hispanensis, fecit instrumentum authenticum, circa aliqua scandala exorta ibidem, in materia Conceptionis Virginis Dei Matris *MARIÆ*, à Defensoribus opinionis affirmativæ, & typis fuit mandatum summarè cum aliis ejusdem argumenti 1613. in folio.

BARTHOLOMÆUS Zucchi de Monza, Italianus, in libro de gloriosis trophæis *MARIÆ* Reginae Angelorum, de festo Conceptionis *Deiparæ*, Sermone[m], seu Orationem, super illa verba: Liber generationis *Jesu Christi*.

Item, de eadem Immaculata Virginis Conceptione, Sermone[m] alterum, super illa verba: Perrexit *Jesus* in montem Oliveti, quæ omnia extant à fol. 76. usque 102.

Item, in petitionibus spiritualibus ad *Deiparam*, de Conceptione Immaculata ejusdem, petitionem unam, à folio 178. Lib. impress. Mediolani 1618. in 12.

Item, in libro de historia, & origine translationis Sanctæ Domus Lauretanæ, in dedicatoria ad Virginem Mariam, ait: *Quod fuit mundissima, purissima, & absque omni quantumvis minimo peccato, &c. Lib. impress. Venetijs 1629. in 8. & 1616. etiam in 8.*

Item, in suis Concionibus particularibus, in Concione de Assumptione, fol. 72. *Quod MARIA concepta fuit cum plenitudine gratiæ, &c. alia quamplura dicit. Lib. impress. Mediolani 1603. in 8.*

BASILIIUS de Arce, Ordinis S. Benedicti, Hispanus, in lib. Historia del origen, fundacion, progreso, y milagros de la casa, y Monasterio de Nuestra Señora de Sopetran, &c. milagro 4. fol. 102. inquit: Año de mil seiscientos y nueve, huvo en un lugar, un quarto de legua de aqui, llamado Heras de arriba, que es de nuestra Feligresia, una gran peste, y mortandad, que casi no quedò persona, que no estuvièss[e] apestada; morian muchos de los

peços vezinos que avia en el, atinaron con el remedio eficaz para tanto mal, que fue acudir à nuestra Señora de Sopetran, suplicandole les alcazasse salud para este Pueblo, y que haze[n] voto de venir à esta Casa cada año en processon el dia de su purissima Conception, y que le ofrecian un cirio de cera al punto esp[er]to la peste, y los enfermos apestados se levantaron con su voto los de Heras, ofreciendo el cirio cada año, y viniendo en processon à esta Casa el dia de la Conception de nuestra Señora, &c. Lib. impress. Matti anno 1615. in 8.

BASILIIUS Bozzinus, citatur in Manuali Martino, pro Immaculata Virginis Conceptione; sed hujusce videlicet aliquam auctoritatem, nec inveni librum.

BASILIIUS Macedonius, Græcus Imperator, ac Pater Leonis sapientis, ad annum 886. infans, secundum aliquos, festam Conceptionis Virginis *MARIÆ* apud Græcos. Vide Joannem Euseb. de object. Conceptionis, cap. 4. folio 28.

BASILIIUS Magnus, Cæsareæ Cappadociæ Archiepiscopus, Sanctissimus Ecclesiæ Græcæ Doctor, ac Pater. Homil. in Sanctam Christi Nativitatem, sive de humana ejus generatione, fol. 154. inquit: Sed quomodo Deus adjunctus, constitutusque sit, causam requiris? Disce, ideo Deus in carne, quod maledictam carnem hanc sanctificari, debilitatam corroborari, alienatam à Deo reconciliari, clapsam è Paradiso ad cælum subvestari oportebat. Sed quæ hujus dispensandi negotii officina? Virginis corpus. Quæ principis causa generationis? Spiritus Sanctus, &c. erat & Virgo, erat & virò desponsata, & idonea ad hujus dispensandi negotii mysterium dijudicata esse, ut & virginitas ante omnia honoraretur, & nuptiæ conceptui non decissent &c. Habeo & aliam rationem nihilò superioribus ignobiliorè[m], videlicet, quod idoneum illud tempus ad Incarnationem Domini olim præstititum, & præstitutum à condito orbe, tunc instabat, cum ab Spiritu Sancto, & virtute Altissimi deifera illa caro condenda esset.

Quia vero purem puritati *MARIÆ* hæc hominum atas neminem habebat, ut in se agentem spiritum reciperet, electa est *MARIA* Virgo, &c. Ex sanctitate igitur illa coalescens digna erat, quæ divinitati Unigeniti immarctetur, &c. in aliis est sic, de Christi Incarnatione: ex sanctitate compacta caro *MARIÆ* digna, quæ deitati Unigeniti uniretur. Mart. Philip. fol. 1209. Hæc Basilii verba quamplures Doctores explicant de Immaculata puritate Virginis: nam si caro illa à Verbo assumpta, fuit in Matre ex sanctitate compacta, vel ut alii legunt, ex sanctitate coalescens, igitur nullam habuit maculam.

Item, in Liturgia seu Missa, folio 507. ter vocat Virginem *MARIAM* intemeratam, atq; Sanctissimam, &c. Lib. impress. Antuerpiæ 1616. in folio magno. Ex originali Græco, intemerata, idem est, ac sancta, quod Immaculata.

Item, in cap. 7. Isaia, folio 632. inquit: Itaq; Emmanuel ex Sancta Virgine exortus est, Virgo hæc utique legi purificationis nequaquam obnoxia erat. Ipsa namque citra copulam seminis facta fuit Mater Emmanuelis, pura itaq; permansit, sancta, & intemerata, & quando primus Adam non ex viri ac foemina congressu processit ad ortum, sed de terra formatus est, ultimus Adam, ut veteris illius contagionem corruptelamq; instauraret sua novitate, corpus assumpsit in virginali utero formatum,

matum, ut per carnem in similitudinem esset peccati, &c. Hæc Basilii verba, sic legunt alii. *Pura omnino sancta, ac Immaculata est, & post partum quousq; Virgo permanens*; quæ ejus omnimodam puritatem magis exprimit; sed illis omisus notandum est, quod Basilij discursus eò tendit, ut probet Christum Dominum processisse ex carne Virginis Mariæ, sicut primus Adam processerat ex terra incontaminata, pura, & absque ulla maledictione.

Item, in Liturgia, sic inquit: Credo, credo, credo, & confiteor usque ad extremum spiritum, hoc esse corpus vivificum, quod assumpsit Filius tuus Unigenitus Dominus Deus, & Salvator noster Jesus Christus à Domina omnium nostrum Dei Genitrice sancta, pura, Diva MARIA, & conjunxit illud cum divinitate sua, &c. in libro Liturgiarum Sancti Basilii Magni, Gregorii Theologi, & Cirilli Alexandrini. Impress. Augustæ Vindelicorum anno 1604. in 4.

BASILIIUS Ponce de Leon, Ordinis S. Augustini Hispanus, de Immaculata Virginis MARIE Conceptione, Sermonem unum, impress. Salmanticæ anno 1616. in 4.

Item, alium Sermonem sub hoc titulo: *Sermon predicado en la fiesta, que celebra la Univerſidad de Salamanca en su Capilla, el poſtvero Domingo de Oſtubre, en memoria del ſu amento, que por ſervir à la Virgen, hizo de defender la pureza de ſu Concepcion, año de 1619.* Et quia singularia, ex ipso fol. 62. transcribo sequentia verba: Con esse exemplo, y à imitatione de Dios, no se contento nuestra Univerſidad, con ordenar Estatuto, y que se confirmasse, fino que la jurò tambien, y hizo pleyto omenaje à Dios de defender siempre la pureza de ſu Madre. Y hizò juramento al tiempo que se dezia la Miſſa, quando se celebrava el tanto sacrificio del Altar, donde se confagra de por ſi el Cuerpo, y de por ſi la Sangre, y la Hoſtia se divide en dos partes, como diziendo la Univerſidad à una: Despedazados nos veamos todos, como en aquel ſanto, y verdadero sacrificio se representa la division del Cuerpo, y Sangre de Christo, si faltaremos en quanto nos durare el aliento, à la defenſa de la Concepcion de la Virgen pervervada de culpa, &c. Y esta fiesta de paz, que la Univerſidad quiere con todos paz, no es fiesta de flechas, ni dejaras para lastimar à nadie; para que quando de aqui adelante en siglos venideros vieren estudiantes à ella, y luego por S. Lucas, el poſtvero Domingo de Oſtubre, que es el dia ſeñalado, vieren que en la Orden de San Augustin, à quien la Univerſidad lo ha encomendado para siempre, celebra contanta solemnidad Fiesta de la Concepcion de la Virgen, y preguntaren, que Fiesta tan anticipada es esta? Responda al novatillo el antiguo: Esta es vna Fiesta instituida en memoria de que tal dia como este, à nuestros mayores, y à la Univerſidad toda junta, hizo Dios tan ſeñalada merced, que les dio lugar, à que ordenassen un ſtatuto, y lo jurassen de leer, enseñar, predicar, escribir, y defender en publico, y en secreto, que la Virgen Sanctiſſima Madre de Dios, fue en ſu Concepcion puriſſima pervervada de culpa original. Lib. impress. cum aliis tribus Sermonibus Salmanticæ 1620. in 4.

Item, de eadem festivitate Immaculatae Conceptionis, Sermonem alterum, impress. ibidem.

Item, subscripsit, & approbavit Salmantica die 8. De-

tembris, anni 1616. miraculum factum Manresa in Regno Catalonia circa Canonicum, qui adversus Immaculatam Virginis Conceptionem acriter dimicabat, qui pluribus transfusus vulneribus post quatuor horas revixit, &c. Vide Christophorum de Vega, Palest. 3. certam. 26. fol. 121. columna 1.

Item, in suis opusculis, sive varijs disputationibus ex utraque Theologia, scholastica, & positiva, parte prima, relect. 3. quæ est 1. in petitione Cathedræ Scoti, anno 1608. sub titulo: Quæ ratione factum fuerit, ut peccatum nobis nondum natis fuerit voluntarium, fol. 246. ad finem, colum. 2. inquit: Quamvis non improbabiliter affirmari posset Beatam Virginem intuitu Christi prædestinati ante peccatum, juxta mentem Scoti, etiam ab ipso debito contrahendi fuisse immunem, ex eo solum, quod ejus voluntas non fuerit Dei ordinatione, cum primi Parentis voluntate, &c. Lib. impress. Salmanticæ 1611. in fol.

Item, in Sermone pompæ funeralis Regis Hispaniarum Philippi III. Salmanticæ die 23. Aprilis, s. 4. de devotione Regis ad mysterium Immaculatae Conceptionis Virginis MARIE, &c. Sermon. impress. absque anno impressionis, & incipit: Baña ambas à dos mexillas, &c.

Item, in alio Sermone ejusdem assumpti, facto in civitate Tauri, die 5. Junij 1621. agit de Regis devotione, ac sollicitudine, circa mysterium Immaculatae Conceptionis Virginis MARIE, latè à fol. 6. impress. in 4. & incipit: Forçola, y honrada, &c.

Item, in Sermone funerali pro exequijs R. P. Joannis Marquez, agit mentionem de puriſſima Conceptione Virginis MARIE, fol. 10. Impress. in 4. & incipit: Estas palabras, &c.

BASILIIUS Porphyrogenitus II. hujus nominis Orientis Imperator, in Menologio Græcorum ipso præcipiente conscripto, in Nativitate Beatissimæ Reginæ N. Deiparæ semper Virginis MARIE, sexto Idus Septembris, hæc habet: Eam igitur ob causam disposuit, ut nasceretur, quæ generaret Filium incarnatū, MARIA inquam, nullà notata labe, nullà aspersa lachrymâ, ex Sanctis Patribus Ioachimo, Anna, &c. Ita ex Ferdinando Ughellio Hippol. Marrac. in lib. Cæsares Mariani, fol. 15. & 16.

BASILIIUS Seleucus, Hauriæ Episcopus, Beatus, natione Græcus, in Sanctissimæ Deiparæ Annuntiatione, oratione 39. fol. 212. inquit: Limum Deus olim cepit, & hominem finxit; limum recepit ex Virgine (carnem, quæ ex ea loquor) & pro sua prudentia sibi affingens homo factus est. Quomodo qui primum credunt, secundo obloquuntur? ac in eo quidem Dei contestantur omnipotentiam, in hoc verò nihil ei dant sycophantiæ potestatis. Ipse enim est, qui & illud arte elaboravit, &c. *Alvum sanctam, Deique recepticem, in qua dirutum est peccati chirographum, in qua Deus factus est homo permanens Deus, &c.* Si in MARIA dirutum fuit peccati chirographum, & hoc fuit peccatum originale ab Adamo in Paradiso exaratum; igitur ipsa illud non contraxit.

Item, infra: Si enim solis hujus, cum sordentia, fœtentiaque loca contingit, nullius inquinamenti contagione puritas inficitur: Quomodo non magis Sol iustitiæ in integram effulgens Virginem, & eam per sanctum corpus delibans impartibilis in ipso persistit, ut Deo dignum esse? &c. illud nota, in integram, quasi in nullo fractam peccato, vel sorde, contagione, vel fœtore. Lib. impress. Parisijs 1621. in fol.

BAS-

BASSIANUS Catenagus Lodigianus, Canonius Regularis Lateranensis Italus, in libro de Magnalibus **MARIE** Virginis Matris Dei, de Immaculata Conceptione eiusdem Sermonem unum, seu discursum, à folio. 1. usque 24. Impress. Mediolani 1620. in 4.

BETRIX de Silva, Hispana nobilissima, inscribitur, ac summatim Religionem Monialium Immaculatae Conceptionis, cum duodecim Virginibus, anno 1484. Vide Marrac. in Fundat. Mar. cap. 29. fol. 264.

Item, ipsi apparuit Virgo **MARIA**, cum habitu Immaculatae Conceptionis, sicut modò portatur ab ipsis Monialibus. Vide Bivar. Salazar & alios.

Item, ad annum 1489. impetravit ab Innocentio VIII. confirmationem Ordinis Immaculatae Conceptionis, Regula, ac officii Divini specialis. Vide plura in lib. Lilia Mariana, folio 31.

Item, miraculosè invenit in capsula quadam sui Conventus Toletani diplomata Apostolica confirmationis suae Religionis Immaculatae Conceptionis, quae naufragium passa fuerant in mari.

Item, ante mortem habuit quandam revelationem de sacra Immaculata Conceptione à se fundata Religione, incremento, ac amplitudine. Vide de hoc Petrum de Salazar in Chronic. Provinciae Castellae, libr. 8. à folio 471. usque 480. Vegam, Palest. 3. cert. 16. fol. 141. Bivarium, Hilarionem à Costa in eius vita, & in illa Isabella Castellae Hispaniarum Reginae, Ferdinandi, Coningiae; Ludovicum Jacob à S. Carolo in Bibliot. Faeminea, Arthurum à Monasterio in Martyrologio Faemineo, & alios quàmplures.

BEDA, Presbyter venerabilis Anglus Saxo, ad diem 8. Decembris, habet Kalendam in Martyrologio impresso Bruxellis 1564. in 12. ubi sic ait: *Conceptio Sanctae Mariae perpetuae Virginis.* Et in operibus eius, tomo. 3. folio 356. impress. Coloniae 1612. in fol.

Item, Sermone de Purificatione Virginis Mariae, inquit: Intueamur, fratres charissimi, diligentius verba legis, quae proposuimus, & videbimus aperitissime, quam Beatissima Dei Genitrix, & perpetua Virgo Maria simul cum Filio, quem genuit, ab omni fuerit legis subiectione liberrima, &c. Extat tomo 7. fol. 328. & licet loquatur de lege Purificationis, illa universalis ab omni, comprehendit etiam legem peccati originalis.

BELLINUS de Padua, Ordinis Eremitarum Sancti Augustini Italus, in Martyrologio Romano à se emendato, ad diem 8. Decembris: *Conceptio sacratissime Virginis MARIE Genitricis Dei, & Domini nostri IESU Christi.* Ut in libro impress. Venetiis 1509. in 4. & 1517.

BENEDICTUS Aegidius, Doctor Hispanus, in libro: Hortus animae tripartitus, in prima parte, quae Virgini **MARIE** sacra est, in explicatione Salutationis Angelicae, folio 75. ad illud: Dominus tecum, inquit: *Verè benedicta tu es in mulieribus, quae primae matris opprobrium, quod omnes affectit, abstulisti, &c.* Lib. impress. Ulyssiponae 1615. in 8. Per illud opprobrium intelligo peccatum originale, nisi alius aliter explicet.

BENEDICTUS de Angelis, Ordinis Olivetani Italus, edidit pro Augustissima Dei parentis Immaculatae Conceptione Opusculum unum, quem citatum inveni apud Franciscum Pistoia, folio 161. & Marrac. in Appendice, folio 456.

BENEDICTUS Arias Montanus Hispanus,

Hispanus, in libro generationis, & regenerationis Adam, sive de Historia generis humani part. 1. id est, de anima, ad finem libri, in testimonio primo Apostolico, pagina 548. Vocat *Virginem MARIAM puram semper, cui parem, nec terra vidit, nec potuit habere secundam.* Lib. impress. Antuerpiae 1593. in 4.

Item, in cap. 1. Abacuc, inquit: Nam praeter unum Christum omnes in Adam peccaverunt, inquit, Apostolus, & omnes egent gratia Dei, id est, etiam maximè quispiam per totam vitam integritate semper virtutibus usus sit (quod etiam sine divina ope fieri nequit) sed tamen si maxime sit usus, ab illo tamen Adae peccato, ab illa labe & macula, nemo praeter unum Christum naturam integrè extitit; quicumque verò praeter eum extiterit, is non naturam suam, sed Dei gratiam ac dono integritatem suam acceptam referat. Talem tamen hominem neminem haecenus fuisse legimus, *Sanctissimum Dei Genitricem semper excipimus, cuius integritati sumus, cuius puritati, cuiusq. admiranda sanctitati rationem tribuimus, ut ipsam extra omnem humanae conditionis aliam constituamus: & cum de sanctitate, de integritate, deque omnibus virtutum ornamentis agitur, nihil quod ad hanc Virginem pertinet, in dubium, aut quæstionem venire patiamur, &c.* in libro super 12. Prophetas fol. 574. Impress. Antuerpiae 1583. in 4.

Item, in scolis Bibliorum ad cap. 1. Lucae, folio 179. ad illud: *Gratia plena, inquit: Dilecta, gratia, electa, ut gratia abundes. Dominus tecum, consilium, potentem, & efficacitatem suam in te ostensurus.* Ita, ut manifestum orbi se Auctorem prober dignitatis tuae, ea autem dignitas erit, ut in mulieribus sis benedicta, &c. Lib. impress. Antuerpiae 1574. in 4.

BENEDICTUS à Benedictis, Doctor Italus: *Quod festum purissime Conceptionis sit celebrandum.* Opusculum 116. in lib. dicto: *Jacula Ecclesiae Christi Catholicae.* Impress. Venetijs 1608. in fol.

BENEDICTUS Bonfignori, Abbas Florentinus, in lib. Homiliarum, tom. 1. Homilia de Adventu, explicans Canticum Magnificat, ad illud: *Exultavit spiritus meus in Deo salutari meo, &c.* folio 20. inquit, *Salvavit autem Beatam Mariam, in omnem eam per gratiam preservando ab originali peccato, ab actuali, à corruptione carnis, ab opprobrio sterilitatis, & à gravitate, & doloribus partus, &c.*

Item infra, ad illud: *Quia fecit mihi magna, &c.* Quae magna? *Nempe, quod me preservavit à peccato, &c.* quae nec sibi conficia ullius labis fuit unquam. Vide fol. 23. & 24.

Item, Sermone de Assumptione, fol. 592. vocat *Virginem MARIAM Immaculatam*, de qua Immaculatus processit omnium maculas purgaturus, &c. Lib. impress. Florentiae 1568. in 8. Hæc dixerim, ut videant omnes, quòd etiam apud nostros Auctores, Immaculata supponit pro omni immunitate, quando eodem modo vocant Virginem Immaculatam, sicut Christum.

BENEDICTUS Cellenus, Ordinis Minorum Italus, edidit librum sub hoc titulo: *Le grandeeze & magnificence della Casa de sancta MARIA della Angioli de Assisi, &c.* in primo folio manifestis characteribus habet, *MARIAM caelorum Reginam, absque originali peccato Conceptam.* Lib. impress. Perusiae anno 1611. in 4. & extabat in Biblioth. D. D. Antonij de Leon, nunc autem in Matritensi nostri Conventus.

BENEDICTUS Celidonius, Abbas Viennensis ad Scotos, imprimi curavit opera Bandini Medici

Metlic in 4 libros Sententiarum, in quibus tract. de Incarnatione, folio 301. eximit *Virginem à peccato originali*, actuali, licet non à debito contrahendi ipsum. Lib. impress. Lovanii 1557. in 8.

BENEDICTUS Fernandez Borbenis, Societatis Jesu Hispanus, in Commentariis super Genesis, tom. 1. adducit varia pro Immaculata Virginis Conceptione: v. g. *Quòd Beata Virgo MARIA sine peccato originali fuit concepta*, & quòd lex peccati originalis pro omnibus, sed non pro MARIA constituta est, cap. 4. sect. 8. num. 6. & ibidem, quòd à prima peccatrice matre morbum detestabilem peccati originalis hausimus omnes, exceptà solà *MARIA*, quæ manè diluculo ipso primo instanti, quo concepta vitam habuit, divino est præsidio adiuta, ne caderet in originali cæno, &c. cap. 4. sect. 9. num. 6. Ibidem, quòd immunis fuit ab omni culpa actuali, & originali macula, cap. 4. sect. 13. num. 1. Ibidem, quòd *MARIA* exempta fuerit à lege peccati originalis, cap. 9. lect. 8. num. 1. Ibidem, quòd Beata *MARIA*, immunis ab originali reatu, semper crevit in gratijs, cap. 9. sect. 9. numero 6. Denique, quòd sola Beata *MARIA* culpam originalem non contraxit, nec fuit aliquando diaboli serva, vel filia iræ, cap. 4. lect. 2. num. 2.

Item, tom. 2. Quòd Deus Beatam *MARIAM* non solum ab omni mortali, & veniali, sed etiam ab originali protexit, & quòd Spiritus Sanctus fuit scutum protegens ipsam ab originali culpa, sect. 15. c. 2. num. 8. & ibidem, quòd *Virgo MARIA* immunis fuit ab originali reatu, licet à Nazianzeno vocetur purgata, cap. 22. lect. 39. Ibidem, quòd B. *Virgo MARIA* ex sterilibus Parentibus sine libidine, nec ex carnis concupiscentia fuit orta, capite 15. sect. 1. num. 6. & cap. 29. lect. 1. nu. 27. Ibidem, quòd omnis homo luto reatus originalis secat, donec per divinam gratiam ab omni foete depurgetur, & quòd sola *Virgo Mater* post filium suum in ipso sua *Immaculata* Conceptionis momento fons signatus extiterit, atque ita divino munere signatus, ac reclusus, ut in eum nulla posset labe, & macula ab Adversario induci, &c. cap. 27. sectione 1. num. 16. Ibidem, quòd *Virgo Deipara* à culpa originali perpetuo expers fuit, à qua præservarat illam Filius ejus, ita, ut nec momento quidem temporis, vel iræ filia, vel vas immundum, vel diaboli subiecta fuerit dominio, in ipsoque suæ Conceptionis momento simul concepta & *Immaculata* atque sanctificata extiterit, cap. 28. sect. 4. num. 12. per totum. Ibidem, quòd Deus Beatam *Virginem* ab originali labe præservavit, quia originalis reatus filium dehonestaret, &c. cap. 29. sect. 4. num. 11. & 13. Ibidem, infra adstruit *Immaculatam* Conceptionem Beate *MARIÆ*, & quòd non peccaverit in Adam, cap. 29. sect. 6. num. 18. & cap. 45. lect. 1. numero 13. Ibidem, quòd *Deipara* concepta fuerit sine originali reatu, & quòd in ejus Conceptione acclamaverunt Deus, & creaturæ, cap. 29. sect. 8. num. 11. & 12. Ibidem, quòd Beata *MARIA* concepta fuit, ut in statu innocentia conciperentur foetus humani, & circa labem originalem, & quòd Beatissima *Virgo* concepta fuit cum omnimoda puritate, cap. 19. sect. 14. num. 4. & infra, quòd *Virgo Beatissima* non prius concepta, quam sanctificata, non prius vitam, quam gratiam, non ante primum temporis in rerum natura momentum habuit, quam celestium gratiarum plenitudinem, cap. 31. sect. 2. num. 12. Denique, quòd Beata *Virgo* fuit

ab omni reatu originalis culpa immunis speciali privilegio, cap. 31. sect. 7. num. 9.

Item, tom. 3. quòd Beata *MARIA* immunis fuerit ab originali reatu, cap. 32. sect. 12. num. 15. & sect. 5. num. 13. Ibidem, quòd tota Christiana Respublica videtur conspirasse in Conceptionem *Immaculatam* Beate *MARIÆ*, &c. Vide ibi. Insuper, quòd *Virgo Dei Mater* dono, & privilegio Filij sui ab omni labe, atque umbra etiam, tenuique suspitione peccati originalis fuit prorsus aliena, atque *Immaculata* ejus Conceptio ubique celebratur, cap. 33. sect. 10. num. 13. Ibidem, quòd Beata *MARIA* corpore, animoque *Immaculata*, ita ut sine reatu originali concepta primam Dei gratiam, & sanctificationem cum vita pariter acceperit, cap. 34. sect. 1. num. 14. Item, quòd malum illud à primis Parentibus hæreditarium, quod omnes eorundem filij virili propagati semine incurrimus, *MARIA* evitavit divino privilegio exempta, atq; libera, cap. 35. sect. 4. num. 18. Ibidem, quòd nec quidem labe originalis reatus illius Conceptionem maculaverit, & eodem cap. 35. sect. 7. num. 15. Ibidem, quòd ejus Conceptio non fuit descensus, quia non dejecta, vel unico temporis puncto in reatum originalem, uti omnes filij Adam, sed speciali quodam privilegio à communi illo descensu, lapsuque præservata fuit; ubi etiam de decreto Gregorij XV. pro *Immaculata* Conceptione, cap. 39. lect. 1. n. 8. & 9. Quòd V. *Deipara*, Dei privilegio à momento ipso suæ Conceptionis ab originali macula immunis facta est, eodem cap. 39. lect. 7. n. 7. Item, quòd B. *Virgo* ab ipso instanti suæ Conceptionis, vitæque momento, pura, ornata, Regina, Deo grata, ab omni macula immunis extiterit, cap. 41. sect. 2. n. 15. Item, quòd Conceptio B. *Virginis Immaculata*, & sine peccato originali fuerit, & quòd vera ratio redemptionis in B. *MARIÆ* Conceptione *Immaculata* cernitur, cap. 47. sect. 2. n. 12. & 13. Ibidem, quòd *Immaculata* extiterit Conceptio B. *Virginis MARIÆ*, & sine reatu originali peccati, quia Dei Filius tenuit, & præservavit eam, ne inficeretur labe originali, cap. 48. sect. 2. n. 33. Ibidem, quòd absque originali peccato concepta, simulque sanctificata, & gratia plena extiterit, cap. 49. sect. 5. n. 19. Omnia hæc, & alia, quæ brevitatis causa præmittimus, invenies in tribus libris prædicti Auctoris, impress. Lugduni, ab ann. 1621. usque 1627. in fol.

BENEDICTUS Fidelis de S. Philippo, Ordinis Minorum Italus, de purissima Conceptione *Virginis MARIÆ* Sermonem unum in Sabbatho post Cineres, in suo Quadragesimali. Impress. Panormi 1633. in 4. & Venetijs 1636.

Item, pro *Immaculata* Conceptione *Matris Dei* Domine nostre Panegyricum unum, & est in ordine 3. in sacris Panegyricis Sanctorum. Impress. Venetijs 1640. in 4. & incipit: Con quante figure.

Item, in lib. Theoremata moralia excerpta ex Psalm. 22. de augustissimo Eucharistia Sacramento, Theorem. 2. ad illud: Super semitas iustitiae, fol. 298. Quòd B. *Virgo MARIA* in utero B. *Annæ* fuit à peccato originali præservata, &c. Lib. impress. Neapoli 1638. in 4.

BENEDICTUS Gononus Burgenfis, Monachus Cælestinus Lugdunensis, in suo Chronicon Sanctissimæ *Deiparæ Virginis MARIÆ*, fol. 1. Quòd B. *Virgo MARIA* fuit sine peccato originali, ut docent

cent SS. PP. & Theologi, quibus suffragatur Concilium Tridentinum. Impress. Lugduni 1637. in 4.

Item, ad ann. 1370. fol. 316. inquit: Anno Domini 1370. Borbonius cognomento Bonus, regnante Carolo VI. Francorum Rege, cum totam spem suam in Christo, & Beata Virgine posuisset, videns Francorum Regem ab Anglis diripi, instituit ordinem Equestrem Cardui B. MARIE. Constat verò ex viginti sex Equitibus fortioribus, & nobilioribus totius Regni Galliarum prædicti verò Equites, in festo Conceptionis B. MARIE procedebant in magna gloria, portabantque in extremitate torquis aureæ imaginem Divæ Virginis Sole amictam, duodecim argenteis stellis coronatam, atque semicirculum Lunæ sub pedibus habentem, &c. Vide etiam ad ann. 1419. ubi refert miraculum de Conceptione, & ad ann. 1292. atque 1553.

Item, in Viridario SS. Deiparæ V. Mariæ ex varijs figuris veteris Testamenti, &c. sparsim per totum lib. agit de Immaculata Virginis Conceptione, de immunitate a peccato originali. Impress. Lugduni 1637. in 12. regali.

BENEDICTUS Gonzaga, citatur in libro, cuius titulus est: Vivæ flammæ Virginis MARIE, pro mysterio Immaculatae Conceptionis, quem librum invenire non potui.

BENEDICTUS Hacftenus Ultrajectinus, Ordinis S. Benedicti Monasterij Affligemensis Præpositus, Belgæ, scripsit Meditationes sacras in singulas Deiparæ Virginis festivitates, & in illis agit de Immaculata Virginis Conceptione. Lib. impr. Antuerpiæ 1634 in 12. Vide Hippol. Marrac. in Bibliot. folio 213. & in Catalogo Mariano.

Item, in lib. dicto: Via Regia Crucis, lib. 1. cap. 5. fol. 32. cum imagine Virginis, habet hæc carmina:

*Si Crucis hand expers sit Virgo criminis expers,
Noxia quid dubitas subdere colla Crucis?*

Ibidemque vocat ipsam Virgine[m] Immaculatam, lib. impress. Antuerpiæ 1635. in 8. & in lib. dicto: Panis quotidianus, sive sacrarum Meditationum libri sex, folio 49. de Immaculata Conceptione gloriosissima & purissima Virginis Mariæ Matris Filij Dei, usque ad fol. 64. agit latè de præservatione. Impress. Antuerpiæ 1629. in 12.

BENEDICTUS Justinianus Genuensis, Societatis Jesu, in omnes B. Pauli Epistolas, tomo 1. in Prolegomenis de Apostolatu, disp. 1. num. 8. fol. 25. insinuat Virgine[m] MARIAM immunem fuisse à peccato originali.

Item, in explicatione Epistolæ B. Judæ, ad illa verba: Soli Deo Salvatori nostro, &c. num. 6. fol. 336. col. 1. Quod Deipara Virgo singulari privilegio ab originaria labe fuit penitus immunis. Lib. impr. Lugduni 1621. in fol.

Item, in explicatione Epistolæ ad Timotheum cap. 2. ad illud: Qui dedit redemptionem, &c. fol. 453. Quod B. Virgo MARIA fuit ab originali peccato immunis & tamen verè fuit redempta. Vide ibi.

Item, in explicatione Epistolæ ad Hebræos, c. 1. ad finem, n. 14. fol. 1631. col. 1. Quod Virgo Beatissima, statim à sua Conceptione gratiam, sanctitatem, & iusticiam originalem hæserit una cum natura, & omnem labem anteverterit, &c.

Item, in eadem Epistolâ, cap. 2. fol. 638. col. 1. Quod Beatissima Virgo eximio quodam, ac planè singulari Dei beneficio, primè à illa primorum parentum labe penitus caruerit. Lib. impress. Lugduni 1613. in fol.

Item, in Epistolâ. 1. B. Joan. Apost. ad illud: Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, &c. cap. 1. vers. 8. habet pro Immaculata Virginis Conceptione explanationem latissimam à fol. 46. usque 71. Lib. impress. Lugduni 1625. in fol.

BENEDICTUS Mandinus, Clericus Regularis Theatinus, in exposit. Hierem. Proph. cap. 1. de Conceptione Immaculata V. MARIE agit latè à fol. 304. usque 414. ubi quamplura pro hoc mysterio invenies. Consule etiam indicem verbo Conceptionis, & verbo MARIA.

Item, ad finem libri adducit indicem concionatorum pro die Conceptionis V. MARIE. Impress. Neapoli 1620. in fol.

BENEDICTUS Marabotus à Monte Regali, Monachus Benedictinus, edidit officium Sacri Rosarij B. MARIE Virginis, pro prima Dominica Octobris, & in primo fol. habet pulcherrimam imaginem Immaculatae Conceptionis circumdatam omnibus attributis, & illa subscriptione Dei Patris: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te;* quæ omnia sunt protestativa piæ sententiæ.

Item, in primo Nocturno vocat MARIAM Immaculatam, intemeratam, Virgine[m] prudentem, & mulierem fortem, quæ insidiatoris caput contrivit. Vide etiam lect. 7. & 8. Lib. impress. Mediolani 1579. in 12. regali.

BENEDICTUS Milanus, Complutensis Hispanus, de Equitibus Deiparæ Virginis Conceptæ, Elogiam unam. Romæ 1632. in 8. fol. 170.

BENEDICTUS de Montedoy, Hispanus Poeta, edidit Canticum pro integerrima Conceptione Deiparæ MARIE. Extat apud Didacum Cano de Conceptione, fol. 76.

BENEDICTUS N. Canonista antiquus, citatur in capite Raynuntius, verbo: Et soboles, numero 20. & sequentibus, pro mysterio Immaculatae Conceptionis: sed nescio quis, vel qualis fuerit iste Auctor.

BENEDICTUS Pereira, Societatis Jesu Hispanus: Quod B. Virgo MARIA peccato Adam involutus fuit infecta, in Commentarijs super Danielen, lib. 5. impress. Rom. 1587. in fol. & Antuerpiæ anno 1594. in 4.

BENEDICTUS de la Serna, quondam Generalis Ordinis S. Benedicti Hispanus, scripsit integrum lib. sub hoc tit. *Triumpho de MARIA Sanctissima, declarase el modo de su preservacion de la culpa original, y el lugar que tuvo en el orden de la gratia* &c. Lib. impress. Hispani 1655. in fol.

BENEDICTUS Uvaldus, Civis & Episcopus Perusinus, ac S. R. E. Card. erexit Bononiæ ante templum B. P. N. Francisci columnam eum hæc inscriptione: Ob suam erga sacrum Divi Francisci Ordinem propensam voluntatem, hæc columnam Immaculatae Conceptionis erigendam curavit, & tanta sua, suæque domus protectricis simulacro proprium nomen in adorationem submitti voluit, cumque gubernatæ Civitatis tranquillitatem ejusdem Virginis nomine acceptam ferat gratiam, quam illi habet, hoc marmorè testari iussit, ann. Domini 1637. &c. Vide Purpur. Marian. fol. 52.

BENIGNUS à Genua, Ordinis Minorum Generalis Minister Italus, scripsit litteras patentes ad totam Seraphicam Religionem circa votum, seu juramentum præstandum ab omnibus Fratribus, Clericis, & Laicis pro defensione mysterii Immaculatae Conceptionis, ubi etiam præstat formam juramenti.

menti. Habemus ejus parentes litteras originales expeditas die 31. Maij anni 1621. Extant etiam apud Antonium Dazam, in tract. de Conceptione, cap. 7. fol. 61.

Item, scripsit Epistolam ad Philippum III. Hispaniarum Regem, pro Immaculata Virginis Conceptione, & incipit: Aunque el servicio, que V. Magestad, &c. data est die 15. Septembris, ann. 1618. & extat. impress.

BENTUS Gil, Doctor Hispanus, in libro de excellentia salutationis Angelicæ, Ave MARIA, fol. 23. postquam dixerat, Ave intemerata, Ave singularis, Ave Immaculata, Ave inculpabilis, Ave purissima, Ave decora, &c. fol. 41. inquit: *Foy abed de grazza desde sua sacratissima Concepcion, purissima, & preservada de toda culpa; foy ò em toda sua vida sempre sancta, sempre pura, sempre milagrosa*; Lib. impress. Ulyssip. 1613. in 16.

Item, in libro, seu tractatu explicationis Salvæ Regina, sparsum per totum lib. vocat B. Virginem *parvam, purissimam, & altissimam perfectionis à suo principio, pulchram, &c.* Auroram, electam ut Sol; Lib. impress. Ulyssip. 1617.

BERENGARIUS Mercatoris, Decanus sacrae Facultatis Theologiae Parisiensis, exposuit causam R. P. Joannis Veri Ordinis Prædicatorum coram Universitate, circa propositiones prædicatas Dieppæ, contra Immaculatam Virginis Conceptionem, ut videre est in testimonio, & instrumento impress. in charta expansa antiquis characteribus, quod extat apud nos. Vide verba Joannis Veri, & Arthuri Fillon.

BERNARDINUS Amicus de Gallipoli, Ordinis Minorum Italus, in Tractatu de Terra sancta cap. 38. fol. 49. De Ecclesia Sanctæ Annæ, ubi Concepta fuit Beata Virgo Maria. Lib. impress. Florentiæ 1620. in folio cum figuris.

BERNARDINUS de los Angeles, Ordinis Minorum Hispanus, typis mandari curavit duos tomos, in quibus de Immaculata Virginis Conceptione sunt diverſi discursus. Impress. Hispali 1616. & 1617. in 4.

BERNARDINUS à Sancto Antonio, Ordinis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis captivorum Hispanus, in libro: Epitome Generalium Redemptionis captivorum, &c. lib. 1. capite 10. fol. 48. agit de Immaculata Conceptione, & adducit carmina illa Roberti Gaguini: Non satis audent tibi Virgo nescia fordis, &c. Et alia plura ex Roberto Gaguino, & Emanuele Reynazo de eadem Conceptione fol. 50. Lib. impress. Ulyssiponæ anno 1623. in 4.

BERNARDINUS de Arevalo, Ordinis Minorum, in quodam libro manuscr. existente in Conventu del Abrojo, de festivitate Conceptionis, inquit: *Festum est innocentie, & puritatis sacratissimæ Virginis, quæ ex quo cepit esse, fuit sancta, id est, omni tempore, omni die, omni hora semper fuit sancta, & benedicta.* Ita Antonius Daza ejusdem Provinciæ filius, in tractatu de Conceptione, cap. 6. fol. 43.

BERNARDINUS Baldi de Urbino, Abbas del Vastalla, in libro: Corona anni, ad diem 8. Decembris habet Canticum de Conceptione Virginis MARIE, fol. 50. Lib. impress. Romæ 1555. in 12. & 1556.

BERNARDINUS Bonavoglia, Fulginaten. Italus, in libro: Quintuplices sacrae, quadagesimales inventiones, Dominica 4. inventionem 4. fol.

272. inquit: Tu dominaris potestati maris; & merito ita hanc Dei actionem extollit David, cum solus ipse potestati maris amarissimi, & falsissimi peccati dominetur, solus à peccato per naturam sit immunis, cæteris hominibus (excepta MARIA per gratiam) hujus maris undis, aliqua ex parte subjectis; reguntur enim aquis superiora nostra. Impress. Romæ anno 1606. in 4.

Item, in Sermone Sabbathi post cineres, fol. 53. inquit: Auxilium denique erga Virginem in sua Conceptione tunc patuit, quando venit ad eam benedictus Deus, circa quartam vigiliam noctis; prima enim vigilia, fuit seminum commixtio; secunda, corporis organizatio; tertia, animæ infusio; quarta, gratiæ collatio in illo instanti, in quo de lege communi sub peccato esse debebat, & tunc in hac quarta, scilicet vigilia, *preservata fuit.* Ex impress. Colonien. ann. 1607. in 8. vide etiam fol. 351.

BERNARDINUS de Bultis, Ordinis Minorum Italus Mediolanensis, in suo Mariali, seu Sermonibus de Beatissima Virgine, tom. 3. sub hoc titulo: Articulus primus, in quo tractatur de Immaculata Conceptione; & peculiari nomine perpetuum silentium nuncupatur; de Conceptione Virginis purissima Sermones novem. Mediolani, anno 1494. in 4. & Argentinæ 1502. & 1498. & Coloniz 1607. à fol. 1. usque 96.

Item, edidit opusculum de Immaculata Conceptione ad Innocentium VIII. quod incipit: Innocentissima Dei Virgo, Beatissime Pater. Impress. per Uldericum Scinzencher, anno 1482. in 4. & continet ea, quæ extant in Mariali.

Item, elaboravit officium egregium de Conceptione Immaculata V. MARIE, quod Sixtus IV. Pont. Max. approbavit. Impress. Argentinæ 1502. in 4. & 1498. & Lugduni 1502. in 4. fol. 150.

BERNARDINUS sive **BERNARDUS** Cardenas, Ordinis Sancti Basilij Hispanus, edidit Poëma pro Immaculata Virginis Conceptione. Extat in lib. impresso Hispali 1616. fol. 33. Item, aliud Poëma pro eadem Immaculata Conceptione folio 97. Item, pro eadem Immaculata Conceptione, Poëma alterum folio 43.

Item, pro Immaculata Conceptione Poëma alterum fol. 62. Item, pro Immaculata Conceptione Virginis MARIE Poëmata tria linguâ Cantabricâ & Macaronicâ ibidem folio 68. & 69. Item, aliud Poëma pro eadem Immaculata Conceptione folio 70.

BERNARDINUS à Cherio, Ordinis Minorum Pedemontanus, divina revelatione intellexit fore, ut sava lues, quæ Genuensem Urbem depopulabatur illi cedere cessaret, si Senatus publicè ad Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis honorem supplicatione instituta, voto ab omnibus nuncupato, illius diei festum perenni cultu celebraret, &c. Carolus de Aremberg, in libro dictos Flores Seraphici. Impress. Coloniz 1640.

BERNARDINUS Durantes à Neapoli, Theologus Italus, in lib. Decacordo magifico in dieci discorsi, sopra il Cantico della Vergine, &c. discurs. 1. fol. 11. Quod Virgo MARIA ab instanti sua Conceptionis habuit usum rationis, & quod fuit præventa, & preservata, passim. Vide ibi, fol. 57. discurs. 4. Lib. impress. Neapoli 1615. in 4.

BERNARDINUS de Feltro, Ordinis Minorum, in Concionibus de perfectione vitæ Christianæ, plura scripsit pro Immaculata V. MARIE Conceptione, ut testatur Antonius Daza, lib. de Con-

ceptione Immaculata, capite 6. folio 42.
BERNARDINUS Gomefius Miedis, Archidiaconus Saguntinus, & Canonicus Valentinus Hispanus, in lib. seu Commentarijs de Sale, lib. II. 108. fol. 734. sic inquit: Quibus de causis, ut unico tandem ac præcellenti salis exemplo, tot, tantaq; ejus mysteria obfignemus, iamq; protractos in multam noctem sermones peroremus, perpulchrum equidem, atq; æterna dignum commemoratione cujusdam Oratoris factum, dictis subjiciam, quo ille pro symbolo sic usus fuit, ut per commendatum a se non verbis, sed facto sale non minus propositum præmium, quam nomen sibi gloriosum, ac sempiternum fuerit consecutus; idq; Lutetia Parisiorum, ubi tunc ipse aderam Philosophia auditor, ideoq; rem omnem fidelissimè narrabo: *Siquidem ad festum Conceptionis V. quod Galli colunt, valde pie, in quadam ejus sacello, propositam fuerat præmium eximium in illius laudem gravius, atq; excellentius dicturo, si tamen is assumeret almam, & intemeratam Virginem, non modò Conceptus puritate, ac privilegio, verum sapientia, omnibusq; alijs excellentissimis sinceræ naturæ bonis, uniuersis mortalibus præstitisse. De quo certè arduo, atq; inexhausto argumento, pleriq; suggestum ascendentes, graviter, copiosèq; ac præleganter dixerunt nam collectis rerum naturalium apicibus, quidam à lapidibus, quidam à metallis, à plantis non pauci, ab animantibus plures, idemq; à singulis elementorum, atq; cœlestium astrorum facultatibus, proprias cujusq; rei vires decerperant, quas quidem, aut ut exempla, aut ut similia sive per symbola, sive ænigmata in magna, ac præcellenti Virginis laude posuerant. Tum omnium postremus Orator ille, quem proposui suggestum tanquam dicturus, ascendit. Qui cum ex longa mora, quasiq; indito silentio, omnium in se oculos atq; animos conuertisset, candidum, ac perlucidum gemmei salis globulum è sinu protulit, ipsiq; è suggestu sericea appensum chordula dimittens; Dixi, inquit, ac protinus è suggestu descendit. Quæ res in stuporem, primò, atque in ipsum propè argumenti contemptum, & injuriam cunctos adduxit, verum post magnam de ea re ab eisdem habitam commemorationem, totque divina de Virgine mysteria, per ipsamet salis facultates, ac mysticos de eo sensus animo conceptos & regustatos, tam incredibilem Salislator ille admirationem omnibus iniecit, ut non modò iudicium, sed spectatorum omnium communi sententia palmâ fuerit donatus. Quo in circulo, qui ex omnium scientiarum viris undiq; peritissimis concludebatur, si nostri interfuissent contubernalis, atq; tam multa salis mysteria, quæ ferebantur intellexissent, profectò à sua perquam insulsa de sale hæresi discessissent, mi Quintana, iamque sale nobiscum conuerso animo laudassent. Lib. impress. Valentia 1578. in 4.*
BERNARDINUS Kalisquius, Ordinis Minorum Polonus, edidit lib. sub hoc titulo: *Lacolicum Novellæ Provinciæ Russiæ, titulo Immaculatae Conceptionis B. V. MARIÆ* insignitæ, aliquotvè ejusdem locorum, & Conventuum Myrrahothecium, &c. laborat. Leopoli 1647. in 4. extat apud nos manus.
BERNARDINUS de Laredo, Ordinis Minorum Hispanus, in lib. dicto: *Subida del Monte Sion, in Iosephina, seu Relatione Mysteriorum S.*

Joseph, s. 5. fol. 204. inquit: Poes como la Sabiduria eterna teniadende siempre querido, y determinado vestirse nuestra librea, aparejo de fide siempre, ad initio, & ante sacula una pieça de talpaño, qual covenia alque se avia de vestir. Esta fue la Serenissima Virgen, preservada desde siempre de cada linage de peccado, como convenia que fuesse el precioso relicario, en el qual una piedra tan preciosa queria Dios incorporar. Lib. impress. Mexico 1542. in 4.

Item, lib. 2. cap. 12. folio 59. & 72. *Quod Virgo MARIA fuit purissima, ac preservata ab omni peccato, &c.*

BERNARDINUS de Leon, Ordinis Præmonstratensis Hispanus, de *Immaculata Virginis Conceptione*, opusculorum tom. duos. Impress. 1626. in 4.

BERNARDINUS de Montoya, Hispanus Poeta, edidit *Cantionem de intemerata Dei Matris MARIÆ Conceptione*, quam invenies apud Canam de Conceptione, folio 75. & Glosas folio 79. & 81. & 82. & 87. & ad illud Psalm. Diligit Dominus portas Sion, &c. ibi folio 102. usque ad fol. 106.

Item, edidit aliam *Cantionem regalem de Purissima Conceptione Virginis MARIÆ* impress. in lib. Hippolyti de Olivares, ad finem.

BERNARDINUS Obicinus, Ordinis Minorum Italus, de *Conceptione Immaculatae Virginis MARIÆ*, discursum. Venetijs 1621.

Item, de *Conceptione B. Virginis MARIÆ* Sermonum unum, in lib. Sermonum, à folio 58. impress. Venetijs 1613. in 4.

Item, in Sermone de Purificatione B. Virginis *Quod fuit munda ab omni peccato originali, & actuali.*

Item, in lib. ejus titulus Italicè est: *Trattato de quatro novissimi &c. in Sermone de Nativitate Virginis*, fol. 235. inquit: *MARIA trovò la gratia propriamente piu di tutti, quanto agli effetti principali d' essa gratia, che sono de due cose, cioè a operar il bene, & a eschifar il peccato, è tal gratia trovò MARIA perfettissimamente, che quanto al eschifar il peccato non hebbe mai peccato alcuno attuale, ne anco veniale, è fu preservata dell' originale nella sua Conceptione, &c. Lib. impress. Bergomi 1610. in 8.*

BERNARDINUS Realinus, Societatis Jesu Italus, tam versibus, quam soluta oratione *Immaculatae Virginis MARIÆ Conceptionem celebravit*, ut refert Joannes Antonius Velazquez, lib. 4. de *MARIA* immaculatè concepta, dissert. 9. annot. 2. fol. 310.

Item, cum primò lecto surgebat, ad sanctissimam Virginem ter dicebat orationem hanc, factò signo Crucis super cor: *Per sanctam Virginitatem, & immaculatam Conceptionem tuam purissima Virgo, commendat cor, & carmen meum, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.* Vide Joannem Antonium Velazquez ubi supra. Ita etiam in vita ipsius, scripta per Reverendum Patrem Alphonsum de Andrade Hispanum, cap. 17. fol. 29. Lib. impress. Martii 1651. in 4.

BERNARDINUS Rossinolijs Ulmetanus, Societatis Jesu, in libro de disciplina Christiana perfectionis, folio 225. & 254. & 370. dicit: *Quod in Virgine Dei Matre nullus fomes fuit: quia Dei generosus: in ejus utero fuit sanctitas, & innocencia singularis, utpote sanctissima; & plena omni gratia, quæ antecessit Angelorum ovidnes, excepta Christi humanitate.* Lib. impress. Venetijs 1601. in 4.

BERNARDINUS de Sandoval, Canonico Toletanus Hispanus, in lib. seu Tract. de officio Ecclesiastico canonico, par. 2. cap. 4. fol. 36. dicit:

celebratione festivitatis Immaculatae Conceptionis. Vide lib. impress. Toleti anno 1578. in folio.

BERNARDINUS Seguntius, Hispanus, edidit Sermones pro Immaculata Virginis Conceptione. Sic Hippol. Marræc. in Catal. ad annum 1534.

BERNARDINUS Senensis, Ordinis Minorum Sanctus, natione Italus, scripsit tract. seu librum pro mysterio Immaculatae Conceptionis B. Virginis ut referunt Nomenclatores, Gesnerus, Leon; quem vidit MS. & legit Bernardinus de Busto, ut ipsemet testatur in suo Mariali, & cum ego essem Senis in cella ejusdem Sancti, anno 1655. ubi omnes Bernardini manuscripi libri asservantur, quævisi, sed invenire non potui; in multis tamen locis suorum operum agit de hoc mysterio.

Item, tom. 4. suorum operum, Serm. in ordine 4. est de Conceptione Virginis, & incipit: Sicut sol oriens. Et quia Adversarij citant ipsum sanctum, & Sermonem pro se, opere pretium erit omnia ejus verba ad nostrum assumptum pertinentia, hic ad litteram transcribere; ait ergo, seu incipit sic: Sacramentum gloriosissimæ Virginis Matris Dei sublimissimum, ad reverendum devotissimum, ad tractandum dulcissimum, ad contemplandum hodie, dilectissimum, proponitur nobis: gloriosa equidem dies ista, quæ jubar solaris luminis nobis affert, dum concepam nobis pronuntiat Dei Matrem. Elevemus igitur omnem pietatis affectum, afferamus omnem nostrum ornatum; erigamus, & illustremus cunctis viribus intellectum ad illam, quæ vigore, dulcore, atque splendore suo cunctas piâs mentes inflamat, inflamatas illuminat, illuminatas corroborat, ut sciant, velint, & possint Filij sui vestigia imitari quia sicut supra Ecclesiast. testatur, ipsa spiritualiter est sicut Sol oriens in mundo; in quibus verbis sapientia Dei describit triplicem gratiosum B. Virginis statum; primum Conceptionis, secundum Nativitatis; tertium Annuntiationis. Primum, scilicet ejus Conceptionem, dicit esse sicut Solem, quasi eum est post montes in Aurora, quia adhuc clausa erat in utero Matris in tempore suæ Conceptionis; & de illo statu Virginis, Cant. 6. Angeli dicunt: Quæ est ista, quæ progreditur quasi Aurora consurgens? Secundum ejus statum, scilicet Nativitatem, dicit orientem Solem, scilicet cum ascendit à montibus orientis, ac irradiat mundum in ortu suo; & de duobus prædictis Propheta ait: Tu fabricatus es Auroram, & Solem, id est B. Virginem in Conceptione ejus, & Nativitate. Tertium ejus statum, scilicet Annuntiationem, & obumbrationem Spiritus Sancti dicit esse quasi Solem in mundo, id est, in altitudine cæli, cum ascendit super hemispherium nostrum in suo caloris aestu, sicut fuit Beata Virgo in Conceptione Filij Dei.

Item, art. 1. de quatuor admirandis gratijs, quibus repleta fuit B. Virgo in sua Conceptione. Primus status B. Virginis fuit suæ Conceptionis, & tunc fuit B. Virgo, sicut Sol in Aurora consurgens. In hoc statu contemplerur inter alios, quatuor ejus splendor; primus dicitur sanctitas; secundus claritas, seu luminositas; tertius charitas; quartus tranquillitas. De triplici sanctificatione sanctificatorum, & de admiranda sanctificatione B. Virginis in sua Conceptione, cap. 1. Primus splendor ejus sanctitas dici potest; dimissis autem scholasticis bellis circa Virginalem Conceptum, triplicem sanctificationem ad præsens discutiamus. Prima

est sanctificatio generalis, & hæc quidem est illa, quæ sanctificantur homines per Ecclesiastica Sacramenta, quod fit maximè per Baptismum, & talis sanctificatio duo bona in homine operatur; primò enim removet culpam; secundò confert gratiam; tertio verò non removet, sed remanet, scilicet peccati fomes, & pronitas ad peccandum, quia & venialiter, & mortaliter talis sanctificatus peccare potest. Et consecutivè prosequitur sic: Secunda est sanctificatio specialis, & talis per gratiam Spiritus Sancti condonatur. Ponit autem hæc sanctitas animam in statu iustitiæ consummata, & operatur in ea tria; primò removet culpam; secundò confert gratiam; tertio removet pronitatem, ne possit faciliter homo mortaliter inquinari: Cum igitur omnes in iniquitatibus concipiuntur, neminem unquam mortalium inter materna viscera legimus sanctificatum, præterquam Hieremiam, & Joannem Baptistam, quamquam de Beata Virgine nulla sit ambiguitas, sicut dicitur infra. Longè tamen maior sanctificatione Hieremias fuit sanctificatio Joannis Baptistæ; ille quidem in matris utero sanctificatus fuit, sicut legitur Hieremias 1. ubi dicitur: Priusquam te formarem in utero novi te, & antequam exires de vulva sanctificavi te. Joannes verò Spiritu Sancto repletus annuntiatur, unde Lucæ 1. ait de Joanne Angelus Zachariæ: Spiritu Sancto replebitur adhuc ex utero matris suæ; multò quippe excellentius est Spiritu Sancto repleti, quàm à Spiritu Sancto sanctificari; ibi enim sanctificatio emundationem, hic repletio ultra hoc gratiæ mundationem designat. Deniq; Apostoli, qui manibus suis tractaverunt de Verbo vitæ, cum, ut dicitur Joan. 23. Spiritum Sanctum iam de Salvatoris accepissent afflatu; tandem quinquagesima à Resurrectione die, ad illum gradum ascenderunt, ut Act. 2. de eis diceretur: Repleti sunt omnes Spiritu Sancto; & licet Spiritus Sanctus largiori tunc munere credentium corda repleverit; hoc tamen Joannes in utero legitur assecutus, quod Apostolica celsitudo largiori promissione meruit obtinere, quamquam Apostoli tunc fuerint tanta Spiritus copiositate firmati, ut omne peccatum mortale faciliter potuerint vitare, & etiam frequentiam venialium; non tamen credo eos fore factos impossibiles ad peccandum, atque fideliter credo esse tenendum, quia illi duodecim Athletæ, veri mundi expugnatores, tantà tunc gratiâ supervestiti fuerunt, quod difficillimè fuisset eos ruere in mortalem culpam; firmiter asserendum est, quod postea nunquam mortaliter peccaverunt. Tertia verò fuit sanctificatio maternalis; hæc removet culpam originalem, & confert gratiam; & hæc etiam removet pronitatem ad peccandum, tam venialiter, quàm mortaliter; & hæc fuit in B. Virgine Matre Dei. Sanè Deus ipse æternus, sicut mirâ suâ sapientiâ creavit omnia, sic illam benedictam Matrem suam talem condidit, & sanctificavit in tempore, qualem eam sanctam elegit in sua æternitate, & talem, tam nobilitate naturæ, quàm perfectione gratiæ condidit Matrem, qualem eam decebat habere suam gloriosissimam majestatem, quia in ea, & de ea debebat sumere, quod in æternum sibi erat unitum unitate personæ; de quo exiret pretium totius liberationis, & beatificationis humanæ. Et de hæc Conceptione, Anselmus in lib. de Conceptu Virginali, sic ait: Decebat, ut illius Conceptio de Ma-

tre purissima fieret, ea puritate, quâ puritate maior sub Deo nequit intelligi. Atq; de hoc rationem subiungens, ait: Cui Deus per unicum Filium, quem de corde suo genuit æqualem sibi, ita dare disponebat, ut naturaliter esset unus, idemque communis Dei Patris, & Virginis Filius, quam & substantialiter Filius sibi Matrem facere eligebat, & de qua Spiritus Sanctus operatus est, ut de ea conciperetur, & nasceretur ille, de quo ipse procedebat, & per hoc decebat, ut illius hominis, scilicet Christi, Conceptio de Matre fieret, quâ puritate nulla maior sub Deo. posset intelligi.

Item, art. 3. cap. 2. fol. 111. inquit: Secundus verò huius Virginis ardor *impeccabilitas* nuncupatur; licet enim, sicut ex præcedenti patet, B. Virgo in sua Conceptione per gratiam adepta fuerit tantam fomitis restrictionem, quòd non posset in aliquod peccatum adduci; remansit tamen fomes in ea secundum essentiam; sed sanctificatio hæc secunda in Conceptione Filij Dei superaddit in ea omnimodam fomitis restrictionem, eradicationem, & extinctionem, & in bono confirmationem, ita ut quæ priùs poterat peccare, iam peccare non posset. Hæc duo expressit Angelus, Luc. 1. cum ait: Spiritus Sanctus superuenit in te; & hæc quantum ad primum & de secundo subiungit, dicens: Virtus Altissimi obumbrabit tibi. Secundum Bonavent. in 3. dist. 3. fomes peccati radicitus in carne, & ascendit usque ad mentem. In prima igitur sanctificatione Virginis tanta gratia perfectionis ei collata est, quòd in eius sensualitate tantum gratiæ redundaret, ut fomitem adeò reprimeret, quòd nullum aliquando affectum, vel incitamentum haberet. In secunda verò sanctificatione, in qua Spiritus Sanctus non tantum descendit in mentem, sed etiam in ipsam carnem, & de carne operatus mirabiliter est, carnem eam sine macula fabricando, reliquit ipsius carnem immaculatam, extirpando in ea, & fomitem, & omnem concupiscentiam, ita quòd peccare non posset; & hoc sentit Bernardus, & Magister Sent. & Damascenus.

Item, art. 1. cap. 4. fol. 108. sic inquit idem Sanctus: Poterat tamen secundum Thom. habere aliquos subitos motus non præordinatos à ratione; porro in Domino Jesu Christo aliquid amplius fuit; nam sic inferior appetitus in eo rationi subiectus erat, quòd ad nihil mouebatur, nisi secundum ordinem rationis, & hoc est, secundum quòd ratio ordinabat, vel permittebat appetitum inferiorem moveri à proprio motu; hoc enim videtur ad primi status integritatem pertinuisse, ut inferiores vires subderentur totaliter rationi; quæ quidem subiectio per peccatum primi Parentis sublata est; & non tantum in ipso, sed etiam in alijs, qui contrahunt ab ipso peccatum originale. In quibus etiam postquam mundantur à culpa per gratiæ Sacramentum, remanet rebellio, vel inobedientia virium inferiorum ad rationem, quæ dicitur fomes peccati, qui nullo modo in Christo fuit, sed in Beata Virgine non erant inferiores vires totaliter rationi subiectæ, ut sic nullum motum haberent à ratione non præordinatum; tamen sic per virtutem gratiæ cohibebantur, quòd nullo modo moveri poterant contra imperium rationis; propter hoc dici solet, quòd in B. Virgine post primam sanctificationem remansit fomes secundum substantiam, sed ligatus. Hæc Thomas.

Item, tom. 3. suorum operum Sermon 49. in die Martis post Pascha, de Amore glorioso, & incipit: Ecce quam bonum, parte prima principali, fol. 427. inquit: Dico primò, quòd primus gradus virtutis tertie scalæ, est de pulchritudine Angelorum, & dico, quòd minimus Angelus existens in vita æterna, est decies pulchrior, quàm sit pulchritudo anima, quam unquam fecerit Deus, & quàm anima Sancti Joannis Baptistæ, excepta anima Christi, & Virginis gloriosæ; & licet dicatur Matth. 23. quòd inter natos mulierum, non surrexit maior Joanne Baptista, tamen qui minor est inter Angelos in vita est minor eo valde. Et nota illud dicere, quòd inter natos mulierum non surrexit maior Joanne Baptista; vult dicere, quòd Joannis Baptistæ anima est maior omnibus animabus natis ex muliere; & Christus omnes se extra, & Virginem gloriosam occultè, si bene advertis suum colloquium, quia dixit: Non surrexit, quia nullus dicitur levare, seu surgere, qui non cecidit in aliquo peccato conceptionis, nec actualis, & similiter Beata Virgo; idèd non sunt in illa regula, quia non ceciderunt modo iam dicto, idèd non dicuntur surgere sicut omnes ceteri homines, qui ceciderunt, & cadunt ab Adam citrà per peccatum originale. Tamen, utrum Beata Virgo fuerit concepta in peccato originali, Ecclesia non damnat, sed negipium est credere, quòd non fuit in peccato concepta, quam credere quòd sit: Et dum pridie essem in Monasterio Carceris Diocesis Paduanæ in illo eloquio, cum quodam approbata Religionis viro, Domino fratre Bartholomæo de Sicilia ibi professo, reddidit mihi unam pulchram rationem, quare non erat credendum, Beatam Virginem fuisse conceptam ex peccato originali; dixit enim mihi Daniel de Purgilijs, si bene perecepi: Certum est, quòd Deus creavit Adam sine peccato originali ex limo terræ; deinde ex costa ejus creavit Evam, & sine peccato; & certum est, quòd Christ. incarnatus fuit Deus & Homo, & fuit major quàm Adam, & Eva & majoris dignitatis; & tantum interest inter eos, quantum inter creatorem, & creaturam, modò non est credendum, quòd ipse Filius Dei voluerit nasci ex Virgine, & sumere ejus carnem, quæ esset maculata ex aliquo peccato originali; immo credendum est, quòd voluit sumere carnem ex carne purissima, & quòd ejus Mater fuerit plus quàm Eva, & Adam, qui creati fuerunt sine peccato originali; quæ ratio mihi valde applausit. Etiam quæsi, si repererit in scriptis, & respondit, quòd non, sed sic meditando sibi in mente occurrit.

Item, citant pro hac sententia illa Bernardini verba: Multiplicatio aquarum in arca Noë, denotat gratiarum plenitudinem in MARIA, quæ elevaverunt arcam MARIAM (in qua salvatum est universum semen generationis electæ) in sublimem à terra, id est, ab omni terrenitate, & amore infecto, quia ad hanc MARIE puritatem, & munditiam nulla pura creatura ascendit, neque Angeli, neque Virgines. Vide Antonium Velazquez, fol. 343.

Item, in Serm. 51. cap. 3. tom. 2. Congruent illa quæ placuit Altissimo, ita ut fieret illius sponsa, & Virginitatis Filij sui, sic esset immaculata mente, sicut fuit intemperata carne, &c. Vide, quomodò fuit intemperata anima.

Item, tom. 3. Serm. 11. art. 3. capite 1. inquit: Ubi est ergo summa plenitudo sanctitatis humanæ, & Angelicæ, ibi semper Virgo Dei Mater prima sua

ma sua sanctitatis iecit fundamenta, ibi detinuit gradum,
& plantam fixit Virginiam.

BERNARDINUS Juramini, Ordinis Minor.
Italus, sub hoc tit. *Infecunditas fecunda D. Annae Sanc-*
tiſſime Matris Dei, Poëma, seu representationem,
ubi de præſervatione. Romæ anno 1628. in 12.

BERNARDINUS de Villegas, Societatis Je-
ſu Hispanus, in libro dicto: Favores de la Vir-
gen Sanctiſſima à ſus devotos, fol. 301. adducit *Of-*
ficium in Conceptione Immaculata Beatiſſime Virginis
MARIÆ, ut habetur in horis quibusdam antiquis,
fol. 307. impreſſ. Murcia: 1636. in 12.

Item, in libro Soliloquiorum ad finem, plura
ſcripſit de puritate Virginis *MARIÆ*. Lib. impreſſ.
Matriti 1642. in 16.

Item, cum eſſet Magiſter Theologiæ Compluti,
die 19. Martij anno 1638. defendit in Theſibus
publicis hanc concluſionem: *Beata V. MARIA non*
contraxit originalis debitum, vel quia in ſigno in quo
initum eſt pactum, fuerat ab ipſo poſitive excluſa
ex meritis Chriſti, vel quia licet fuerit ingreſſa
pactum, data eſt Virgini ex ejuſdem meritis ali-
qua gratia diverſa ab ea, quæ transfundenda erat
ex Adamo, ſic contraxit debitum carenti gratiâ
ex Adamo, corporalemque mortem ex hac ca-
rentia ſecutam, ſecus debitum culpæ. Impreſſ. eo-
dem anno, & aſſervantur in Collegio Societatis
Jeſu Compluti.

BERNARDINUS Zamoneus à Reggio Longo-
bardus, Societ. Jeſu Italus, in lib. de vita Be-
atiſſimæ Virginis *MARIÆ*, ac de ejus virtutibus,
adducit de *Immaculata Virginis Conceptione Orationem*
preparatoriam, ubi plura pro hoc myſterio, à fol.
89. uſque 102. impreſſ. Genuæ 1613. in 12.

BERNARDUS vel **BERNARDINUS** Al-
derete Zamorensis, Societatis Jeſu Hispanus, tom.
1. in 3. par. Divi Thomæ, in multis, ac diverſis locis
aſſerit *Virginem MARIAM fuiſſe conceptam abſque ori-*
ginali peccato. Vide verb. *MARIA* in indice.

Item, diſput. 22. ſub hoc titulo: *Utrum expedi-*
tius iuxta doctrinam præcedentis diſput. quam in
alijs ſententijs defendi valeat, Virginem Deiparam
caruiſſe debito proximo contrahendi culpam originalem;
de quo puncto agit latè per quatuordecim ſectio-
nes, à fol. 233. uſque 265. Lib. impreſſ. Lugduni
1652. in folio.

Item, tom. 2. diſp. 60. ſect. 1. num. 12. fol. 260.
Quid Virgo MARIA votum Virginitatis emiſit in primo
ſua Conceptionis momento, &c. Lib. impreſſ. Lugduni
eodem anno.

BERNARDUS Aldrete, Canonicus Sanctæ
Eccleſiæ Cordubensis citatur pro *Immaculata Vir-*
ginis Conceptione, ut reſert Paulus Arefius de In-
carnatione. Sed vidi librum de origine linguæ
Hiſpanicæ, Caſtellanæ dictæ, ſeu Romanæ, imp.
Romæ 1606. in 4. & librum de varijs Antiquitati-
bus Hiſpaniæ impreſſ. Antuerpiæ 1614. in 4. re-
gali, & in his nihil extat de hoc myſterio, hic au-
tem non poteſt eſſe ſuprapoſitus Societatis Jeſu,
quia Paulus Arefius ſcripſit prius.

BERNARDUS Andreas Toſoſatis, Poëta Lau-
reatus, ac Regius Hiſtoricus, in operibus partim
completis, partim incompletis, habet hæc: *Officium*
Immaculæ Conceptionis MARIÆ Chriſti parentis
carminibus, ad omnes horas, miſſam, & præceſ-
ſionem editum, ad ſereniſſimam Reginam Matrem.
In indice manuſc. in Collegio Navarræ Pariſiis.

BERNARDUS Bahufius, Societatis Jeſu Bel-

ga, Auctor lib. Tot tibi ſunt dotes Virgo, quot fi-
dera cælo: ſic de Virg. Dei Matre *MARIA* cecinit.

Nil illa melius, nihil eſt à Numine majus
Summum cæligenum, terrigenumque caput.
Extat in libro Ericij Puteani, Pietatis Thamata in
proteum parthenium, folio 103. Impreſſ. Antuer-
piæ 1517. in 4.

BERNARDUS Benedictus, Nicenſis Epif-
copus, in Synodo Diceceſana, præcepit obſervan-
dam eſſe ſeſſivitate *Conceptionis Beate Virginis MA-*
RIÆ. Vide verb. Caſtellaſenſis Eccleſia.

BERNARDUS Bononiensis, & Epifcopus Ca-
merinenſis, in Epitome univerſali, ac Sacroſanctæ
Theologiæ, &c. In Commentarijs 3. part. cap. 27.
fol. 324. *Quod Virgo MARIA fuit in utero ſanctificata,*
& gratiâ plena, &c. Eſt interpretatio ſecundum
mentem S. Thomæ. Lib. impreſſ. Lugduni, anno
1579. in 8. regali.

BERNARDUS de Buſtis, Ordinis Carmeli-
tarum, ſcripſit pro *Immaculata Virginis Conceptione*. Ita
Joannes à S. M. in ſupplici libello, fol. 331.

BERNARDUS Cartafius, Generalis Ordinis
Carthuſienſis, edi curavit Breviarium ſui Or-
dinis, in quo eſt officium in ſolemnitate *Concep-*
tionis B. MARIÆ Virginis, cum lectionibus Sancti Bru-
nonis. Impreſſ. Lugduni 1587.

BERNARDUS Clareuallensis Abbas, Sanctus,
ac Patriarcha ſuæ Religionis Cifterciensis, Serm.
4. in Vigilia Nativitatis Domini, fol. 46. inquit:
Benedicta tu in mulieribus, ô beata ſola inter mu-
lieres, benedicta, & non maledicta, ſola à generali male-
dicto libera, & dolore parturientium aliena, &c. Si
generalis maledictio fuit illa peccati originalis
(nulla alia generaliter aſſignari poteſt, nam hæc
ſola comprehendit viros, & fœminas) & ab hac
fuit *MARIA* libera: ergo fuit abſque originali con-
cepta. Item, divi eſt benedicta, & non maledicta,
niſi exempta ab illa prima maledictione culpæ?

Item, Serm. 2. de Aſſumptione Virginis fol. 250.
inquit: Intret ergo domum Salvator, & frequenter
viſitet eam, quam pœnitens Lazarus mundat, or-
nat Martha, & *Maria* replet internæ dedita con-
templationi. Sed fortè curioſus quiſpiam requiret,
cur in præſenti Evangelica lectione, nulla pror-
fus Lazari mentio fiat: arbitror ſanè ne id quidem
à propoſita ſimilitudine diſſidere: Virginalem e-
tenim domum intelligi volens Spiritus, ſiluit non
incongruè pœnitentiam, quæ malum utique com-
minatur; abſit enim, ut proprijs quicquam inquinament
domus hæc aliquando habuiſſe dicatur, ut proinde ſco-
pa Lazari quaereretur. Quod ſi originalem à paren-
tibus maculam traxit, ſed minùs à Hieremia ſan-
ctificatam in utero, aut non magis à Joanne, Spiri-
tu Sancto repletam credere prohibet pietas Chri-
ſtiana; hæc enim feſtavis laudibus nalcens hono-
ratur. Poſtremò, cum omnimodè conſtet, ab originali conta-
gio ſolâ gratiâ mundatam eſſe *MARIAM*; quippe cum
& nunc in Baptiſmate ſola hanc maculam lavet
gratia, & ſola eam raſerit olim petra Circumciſio-
nis; ut omninò pium eſt credere; proprium *MARIA*
delictum non habuit; nihilominus ab innocentiffimo
corde, etiam pœnitentia longè fuit, &c. Hanc Bern-
nardi auctoritatem miris laudant encomijs, quia
exiſtimant ipſis favere, ſed immeritò, nam expreſ-
ſiſſimè pro nobis eſt, quia ſic ex ipſius verbis in-
telligi, & explicari debet. In primis affirmat Bern-
nardus ſemel, & iterum, *MARIAM* nullum proprium
inquinamentum, ſeu delictum habuiſſe. Secundò
affirmat,

affirmat, quòd originalem maculam à parentibus traxit. Ut ergo Bernardi mentem percipias, adverte, quòd tam ipse, quàm alij antiqui Patres vocabant peccatum originale, quod sonat ex vi vocabuli ad est, peccatum in origine, in radice, in parentibus, videlicet existens in illa concupiscentia, vel inordinato appetitu generationis activæ parentum. Ex hoc peccato originali primò, & necessariò præsupposito, in naturaliter genitis via communi ex viro & femina, resultabat vel necessariò consequēbatur tamquam quoddam contagium peccatum generationis passivæ, seu prolis genitæ, seu filij, quod nunc propriè post Concilium Tridentinum vocamus originale proprium cuiuscunque geniti, contractum in ipsa infusione, ac unione animæ ad corpus. Inquit ergo Bernardus: *MARIA* originalem à parentibus maculam traxit, id est, fuit genita à parentibus modo naturali, & communi ex concupiscentia, & appetitu; sed proprium nullum inquinamentum, nec delictum habuit, quia ab originali illo contagio ipsa sola in toto mundo mundata fuit; & confirmatur ex eisdem verbis Bernardi: Absit enim, ut proprii quicquam inquinamenti, hæc aliquando habuisse dicatur; si enim habuisset originale in sua animatione, iam quicquam, & aliquando habuisset inquinamentum; nam in questione de Conceptione hoc quaritur, & controvertitur, an *MARIA* fuerit coinquinata, nec ne? Deinde clarè affirmat Bernardus, quòd *MARIA* non habuit illud contagium, & maculam, quæ in Baptismate lavatur, & in Circumcisione radebatur; hæc autem est propria, & passiva in animatione contracta, non verò illa activa in parentibus existens, vel à parentibus tracta ratione inordinati appetitus, vel concupiscentiæ; alij aliter explicant hanc Bernardi auctoritatem.

Item, Serm. 4. de eadem Assumptione, columnâ 256. inquit: Virum penitus non cognosco, nec filij desiderio, nec spe prolis (fortè dicendum erat, nec sponsi desiderio) Quanta verò, & quàm pretiosa humilitatis virtus cum tanta puritate, cum innocentia tanta, cum consensu prorsus absque delicto, imò cum tantæ gratiæ plenitudine, &c. Si *MARIA* fuit pura, innocens, & prorsus absque delicto: ergo non contraxit originale, nam cum ipso non stat innocentia, quia sub ratione delicti comprehenditur originale.

Item, eolum. 1666. habet Sermonem sub hoc titulo: Sermo unde supra; vel potius debet legi, in Conceptione Beatissima Virginis, ubi sic inquit Bernardus, sive quisquis illius Auctor est: Germinat igitur virga Jesse de tortuosa radice generis humani, & Patriarcharum arbore, & in altitudinem, & rectitudinem erumpens, omnem ignorat nodositatem, uel aliquod fructicosum, videtur indicare, fuisse absque omni peccato, etiam originali; nam illud indicat tortuosa radix generis humani.

Item, Serm. de verbis Apocalypsis, qui incipit: Signum magnum, & est in operibus ejus, col. 263. habet sequentia: *Nam & defectus omnis sub ea, & quidquid fragilitatis, seu corruptionis est; excellentissima quadam sublimitate præ cæteris omnibus excedit, & supergreditur creaturis, ut meritò sub pedibus ejus Luna esse dicatur, &c.* Candidissi-

mus sanè, sed & calidissimus hujus mulieris amientis, cujus omnia tam excellenter irradiata noscuntur, ut nihil in ea, non dico tenebrosum, sed obscurum saltem, vel minus lucidum, sed ne tepidum quidem aliquod, aut non serventissimum liceat suspicari, &c. Quid ergo fidereum micat in generatione *MARIÆ*? planè quod ex Regibus orta, quòd ex semine Abraham, quòd ex generosa stirpe David; si id parum videtur, adde, quod generationi illi ob singulare privilegium sanctitatis divinitus noscitur esse concessa, quòd longè ante eisdem patribus cœlitus reposita, quòd mysticis præfigurata miraculis, quòd oraculis prænuntiata prophetis, &c. Hæc omnia Bernardi verba omnimodam prædicant Virginis *MARIÆ* puritatem, & innocentiam.

Item, Sermone sequenti de precatório ad Virginitatem, inquit: Hortus conclusus tu es Dei Genitrix, ad quem deservandum manus peccatoris nunquam invenit, &c. Ipse enim Sol Justitiæ de te processurus, Hortum suum quadam matutina irradiatione præveniens, in te lucis suæ radios copiosè transfudit, quibus potestates tenebrarum, quas *Eva* præcipue, in fugam convertisti, &c. Tu ergo pulchra es ut Luna, imò & pulchrior Luna, quia tota pulchra, & macula non est in te, neque vicissitudinis obumbrata. Tu electa es ut sol, ille inquam Sol solis conditus, ille enim electus est ex millibus virorum; tu electa ex millibus feminarum; ille electus ex omnibus, quæ sunt, tu electa ex omnibus, quæ per illum sunt, &c.

Item, Serm. 13. in Cœna Domini, columnâ 139. inquit: Quis unquam hominum ex apostolica radice primi parentis exortus, potuit, vel poterit absque aliquo transgressionis nœvo, cum omni officio charitatis, inconcussa, & immaculata Christi observare præcepta, sicut ipse in totum, & in partem sui Patris servavit mandata, qui peccatum non fecit, nec unquam peccare jam potuit, nec peccare jam voluit? Non est in filijs hominum magnus, & parvus tanta præditus sanctitate, nec tantæ Religionis privilegiatus honore, qui non in peccatis conceptus, præter Matrem Immaculatam, peccatum non facientis, sed peccata mundi tollentis, de qua cum de peccatis agitur, nullam prorsus volo habere questionem, &c.

Item, Sermone de privilegijs B. Joannis Baptistæ, col. 1685. inquit: Secundus honor est sanctificatio in utero Matris. Quicumque de massa prævaricationis mundum ingredimur, longam restem originalis peccati nobiscum trahimus; solus ille, qui peccatum non fecit, excipitur, quem Virginalis uteri thalamus ignorantis virum terris excludit. Longè quippe aliter quàm nos, & dissimili modo, conceptus est, Spiritu Sancto tota majestate Virginem inundante, superans usum carnis, naturæ ordinem, viri commixtionem; sic quippe decebat, ut peccatum nesciret, qui peccatum tollebat, ut similitudinem carnis peccati susciperet, non autem carnem peccati; cum igitur omnes in iniquitatibus concepti sint, neminem unquam mortalium intra materna viscera sanctificatū legitimus præter Hieremiam, & Joan. Baptistam, quamquam, & de singulari Virgine nulla sit ambiguitas, quin ipsa matris circumcepta visceribus, sublimiori sanctificatione genere mundata sit, utpote sanctuarium illud, in quo Deus, & Dei Filius carnem fuerat suscepturus; sed longè minor Hieremiæ sanctificatio, quàm Joannis; ille quidem in utero matris sanctificatus, hic Spi-

Spiritu Sancto repletus fuisse cognoscitur. &c. Attendende obsecro diligenter, quam ordinata dispositione Spiritus ille multiplex Hieremiam sanctificat, Joannem replet, & *supervenit in MARIAM*, & Hieremiam quidem admiranda sanctificatio, quam est in peccato conceptus est, nascitur tamen sine peccato. Antè enim quam exiret de ventre sanctificatus est; nec poterat nasci non sanctus, qui in utero Matris erat sanctificatus. Mira res, & à transcendentibus sèculis non audita! hominem conceptum in peccatis, nasci sine peccato. Joannem verò longè gloriosior virtus implevit, qui & sanctificatus est à peccato, & ita dominante Spiritu superflus est, ut purgatus exeat, & repletus; verè magnus coram Domino, quem Angelus nuntiat, sanctificat Deus, Spiritus replet, vita commendat. *Ineffabilioreni modo supervenit in Virginem, quam tota Divinitatis plenitudo sine mensuræ discretione perfudit, ut totum caperet, qui fecit totum, ut non solum à peccatis abluta & repleta Spiritu Sancto, sed & de Spiritu Sancto conceptisse credatur, quia quod in ea natum est, de Spiritu Sancto est.* Inde est, quòd singulari prerogativa Fides Catholica Filium Dei natum de Virgine, conceptum de Spiritu Sancto constituit, ut divinitatis, & humanitatis indivisibilis adunata eonnectio, vocabulorum indifferentià designetur. Vides ergo, quam remotiori privilegio speciosus forma præ filiis hominum à filiis hominum in concipiendo discretus sit: illi etenim de peccatis, & in peccatis concepti sunt; hic in Spiritu, & de Spiritu Sancto concipitur, &c. En omnia Bernardi verba ad litteram transcripta, atque unus ex præcipuis locis ab Adversarijs pro se adductus solum probat, quòd Virgo MARIA fuerit in utero sanctificata sublimiori longè modo, ac singulariori sanctificatione; neque ex supra allegatis verbis potest deduci, an fuerit in primo, vel secundo instanti sanctificata? Dices, quòd colligatur ex ultimis Bernardi verbis, fuisse post contractionem peccati; nam si omnes filij hominum de peccatis, & in peccatis concepti sunt, præter Christum; igitur omnes, Joannes, Hieremias, ac MARIA concepti sunt in peccato, secundum Bernardi sententiam. Sed respondeo, quòd hic non assignat Sanctus Doctor differentiam Conceptionis Christi, & aliorum ex Conceptione præcisè in peccato, sed quia conceptus fuit in Spiritu, & de Spiritu Sancto, quòd nec Hieremias, Joannes, vel Virgo MARIA habuerunt. Deinde Hieremias fuit sanctificatus in utero, Joannes superexcellentioreni modo, & sanctificatus, & Spiritu Sancto repletus adhuc ex utero Matris suæ; at Virgo MARIA ineffabilioreni modo fuit sanctificata, & ineffabilior modus fuit, ut explicat Bernardus, quòd tota Divinitatis plenitudo, sine mensuræ discretione eam perfudit, ut totum caperet, qui fecit totum; igitur MARIA non solum sanctificata fuit, nec solum repleta Spiritu Sancto, sed secundum totam Divinitatis plenitudinem in sua generatione fuit à gratia, sine aliqua mensuræ discretione sanctificata, & perfusa; hæc autem cum peccato originali stare non possunt, nam sic non esset secundum totam Divinitatis plenitudinem superflua, & sanctificata, ac per consequens esset cum mensura, & termino; sicquidem Hieremias fuit sanctificatus; verbj gratià, à sua animatione post octo menses; Joannes post quatuor, vel sex; Virgo verò MARIA post unum diem, vel horam; igitur hoc non fuit

sine mensura sanctificari, nec secundum totam Divinitatis plenitudinem. Si autem fuit sanctificata à primo suæ animationis instanti, fuit sine mensura, & secundum totam Divinitatis plenitudinem nam antequam esset, nec mensurabilis erat, nec poterat à Divinitate sanctificari, & sic totum capiebat, qui fecit totum, id est, totum tempus capiebat in sanctificatione Deiparæ, qui totum tempus fecerat, nempe Divinitas, & potentia ejus, cœpit facere in B. Virgine à primo suæ Conceptionis instanti; nisi etiam velis dicere, quòd cœpit facere ab ejus generatione seminis in utero Annæ, & ab illo primo generationis activæ puncto cœpit facere totum Divinitas, secundum omnem suam plenitudinem, ut totum caperet, quòd erat Mariæ, & sic ab ipso puncto non solum fuit à peccatis abluta, ut Hieremias, nec repleta Spiritu Sancto, ut Joannes, sed ineffabilioreni modo à gratia superflua: quia qui Hieremiam sanctificavit, Joannem replevit, supervenit in MARIAM; quid enim est supervenire, nisi prævenire? sicut dixerat Angelus: Spiritus Sanctus superveniet in te; te præparando ad Conceptionem Verbi; sic (quantum ad significationem loquor) supervenit in MARIAM præparando materiam ad Conceptionem, seu infusionem animæ Virgineæ. Et hæc pro nunc dicta sufficiant.

Item, Sermone de Beata MARIA, qui incipit: Ave MARIA, col. 1691. inquit: Hæc MARIA à natura reverenter conservata, & à lege diligenter venerata, à gratia clementer prælecta. Natura (quod sufficiens est) illibatam Virginem servando, lex reverenter eam ab alijs distinguendo, gratia Virginitatem sine semine fecundando; natura huic detulit, dum terra sine germine pareret in principio; lex, dum rubeus arderet sine incendio; gratia, dum sine semine pareret Virgo; in hac enim habitavit Pater, & Filius, ut Creator in mundo, Imperator in regno, Pater familias in domo, Pontifex in templo, Sponsus in thalamo, prius enim *Altissimus sibi eam, quasi mundum specialissimum creavit*, quàm in iustitia, & sanctitate coram ipso fundaret, & fluentijs sapientiæ irrigaret, &c. Ex his liquidò Bernardus confert creationem MARIE cum mundi creatione, discurrendo per singula, quæ facta fuerunt in illa prima rerum productione. Si ergo MARIA specialissimus fuit mundus creatus à Patre luminum, primò in ipsa creavit lucem. Vide de hac auctoritate R. P. Velazquez, fol. 153.

De hac igitur Virginis creatione, sub figura Arcæ loquitur Bernardus infra sic: Bezeleel ergo cum socio Arcam testamenti fabricavit, sancta quoque Trinitas *Virginem sanctificavit*, ac templum sanctificatum consecravit, hospitiumque mundissimum sibi præparavit, thalamum quoque, de quo Sponsus præ filiis hominum speciosus ad publicum procederet, decenter præornavit, &c. Arca verò Testamenti de lignis setim facta est, & MARIA in spinoso, & hispido Iudæorum populo, & arido procreata est; setim enim interpretatur spina; aliter Eva spina, Rosa MARIA. Reverà Eva spina fuit, quæ & virum suum ad mortem punxit, & posteritati suæ peccati aculeum infixit, &c. Deus de femina, sed Virgine descendente de spinosa Patrum origine dignatus est carnem assumere, ut similem simili redderet, contrarium contrario curaret, pecciferam spinam evelleret, peccati chirographum potentissimè deleteret. Humilitas per sexum femineum

neum commendatur, gloria Virginis, & maiestas opitulatur, peccatum gratia eicitur. Eva ergo fuit spina, MARIA Rosa extitit, Eva spina vulnerando, MARIA Rosa omnium affectus mulcendo; Eva spina ingens omnibus mortem, MARIA Rosa reddens salutariferam omnibus sortem; de liquore spinei corticis fuit incaustum, unde scribitur, de carnali mente EVÆ fluxus nascitur concupiscentiæ, quæ in ipsa, & Adam peccatum actuale, in posteris originale etiam fudit, &c. quia licet MARIA de Patrum natura per peccatum vitata duceret originem, præelecta tamen per Spiritum Sanctum, & præservata ad puram, Deum nobis obtulit, & hominem, &c. Quid clarius pro hac materia dici potest, vel excogitari?

Item, Sermone 4. super Salve Regina, columnâ 1743, inquit: Tu ergo nasus Ecclesiæ similis es turri, celsa videlicet dignitate, firma gravitate, Turris es Libani; Libanus mons, qui dicitur dealbatio, altam præ omnibus signat innocentiam tuam; innocens fuisti ab originalibus, & ab actualibus peccatis; nemo ut præter te. Unde auctoritas Augusti. Cum de peccatis agitur, nullam de Beata Virgine volumus fieri mentionem, ex eo enim maiorem credimus ei collatam virtutem ad vincendum ex omni parte peccatum, quæ concipere, & parere meruit eum, qui nullum habuit peccatum, ex omni, inquit, parte originalis, & ex parte actualis peccatis; eâ ergo solâ exceptâ, ceteri omnes quid dicere possunt, nisi quod ait Apostolus Ioannes: Si dixerimus, quod peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est? Ego quoque pia fide opinor, in præteritis Matris tuæ ab originalibus te absolutam peccatis, nec vana est fides, nec opinio fallax; denique & rationes, & auctoritates inveniuntur ista stipulantes; & quidem ratio fiet: Si alij in utero Matris fuerunt sanctificati, multo magis Mater Domini; sed Hieremias, & Joannes, alter sanctificatus, alter Spiritu Sancto repletus, in utero Matris leguntur; ergo & tu MARIA Genitrix Dei, quæ sola totam Spiritus Sancti gratiam possedisti, quam alij habuerunt per partes, &c. Hæc Bernardus, ex quibus iterum constat, quod supra notavi, scilicet in generatione prolis plura esse, vel dici originalia peccata: videlicet concupiscentia parentum, inordinatus appetitus, delectatio sensualis, & alia huiusmodi, de quibus passim apud Theologos; ab his omnibus fuit purgata, purificata, & absoluta materia illa, ex qua formatum fuit corpus MARIE, & in hoc sensu verissima est sententia Bernardi. Ab aliis pro nunc supersedeo.

Item, epist. 174. ad Canonicos Lugdunenses, de Conceptione Sanctæ MARIE, col. 1537. ubi plura disserit de sanctificatione in utero Matris suæ, à cuius explanatione totaliter supersedeo, quia multi mentem Bernardi interpretati sunt. Vide quæ diximus in Sole Veritatis ex Henrico de Hassia, Angelo Manrique, Bivario, & alijs, &c.

Item, citatur tom. 2. serm. 51. par. 3. ubi sic habet: Congruerbat, ut illa, quæ placuit Altissimo ita, ut fieret illius Spontia, & Mater unigeniti Filij sui, sic esset Immaculata mente, sicut fuit intemerata carne, &c. Sed in carne nec minimam habuit labem; ergo nec in mente debuit habere; aliàs Deus plus sollicitus esset de carne, & corpore, quàm de anima, & spiritu.

Item, aliqui citant Bernardum in quodam Sermone de Conceptione Virginis MARIE; sed cum Bernardus in novissimis operibus habeat tres Sermones

de Conceptione, in quibus nihil reperio, existimo solum fuisse adductum ad comprobandam antiquitatem festivitatis.

BERNARDUS Colganus, Societatis Jesu, infusus, ut concionaretur ad diem octavam Decembris, exanimis existens inter sacrificandum opem à Deo, ac Dei Matre petivit; at illi Angelus è caelo veniens clausam schedulam dedisse fertur; gloriavit Bernardus, & dixit, seipsum quoque mirum supergressus. Ita Joannes Hadadius in suis Annalibus Marianis, num. 1045. fol. 494.

BERNARDUS Escluderus, Clericus, Presbyter Hispanus, cum omni sua schola fecit votum, seu juramentum pro tuendo mysterio Immaculatae Conceptionis Virginis MARIE, &c. Impress. Matriti die 23. Martij 1653.

BERNARDUS Gallemart, Ordinis Minorum Flander, in Thesibus habitis Insulis in Capitulo Provinciali die 16. Aprilis 1662. defendit Veritatem non contraxisse peccatum originale, &c. Sub R. P. Melithone de Fontaine. Impress. Duaci eodem anno in charta expansa.

BERNARDUS de Leon Burgenfis, Ordinis S. Norberti Hispanus, scripsit primam partem Opusculorum de Immaculata Conceptione Domine nostre Matris Dei. Impress. in Monasterio de la Viga anno 1626. in 4. & habet capita seu opuscula 70. Item, edidit secundam partem eorundem Opusculorum de purissima Conceptione Domine nostre, &c. Impress. ibidem. 1626. in 4. & habet capita 55. quæ brevitate causa sigillatim non enumeramus.

BERNARDUS de Leon, Ordinis B. Marie de Mercede Redemptionis Captivorum, adducitur pro sententia de Immaculata Virginis Conceptione, à R. P. Francisco Pistoia, in MARIA Triumphante, coronâ 2. capite 5. fol. 162. Sed quis fuerit Autor iste, invenire non potui; fortè extitit equivocatus eum antecedente.

BERNARDUS de Lizana, Ordinis Minorum Hispanus, in lib. Historia de Jucatan, Devocionario de nuestra Señora de Izmal, y Conquista espiritual, &c. cap. 3. sub hoc titulo: De la solemnidad con que se celebra la fiesta de la limpia Concepcion, que es la propia de esta sancta imagen, y dela mechedumbre de gente, que de todas partes concurre, à folio 34. Lib. impress. anno 1635. in 8. Unde omnia miracula, quæ de hac devotissima imagine recensentur, & in prædicto libro sunt, debent numerari inter miracula Conceptionis.

BERNARDUS Lopez Sufarte, Ordinis Cisterciensis Hispanus, in Tractatu sacro de Christo, à Ecclesia, Sermonarium, demonstratione 6. de electione Virg. Matris Dei; & demonstr. 16. Quomodo Virgo fuit formata, ut lux mundi; plura de Immaculata Virginis Conceptione, à fol. 26. usque 138.

Item, in indice concionatorio adducit Elenchum pro Conceptione Virginis MARIE. Lib. impress. Matriti 1614. in 4.

BERNARDUS de Lucemburgo, Ordinis Predicatorum Coloniensis, in Collationibus de quindecim virtutibus gloriose Virginis, collatione 1. de Innocentia ejus, inquit: Væ habitantibus in terra, væ triplicatum propter culpam originalem, actualem, & culpam omissionis. Item, propter triplex peccatum cogitationis scilicet, locutionis, & operationis. Item, propter peccatum in Deum, in se, & proximum, à quibus omnibus re ipsa libera fuit & immunis: unde innocetia ut hic sumitur.

est immunitas ab omni culpa. Augustinus: Innocentia est, ubi integritas est sine peccato. Et Ambrosius in Exameron: In primis parentibus apparuit, quando ante peccatum habuerunt innocentiam statum, quem perdidit transgrediendo preceptum, & sic non solum sibi, sed toti posteritati intulerunt nocementum, quia omnes ex eis naturaliter propagati, & propagandi nascuntur filij ire secundum Apostolum; cum earentia innocentia & privatione originalis iustitie: unde dicitur Exodi 34. Dominator Domine Deus nullus apud te per se innocens est. Dicitur notanter per se, scilicet sine adiutorio baptismatis gratia, per quam innocentia in Adam perditam restituitur, & sine penitentiali gratia, per quam baptismatis innocentia actuali peccato ablata redit. Nullus praeter Christum, & eius Matrem ab omni culpa innocens fuisse traditur, &c. Impress. Coloniae 1517. in 4.

BERNARDUS Montis Alvanii Episcopus, re-tulit anno Domini 1436. die Sabbathi 21. Aprilis in Concilio Basilienli, quando prius fuit facta allegatio publice de materia Immaculatae Conceptionis, qualiter eo equitate super pontem fluvij, qui est circa Civitatem Ebrudumensem, & oppidum S. Crispini, ipse pons erat ruptus in medio, & a loco super flumen ubi erat maius periculum habens magnum foramen, & eo inadvertente, equus quo equitabat transiens ex illa parte, ubi pons erat ruptus, posuit duos pedes anteriores super dictum foramen vacuum; cumque rueret praecipit in aquam, & iam caput equi esset quasi infra pontem conclusum, pavore magno invocavit Beatissimam Virginem MARIAM in auxilium suum, rogans celebrare annuatim festum de sua Conceptione, & necesse erat referre qualiter exivit, sed statim absque laesione aliqua, & equi, vidit se positum in securo ab altera parte foraminis; unde ex tunc maiori semper cum devotione continuavit celebratam dictae solemnitate. Ita Jacob. de Voragine, in Lombard. Histor. & Eusebius, fol. 298.

BERNARDUS de Nieva, Ordinis Praedicatorum Hispanus, in summano Manuali informationis Christianae conscientiae, excommunicatione 77. *Contra los que afirman caer en heresia o en pecado mortal los que tienen, que la bienaventurada Virgen N. Señora fue preservada de pecado original, o los que tienen la contraria opinion* &c. Et infra in explicatione huius tituli, inquit: Esta censura es universal quanto a las personas comprendiendo a tres obras, que son la primera: osar afirmar, que los que creen o tienen que la Virgen Nuestra Señora Madre de Dios fue preservada en su Conception de macula de pecado original, son por esto inficiados con alguna mancilla de heresia, o que pecan mortalmente, o que los que celebran el oficio de la Conception, o los que oyen los Sermones de los que afirman aver sido concebida sin tal macula incurran obligacion de algun pecado. La segunda leer o tener por verdaderos los libros, que estas tales afirmaciones contienen, despues de tener noticia de lo contenido en esta Extravagante. La tercera osar afirmar, que los que tienen la contraria opinion, es a saber, aver sido con pecado original concebida la gloriosa Virgen Nuestra Señora incurriran crimen de heresia o pecado mortal, &c. Lib. impress. Metz a Campo 1556. in 4.

BERNARDUS Ollerius, vel Bernardinus Ollensis, Ordinis Carmelitarum Prior Generalis Ma-

ioricensis, qui floruit ad annum 1330. scripsit librum unum de Immaculata Conceptione Virginis Dei Maris MARIE. Ita Marrac. in Catalogo, & in Biblioth. ex Paradiso Carmelitarum, Taxand. & Lucius, & Leon. Pistoia fol. 155. Gesnerus, fol. 118.

BERNARDUS de Pedrera, Hispanus Poeta, scripsit Canticum in certamine Granatenli, pro Immaculata Conceptione B. Virginis. Impress. cum aliis fol. 243.

BERNARDUS Puiol, Perpinianensis Canonicus Elnen. Hispanus, libro de Sacro adorationis cultu, &c. disput. 2. sect. 6. Assert. 6. folio 177. *Quod sanctitas eximia Virginis MARIE excedit omnes perfectiones, quae in puris creaturis reperiri possunt, & est major tam ratione gratia, quam maternitatis, &c.* Lib. impress. Perpiniani 1603. in 8.

BERNARDUS Roberti a Crypta Minervae, Ordinis Minorum Italus, de Immaculata Virginis Conceptione scripsit Itinerarium ad palmam Virgineam de divinali Conceptione in mente divina, Ramusculum unum, fol. 1.

Item, de figurali Virginis Conceptione in mente Prophetarum, Ramusculum alterum, fol. 6.

Item, de corporali Virginis Conceptione in utero Matris Annae, Ramusculum alterum, fol. 21.

Item, de purissimo hospicio Virginis, dum adhuc parvula hospitaretur in utero Matris suae Annae, Ramusculum alterum, fol. 29. Quae omnia reperies in lib. Itinerarium animae ad palmam Virgineam, a folio 1. usque 35. Impress. Neapoli 1647. in fol.

BERNARDUS de Sandoval, & Rojas, Supremus, ac Generalis Fidei Quaestor, ac postea Cardinalis Toletanus, cum Hispali typis mandarentur ad annum 1615. Assertiones contra preservationem Virginis MARIE a peccato originali, in quibus absque ullo pudore & reverentia dicebatur, Beatissimam Virginem maculae originali obnoxiam, imò spurcatam fuisse; prohibuit, ac interdixit facultate negata, ne unquam publice defenderentur; de quibus nos habemus publicum instrumentum. Vide etiam Velazquez, libro 3. de MARIA Immaculate Concepta, dissert. 3. annotatione 3. fol. 292.

Item, cum Fratres Ordinis Minorum Toleti, ad ann. 1616. haberent Assertionem praelo mandatas, in quibus sequens continebatur propositio, seu conclusio: *Beat. Virgo MARIA non contraxit debitum peccati originalis*; & ab Adversariis delata fuisset ad Tribunal Sanctae Inquisitionis, post diligentissimum propositiois examen semel, & iterum factum, praecipitque declaravit nihil esse, quod impediret quominus praedicta doctrina typis excusa defenderetur, & Toleti praedictas Assertiones tueri liceret, &c. Vide rem late apud P. Salazarium, Grana-dos, & Velazquez ubi supra, fol. 290.

Item, huic possunt adscribi omnia, quae habentur in libro Sacrarum Toletanae Ecclesiae, de Immaculata Virginis Conceptione, etenim ejus devotione, ac iustitia acta, & edita fuerunt, ut ibidem dicitur. Lib. impress. Matriti 1617. in 4.

Item, cum esset Episcopus Pampilonensis, in Constitutionibus Synodalibus illius Ecclesiae, lib. 2. de Ferijs, cap. 1. ad diem 8. Decembris, *festivitas Conceptionis Dominae nostrae*. Lib. impress. Pampilonae 1591. in fol.

Item, cum esset Archiepiscopus Toletanus, in Synodalibus Constitutionibus, constitit. 1. fol. 27. praecipit, ut observaretur festum Conceptionis Dominae nostrae

nostra Virginis *MARIE*, ut refertur in libro impressi Toleti. ann. 1601. in fol.

Item, approbavit, & edi curavit Breviarium, in quo fol. 117. extat officium de festo Conceptionis Virginis duplex maius. Impressi. Matrivi 1593. in 4. & Antuerpiæ 1616. in 4. regali.

BERNARDUS de Sandoual, & Rojas, Archidiaconus Talaverensis Hispanus, scripsit Sermonem pro Immaculata Virginis *MARIE* Conceptione, & incipit Dos grandes, &c. Impressi. cum alijs in lib. Sacrarum Toletani, Matrivi 1617. in 4. à fol. 1. usque 10.

BERNARDUS de Santander, & Barcenilla Hispanus, Ordinis B. *MARIE* de Mercede Redemptionis Captivorum, edidit Mariale de Sacratissimæ Virginis *MARIE* festivitibus, in quo adducit Sermones pro Immaculata Virginis *MARIE* Conceptione. Ita Josephus Pintre eiusdem Ordinis, in quadam relatione, & in suo opusculo de Conceptione Virginis *MARIE*, de quo suo loco: invenire tamen non potui, quando iste scripserit, sicque fides sit apud suum Chronologum.

BERNARDUS, vel **BERTRANDUS** Stephanus, Ordinis Carmelitarum, natione Gallus, qui floruit circa annum Domini 1500. scripsit librum unum de Immaculata Conceptione Beatæ Virginis *MARIE*. Ita Hippol. Marrac. in Catalogo Mariano manuscripto, pro mysterio Immaculatae Conceptionis, de quo sæpe in hoc opere mentionem facimus; & in sua Biblioth. folio 234. ex Augustino Biscareto, Pistoia folio 155. in nullo tamen alio prædicti Auctoris notitiam invenio.

BERNARDUS Toletanus Archiepiscopus Hispanus, qui vixit Alphonso VI. Castellæ Regis tempore, ad annum 1037. erat Beatæ Virgini devotissimus, is faciebat celebrari festum eiusdem Dominiæ cum magna devotione, & fecit celebrari devotius festum Immaculatae Conceptionis ejus, quod prædicavit in Hispania S. Iacobi, & incepit ab Apostolis in Concilio decernentibus, &c. Ita Julianus Perez in Chronicon. Lib. impressi. à Domino Laurentio de Prado, Parisijs anno 1628. num. 697. Vide Velazquez, lib. 4. de *MARIA* Immaculata Concepta, dissert. 1. annot. 1. n. 10. fol. 311. Euseb. in lib. Excep. fol. 471. Marrac. in Antist. fol. 91. Joannes à S. M. in supplicii libello.

BERNARDUS de Toro, Canonicus Hispanensis, scripsit Epistolam, circa institutionem militaris Religionis Immaculatae Conceptionis, &c. ubi plura de militia, & mysterio Conceptionis scripta ex Curia Romana die 8. Februarij, anni 1624. Impressi. Matrivi in folio; extat eum altera Matthæi Vazquez, cum imagine Immaculatae Conceptionis, & hac inscriptione: In Conceptione tua Virgo Immaculata fuisti.

Item, edidit Relationem sub hoc titulo: Verdadera, legal y puntual Relacion del favor, origen, y principios que huvio de la devocion, que en estos tiempos se ha excitado, no solo en los Reynos de España, pero en los de las Indias Orientales, y Occidentales, Reynos de Italia, y otras partes, cerca de la Devocion, de la purissima Concepcion de la Virgen nuestra Señora, concebida sin Mancha de peccado original; quam habeo apud me manuscr. in folio, & incipit: En varios tiempos.

Item, cum esset Romæ, recollegit varia monumenta, & singularissima manuscripta pro mysterio Immaculatae Conceptionis, de quibus sæpe agit Hippol. Marrac. in suis opusculis, & aliqua extant apud

R. P. Thomam de Leon, Societatis Jesu, Granae. **BERNARDUS** Torrentis, Tarraconensis Hispanus, scripsit Carmina in laudem Virginis Dei Matris *MARIE*, in quibus hæc habet:

*Hic te primorum reprobet pia Virgo partum
Crimine, quem mira Lullius arte dedit,
Multi te veterum macularunt crimine Patron
Iustitia natos commaculante alios,
Sed te servavit magni fabricator Olympi,
Cum Genitrix esses alma Futura Dei, &c.*

Sic in libro de Conceptu Virginali Raymundi Lullij, folio ultimo. Lib. impressi. Valentiae anno 1518. in 4.

BERNARDUS de Vargas, Ordinis Beatæ *MARIE* de Mercede Redemptionis Captivorum Hispanus, agit de quodam venerabili Religioso, ac sanctæ vitæ, qui in hora mortis deprecans est, ut dicebantur sibi tres Missæ: prima de Sanctissimo Sacramento; secunda de Immaculata gloriosissima Virginis *MARIE* Conceptione; tertia de Requiem. In tom. 2. suæ Chronicæ. Impressi. Panormi 1622. in fol. capite 78. fol. 450.

Item, ibidem tom. 1. lib. 2. cap. 33. agit de revelatione venerabilis Fratris Carmeli, de quo sic dicit: O Patres, & Fratres mei, quàm bonum & meritum opus est Virgini *MARIE* de servire! quam gratissima, simulq; pulcherrima est, cujus pulchritudinem sol & luna mirantur! *Tota es pulchra, & macula non est in te, &c.*

Item, lib. 1. cap. 15. pag. 36. loquens de S. Petro Nolascio, inquit: Quæ inter alia mihi dixit, volentem sacratissimi sui Filij, & suam esse, ut in hac nostra Civitate Ordo ilico fundaretur, qui operi redemptionis, quod optamus, assidue incumbere, cujus Fratres in honorem suæ sacratissimæ puritatis, vestes omnino albas, cum signo Crucis in pectore semper, & ubique gestent, &c. Quod autem hæc puritas fuerit Immaculatae Conceptionis Virginalis, constat ex P. Saavedra, libro de Sacra Dei para, disp. 16. sect. 14. fol. 349. número 953.

BERNARDUS N. in Resolutionibus Theologicis, tract. 15. artic. 3. pag. 370. & 380. agit late de mysterio Immaculatae Conceptionis, quem sæpe citat, & adducit Anton. Fuertes Biota in suo voto, fol. 12. 71. & 73. Nota hoc Lector, pro Bernardo Stephano, Ordinis Carmelitarum Gallo, qui scripsit librum unum de Conceptione Immaculatae B. Virginis, de quo mentionem facit Marrac. in Bibliotheca, fol. 234. ex Augustino Biscareto, & Pistoia.

BERTRANDUS à Sancto Dionysio, sive Magister Adam in Monasterio S. Victoris Parisiensis, habet Sermones manuscrptos n. 631. fol. 149. & cum eis extat Anonymus quidam Sermo de Assumptio sub themate: Ducta est Esther ad cubiculum Regis Assueris; & explicans illud: Ave gratiâ plena, inquit: Primò obtulit ei officiosam Salutationem, cum dicit Ave, id est sine vâ culpæ originalis, sine culpæ actualis, sine vâ id est culpæ venialis, & maxime hoc post Filij Dei Conceptionem. Unde dicitur in Cant. 4. cap. Tota pulchra es amica mea, quia purificata es ab originali peccato in uterina sanctificatione. Tota pulchra, quia immunis ab omni culpa mortali, & sequitur: & macula, scilicet culpæ venialis, non est in te, &c.

BERTRANDUS Fortin, Canonicus Regularis S. Victoris Parisiensis, in libro: Precesiones piæ ac devotæ, in præcipua totius anni festa, &c. folio 155. adducit Orationes, sive Meditationes in solennitate

nitatibus B. Dei Genitricis MARIE, & primò
in *sisto Conceptionis ejusdem*, ubi latè agit de præser-
vatione à peccato originali in quatuor Oratio-
nibus, usque ad fol. 160. Lib. impress. Parisijs anno
1570. in 16.

BLASIUS Ascensius, Hispanus Poëta, scripsit ad
annum 1486. aliqua Poëmata Hispanica pro myste-
rio Immaculatae Conceptionis B. Virginis, quæ extant
apud Ferran. Diaz.

BLASIUS Caballeros de Cabrera, Hispanus,
edidit Sermones fratris sui Joannis Cabal-
leros de Cabrera, Canonici Limensis, ubi in prin-
cipio sunt Sermones duo de Conceptione Beatissime
Virginis MARIE, à fol. 1. usque 25. Lib. impress.
Matriti 1649 in 4.

BLASIUS de Castro, Regius Concionator So-
cietatis Jesu Hispanus, edidit Sermonem de Imma-
culata Virginis MARIE Conceptione. Impress. cum
alijs Granatæ 1651. in 4. à folio 19.

BLASIUS Cialdinus, Canonicus Regularis S.
Salvatoris, Italus, traduxit Italicè omnia, quæ de Im-
maculata Virginis Conceptione scripserat R. P. Placi-
dus Mirtus Frangipane, & sunt octo discursus sub
titulo: Il Triompho della Vergine nostra Sign. &c.
Lib. impress. Venetijs 1636. in 4. Nota tamen, quòd
illa verba, quæ extant in titulo à Frangipane edi-
to, scilicet: Que publica y declara los de su limpia
Concepcion, quæ sunt verba essentialia, immo
assumptum totius libri, desunt in hac Italica im-
pressione, & hoc meo judicio ortum habuit à Cen-
sore librorum Venetiarum, quod & sæpe conti-
gisse, notabo in hoc Opere.

BLASIUS à S. Gregorio, Ordinis Minorum Ita-
lus, in descriptione Provinciae Principatus, inquit:
Ecclesia nostri Conventus, in Civitate Campa-
neæ, est sub titulo sanctissime Conceptionis, in cuius ma-
jori altari, magnificè est accommodata statua ipsius, &c.
Item, in Conventu S. Nicolai Salerni, est situata
Capella sanctissime Conceptionis Beate MARIE,
cum statua ipsius, &c. Item, in Conventu S. Francisci
Majoris, est magnifica Capella sanctissime Con-
ceptionis similiter in Conventu Surni, & Altavilæ.
Item, in Conventu S. Francisci Cavæ, in altari
majori, est accommodata statua miræ pulchritudi-
nis sanctissime Conceptionis: similiter in Conventu Polle,
Vatollæ, & Pali, &c. Item, in Conventu Neapolis,
est altare privatum sanctissime Conceptionis: simili-
ter in Conventu Padulæ, Dianæ, S. Angeli, Arce-
ni, Montis corvini, Cetorizæ, Tramontis, & Mon-
tis aurei, sunt altaria particularia sanctissime Con-
ceptionis; in Conventu verò Toy, noviter est erectum
altare cum statua sculpta sanctissime Conceptionis ad-
mirandæ pulchritudinis, & devotionis, &c. Item,
in Arbore prædictæ Provinciae affirmat, quòd in
ea sunt Ecclesia Conceptionis una, Capellæ quatuor,
& altaria quindecim.

BLASIUS de Guiza, Ordinis Minorum Hispanus,
in Relatione nova, & vera locorum Terræ Sanctæ,
&c. in tract. de Processionibus, quæ fiunt in Ec-
clesia S. Sepulchri quotidie, folio 103. & fol. 107.
adducit Antiphonam illam: Tota pulchra es MA-
RIA, &c. Vers. In Conceptione tua Virgo immaculata fu-
isti. Oratio. Deus, qui per Immaculatam Virginis Con-
ceptionem, &c. Lib. impress. Matriti 1622. in 8.

BLASIUS Ortiz, Doctor Hispanus in libro cui
titulus est Summi Templi Toletani graphica des-
criptio fol. 146. num. 38. de Consernitate titulo
Conceptionis Virginæ. Lib. impress. Toleti anno

1549. in 8. ibidemque agit de alijs Monasterijs
sub hoc titulo.

BLASIUS Viegas Eborensis, Societatis Jesu His-
panus, in Apocalypsim, ait: Quod Virgo MARIA nul-
la unquam ex parte serpenti antiquo subiecta fuit, utpote
ab omni peccati labe prorsus immunis: & quòd in eo cap-
ut serpentis contriverit, quòd peccatum originis non con-
traxerit, quòd caput serpentis dicitur, quia ex eo pecca-
to serpens vires omnes suas expromit tanquam ex capite,
& radice cæterorum, cap. 12. sect. 4. n. 3. fol. 620.
Lib. impress. Lugduni 1602. in 4. regali. Vide
ibi alia de palma, & victoria à Virgine reportata
de antiquo serpente.

BONAVENTURA Baronius, Ordinis Mino-
rum Hibernus, in suis Metris, fol. 47. agit de myste-
rio Immaculatae Conceptionis, à Scoto propugnato. Lib.
Impress. Romæ 1645. in 12.

Item, Elegiam unam de Conceptione B. Virginis MA-
RIÆ. Impress. Romæ 1646. in 12.

BONAVENTURA à Balneo-Regio, Episcopus
Albanensis, S. R. E. Cardinalis, Sanctus, ac Ec-
clesiæ Seraphicus Doctor, Ordinis Minorum, Eu-
stachius Fidança communiter dictus, in 3. tom.
suorum operum, Ser. 1. de Virg. MARIA, ac de cœ-
lo, ait: Domina fuit virtutum, uniformiter semper mo-
tum, & cœlum stelliferum per omnium donorum,
& gratiarum Dei copiositatem, &c. Si motus MA-
RIÆ fuit semper uniformis: ergo nunquam defor-
mis; esset autem deformis, si concepta esset in
peccato originali, &c.

Item, ibi: Domina N. tota fuit purissima, omnî
carens penitus macula, tam in corpore, quàm in a-
nima; unde ipsi soli convenit illud: Tota pulchra
es amica mea, & macula non est in te. Non solum
ait, pulchra es, in quo notat eam omnem pulchri-
tudinem habuisse hominis, sed addit; & macula
non est in te; in quo notat, eam nullam maculam ad-
mississe, ut sic fuerit summè pulchra per omnis boni
præsentiam, & fuerit absque macula per omnia
mali absentiam, &c. Hæc verba expressa videntur
pro Immaculata Virginis Conceptione.

Item, in Sermone 2. de eadem B. Virgine, sic in-
quit: Domina nostra fuit plena gratiâ prævenien-
te in sua sanctificatione, gratiâ scilicet præser-
vativâ contra feccitatem originalis culpe, quam con-
traxisset ex corruptione nature, nisi speciali gratiâ
præservata, præventaque fuisset; solus enim filius Vir-
ginis fuit ab originali culpa immunis, & ipsa Mater eius
Virgo. Credendum est enim, quòd novo sanctifica-
tionis genere in ejus Conceptionis primordio Spi-
ritus Sanctus eam à peccato originali, non quod
infuit, sed quod infuisset, redemit, atque singu-
lari gratia præservavit, &c. Quòd autem Ser-
mo iste fuerit S. Bonaventuræ, latè probavi in So-
le veritatis, & constat ex antiquo originali. Im-
press. Casileæ anno 1602. in 4. fol. 70. colum. 4.
ad finem. Ex quo constat, quòd mutavit senten-
tiam à se scriptam in 3. sententiarum, distinct. 3.
Vide Wadding. & Hippol. Marrac. in Purpurâ
Mar. fol. 76.

Item, tomo 6. folio 242. in opere de Contempla-
tione, per singulas Hebdomadæ ferias distributo,
in meditatione Feriæ 2. ad Nonam, columnâ 2.
litt. E. sic inquit: Jesus promotor providus Mater-
næ dignitatis, &c. Tres fructus attende, MARIE
mirabilem Conceptionem absque iniquatione, puellæ mi-
rabilem educationem, in Templum oblationem,
&c. Si igitur Conceptio MARIE fuit absque in-

quinatione; igitur absque originali peccato; nulla enim alia inquinatio est in conceptu foetus; imò etiam videtur relegare omnem inquinationem Patris, ac Matris in actu conjugali; scilicet libidinis, concupiscentiæ, &c. Omnia hæc invenies in impressione Romana 1589. & Moguntina, anno 1609. in fol. & sparsim alibi sæpe.

Item, in Speculo Beatæ MARIE Virginis, lect. 1. fol. 430. inquit: Quam purissima propter caritatem culpæ fuerit MARIA bene innuitur, cum dicitur Ave, quæ ab omni vâ culpâ immunissima fuit; sic utique Matrem Dei decuit, Anselmo teste, qui ait: Decebat, ut hominis illius Conceptio de Matre purissima fieret; ut ea puritate, quâ maior sub Deo nequit intelligi, Virgo illa niteret, cui Deus Pater unicum Filium, quem de corde suo æqualem sibi genuit, &c. Nota illam universalem ab omni, & superlativam particulam immunissima, quæ verificari non possent, si contraxisset originale.

Item, lectione 2. sub hoc titulo: Quod Beatissima Virgo MARIA libera fuit à triplici vâ miseriæ originalis, & à triplici vâ pœnæ gehennalis, secundam partem probat latè; & inter alia dicit: Sed heu non solum inest nascentibus vâ infirmitatis, & miseriæ adultos ad peccatum inclinantis, sed etiam vâ fœditatis, & culpæ, parvulos ad iram obligantis, de qua Apost. ait: Omnes nascimur filij iræ: O quam immunis ab isto vâ nascentium fuit sanctissima Nativitas MARIE, quæ non solum ab originali culpa; sed etiam à fomitis miseriæ, in quantum ad peccandum ductivus erat, sic liberata creditur per sanctificationem in utero, ut nunquam ad peccatū inclinata fuerit in hoc mundo, &c. Hucusque S. Bonaventuræ, & existimo hanc auctoritatē esse expressam pro immunitate Virginis, quia si MARIA fuit immunis ab illo vâ nascentium fœditatis, & culpæ parvulos ad iram obligantis, & hæc fœditas, & culpa in parvulo est solum originalis macula: ergo ab ista, secundum Sanctum Bonaventuram, fuit immunis. Item, quia si distinguit culpam originalem à fomitis miseriæ, & ab hac fuit libera in sua Nativitate, quia sanctificata fuit in utero à peccato originali, hoc factum fuit in primo instanti Conceptionis, alias non esset rectus Sancti Bonaventuræ discursus; nam si nunquam fuit inclinata ad peccatum in hoc mundo, & concepta fuisset in originali, pro illo tunc, & sequenti mortua temporis, necessariò esset inclinata ad peccatum originale; & non esset fomes; vel si esset fomes, non esset inclinativus ad peccandum, quod est contra naturam fomitis; igitur secundum Sanctum Bonaventuram, MARIA in sua Conceptione nec fomitem, nec peccatum originale habuit.

Item, lectione 5. ait: Ideò meritò apud Deum gratiam invenit, veram utique & puram, nullâ adulterinâ mixturâ vitiatam, &c. igitur non habuit mixturam, neque vitium peccati originalis.

Item, tomo septimo, parte tertia de Ecclesiastica Hierarchia, parte quarta, capite septimo, fol. 271. inquit: Cœli itaque puritatem in se habere debuit MARIA, de cuius mundissimis particulis, illa purissima caro Verbi cœlestis unibilis est assumpta; cœlo igitur cœlica Virgo comparatur, quia cœlo nihil purius, nihil sublimius, nihil pulchrius, nihil utilius, nihil communius, nihil velocius, nihil perfectius, nihil durabilius inter corpora visibilia invenitur. Cœlo igitur nihil est purius, & hoc propter naturæ suæ transparentiam, & diaphanitatē; & hoc

gloriosissimæ Virg. convenit, propter omnimodam ipsius munditiam, & castitatem, nam per sanctificationem, quæ in utero materno extitit ab omni originali culpæ fœditate depurata, & ad susceptionem Verbi vitæ, antequam nasceretur disposita, & præordinata, iuxta illud Psalmi: Parata est sedes tua ex tunc, &c. Hæc S. Bonaventura. Et non te terreat, Lector, verbum sanctificationis, aut depurationis, nam Primò factur omnimodam eius munditiam, non autem esset omnimoda, si contraxisset peccatum originale. Secundò distinguit munditiam à castitate, non à Virginitate, quia loquitur de mūditiā, & castitate parentum in eius generatione; nam eorum concupiscentiam, vel libidinis ardorē vocat Bonaventura fœditatem originalis culpæ, quæ fuit depurata in Virginis Concept. Tertiò, quia non dixit, ex utero materno exijt, sed in utero materno extitit: unde nulla existentia potest assignari MARIE in utero materno, in qua non fuerit ab omni originali culpæ fœditate depurata. Quartò, & ultimò ex illa universali, ab omni originali culpæ fœditate; antiqui enim Doctores (ut alibi sæpe notavimus) quatuor plures constituiebant originalis culpæ fœditates in carne, ex quibus anima contrahebatur culpam, & peccatum: ab omni ergo originali culpæ fœditate depurata fuit caro Virginis in utero materno, ut sic disposita, & præordinata esset ab initio ad susceptionem Verbi.

Item, infra: Nam quæ ab aeterno præelecta est, & prædestinata in Dei scientia, ut ad tantam gloriam assumeretur, in materno utero ab Spiritu Sancto præventâ est, & sanctificatâ; ut in tempore à Patre luminis præfixo Mater Dei fieri mereretur, sicut dicitur in Proverbij: Ab aeterno ordinata sum, & antequam terra fieret. Et in Ecclesiast. Ab initio, & ante sæcula creata sum, id est, quodam privilegiato modo creati prævisa, &c. Si in materno utero MARIA fuit ab Spiritu Sancto præventâ, & sanctificatâ, ergo sine originalis aliâs, quomodo diceretur præventâ? quid enim est prævenire, nisi antea venire? non enim antea venisset, nec prævenisset Spiritus Sanctus, si peccatum originale præoccupasset locum, itidē, quomodò fuisset privilegiato modo creatâ, si à peccato præoccupata? Dices, quia hoc fuit privilegium, scilicet eius sanctificatio post lapsum. Sed contra, quia tunc non diceretur privilegium creationis, sed nativitatis. Si prævisum fuit ab aeterno, quod privilegiato modo MARIA crearetur: ergo in ipsa creatione debemus assignare privilegium; & hoc non potest esse, nisi crearetur immunis à peccato; nam Joannes Baptista, non potest dici privilegiato modo creatus, licet fuerit sanctificatus in utero, sed solum privilegiato modo natus.

Item, infra sic inquit: Hæc omnia de his fœditatibus dicta, puritati conveniunt Virginali, quia pura sua in utero, purior in mundo, purissima hæc rutilat in cœlo, &c. Nota ascensum, pura, purior, & purissimam, quæ verificari non poterant, si in primo instanti suæ animationis non esset pura, quia hæc tria comprehendunt principium, medium, & finem, existentiæ, vitæ, & mortis.

Item, infra: Ego quasi Libanus non incitus vaporavi; & sicut balsamus non mixtus odor meos Libani fuit per innocentiam, non incitus per peccandi impotentiam, & idē evaporavit odorem balsamo impermixto suaviolem. Nam tota massa in Adam corruptioni fomitis est admixta: & sic per consequens adulterata. Virginis corpus solum ab

hac corruptela est per gratiam liberatum, & ideo effudit odorem suavissimum, tanquam balsamum impermixtum, &c. Vide, & nota Lector, quomodo Sanctus Doctor loquatur de corpufculo, & fomite; nam ex igne concupiscentiae parentum manet in corpufculo genito fomes, ex isto fomite oriebatur corruptio in corpore, & macula in anima, ut loquebantur Doctores antiqui; ab hac igitur corruptela massae, seu carnis Adami, fuit liberatum corpufculum **MARIE**, & sic fuit balsamum impermixtum, vel non adulteratum per fomitem in corpore; & ideo nunquam corruptum, &c. nec per culpam in anima, & sic semper Immaculata.

Demique concludit S. Doctor: Aurora siquidem finis est noctis, & principium diei subsequenti, & indicium Solis iam in proximo orientis, sic **MARIA** in suo ortu fuit quasi finis, & consummatio culpae originalis, & evacuatio omnis tenebrae spiritualis, &c. Et in Osee: Quasi diluculum prae paratus est egreffus ejus; dicitur ergo Virgo esse quasi Aurora con-furgens per gratiam ipsam sanctificantem, à corruptione spirituali, & corporali culpa se erigens, quia non iacuit inclinata ex toto ad culpam originalem, sicut iacent non renati, nec sedit partim erecta, partim prostrata habens pronitatem concupiscentiae, sicut habent baptizati; sed dicitur, con-furgens, id est, ex toto ad caelestia se erigens, & extendens, quia nulli in ipsa remansit inclinativum, vel motivum ad peccandum, &c. Nota, ô Lector primò, quòd in **MARIA** fuit consummatio culpae originalis, non autem esset consummata in ea, si ipsam contraxisset; si enim in ortu **MARIE** fuit finis culpae originalis, quomodo in ipso ortu habuit culpam? Secundò nota, quòd S. Doctor constituit duplicem sanctificationem, scilicet à corruptione spirituali, & à corporali culpa (hoc melius intelliges transmutatis terminis, scilicet à corruptione corporali, & spirituali culpa) nec unam, nec alteram habuit in suo ortu **MARIA**, quia non habuit culpam originalem, quam habent non renati per Baptisimum, nec habuit pronitatem concupiscentiae, sicut habent iam renati, & baptizati; ergo **MARIA** in utero, seu ortu suo sanctificata fuit à corporali, & spirituali culpa. Haec sunt omnia, quae inveniuntur in operibus S. Bonaventurae circa sanctificationem Virginis, ex quibus meo iudicio evidenter patet, quomodo S. Doctor locutus fuerit in 3. sentent. ut Doctor Parisiensis; in alijs verò suis operibus, ut Ecclesiae Doctor, ac Ordinis Seraphici decus, & gloria.

Item tom. 6. par. 2. in Psalterio minori B. Mariae Virginis, à fol. 473. haec habet sparsim:

*Ave Virgo vena munda,
Ave Virgo stas de spina,
Ave Virgo par argento,
Quae pudoris detrimento
Igne mundi non arsis,
Quam illesa permansisti!
Ave Templum impollutum,
Cujus mundo cor exutum
Nulla unquam seculari
Luce quiescit inquinari, &c.*

Item, in cursu de compassione B. Virginis, inquit Bonaventura: Mater carens contagio, dulci privatur Filio, &c. Quomodo enim, inquit Hippol. Marrac. & optimè, Beata Virgo absolute diceretur à Bonaventura caruisse contagio, si contagio originalis macula fuisset infecta?

Item, in laude B. Virginis: Tu decus excellenti aestu

lux carens fuligine culpae, tu splendor gloriae, mundum decolorans lumine, &c. Si enim B. Virgo appellatur lux fuligine carens: ergo fuligine culpae originalis non fuit obscurata.

Item, denique in Psalterio minori B. Virginis, sic inquit Bonaventura: Ave Virgo recti cordis, nec ullius unquam sordis inquinata scditate, dono prolis illibatae; Ave Virgo ruga carens, da intacta Dei parens, ut laus tua cum dulcore, meo semper sit in ore. Ave parens absque nevo, ad te cor, & vultum levo, ut me quoque confoles, quae cunctorum miseris, &c. Tres clausulae hae signatae indicant omnimodam puritatem **MARIE**; nam si nunquam fuit sordis inquinata scditate, & ruga caruit, & fuit absque nevo: ergo absque macula peccati originalis, nam ex affirmativa volunt semper, & ubique Aduersarij deducere maculam originalem; ex negativa deducetur contrarium.

Item, in vetustissimo codice Sermonum de Sanctis, ante centum triginta annos excusum, Serm. de Annuntiatione, inquit: O quam ergo gloriosa est Domina, quae culpa caruit, universaliter intellige, & de actuali, & de originali, &c. Ita Lucas Wadd. in opusculo de Morte Virginis **MARIE**, fol. 139. Vide Dazam, lib. de Conceptione, cap. 6. fol. 41. à tergo, ubi affirmat, quòd liber praedictus, erat in Conventu Sancti Stephani de los Olmos, Provinciae Burgensis.

BONAVENTURA Belluto, Catanensis Ordinis Minorum, in disp. de Incarnatione fol. 272. art. 2. An Virgo fuerit immunis à peccato originali, & à debito etiam illud contrahendi: partem affirmativam tenet. Vide ibi latè totum lib. impress. Cataniae anno 1645. in fol.

BONAVENTURA Bianchi, Cotignolanus Italus, in suo Quadragesimali, ad finem adducit Sermonem communem de Praesentatione, puritate, id est, Conceptione, Annuntiatione, & fessio Nativitatis **MARIE**. Bononiae 1534. in 4.

BONAVENTURA à Calatagirone, Ordinis Minorum Generalis Minister Italus, in Constitutionibus à se editis praecipit, ut in festo Immaculae Conceptionis Desparae, semperque Virginis **MARIE** proprium ejus officium, nempe: Sicut lilium inter spinas, &c. ad formam tamen novi Breviarii redactum ex concessione Sixti V. Summi Pontificis ubique recitetur, ac ejus ecclesia quoque omnino celebretur, cap. 3. fol. 46. Impress. Venetijs 1558. in 4.

BONAVENTURA Claverus, Ordinis Minorum Neapolitanus, & Episcopus Potentiae, de Conceptione Immaculatae Desparae Virginis, Opuscula. De quo latè Hippolyt. Marrac. in Biblioth. tom. 1. fol. 240. Pistoia, fol. 158. num. 72.

BONAVENTURA Dernoye, Ordinis Minorum Belga, in lib. Medulla Evangelij per Christum dictata S. Francisco, in sua Seraphica Regula exposita moraliter, de Immaculata Conceptione Virginis **MARIE**, indicem copiosum. Lib. impress. Antuerpiae 1647. in fol.

Item, in libro dicto: Recollections, ou conversation familiere de l'ame avec la glorieuse Vierge Marie, &c. fol. 3. Recollectio 1. De preservatione sanctissime Virginis contra peccatum originale in sua Conceptione, agit latè. Brugis 1637. in 8.

BONAVENTURA Fassanus, Ordinis Minorum Italus, in descriptione Provinciae Sancti Nicolai, refert, quòd in Conventu Sanctae **MARIE** veteris Civitatis Andrae, est Capella & Altare Immaculae

à se editis, ad diem 8. Decembris, præcepit, ut *Conceptio Beatissimæ MARIÆ Virginis intra Civitatem observaretur*. Ita cap. 10. fol. 27. Lib. impress. Romæ 1615. in 4.

BONIFACIUS de Ceva, Ordinis Minorum Gallus, de *Immaculata Conceptione gloriosissimæ Virginis MARIÆ* Sermonem unum, ubi latè agit de ejus præservatione, in suo Adventuali, fol. 22. Impress. Parisiis 1518. in 4. & etiam 1512.

BONIFACIUS IX. Pont. Max. creatus circa annum 1389. approbavit revelationes S. Brigittæ, in quibus de *Immaculata Virginis Conceptione* sæpe expressis verbis loquitur, ut adnotarunt Serranus, lib. 2. capite 8. num. 6. Leon. class. 9. Tempore hujus Summi Pontificis dedicatum fuit Romæ *Templum Conceptionis Virginis Mariæ* in campo Floræ, quia in eius fundamentis reperta fuit inscriptio in charta pecorea, cù his characteribus. ANN. M. CCC. VC. IND. II. DIE MARTIS VIII. DEC. TEMP. BONIF. IX. CONSECRATUM ANN. SUO. VI. HOC ALTARE CUM ECCLESIA, IN HONOREM CONCEPTIONIS BEATISS. MARIÆ VIRG. Ita Balinghen, in Kalen. Marian. folio 673. & Tamajus de Salazar.

BORBONIUS cognomento Bonus, Gallus: Regnante Carolo VI. Francorum Rege, cùm totam spem suam in Christo, & B. Virgine posuisset, videns Francorum Regem ab Anglis diripi, instituit Ordinem Equestrum Cardui B. MARIÆ. Constat verò ex viginti sex Equitibus fortioribus, & nobilioribus totius Regni Galliæ: *Prædicti verò Equites in festo Conceptionis B. MARIÆ procedebant in magna gloria, portabantque in extremitate torquis aureæ imaginem Divæ Virginis sole amictam, duodecim argenteis stellis coronatam, atque semicirculum lunæ sub pedibus habentem*. Vide de hoc Benedictum Gononum, in Chronicon Sanctissimæ Deiparæ, ad annum 1370.

BORDAS Magister, Ordinis Prædicatorum, & Prior Murcianus, prædicavit Sermonem egregium pro *Immaculata Virginis Conceptione*, de quo mentionem facit R. P. Eusebius Nieremberg. in Epist. ad Summum Pontificem Alexandrum VII. & R. P. Didacus Celada, qui præsens fuit, nonnulla mihi retulit ex eodem Sermone.

BORGARUCIUS à Borgaruciis, Magister Italus, opera spiritualia R. P. Thomæ Maleoli à Kempis, Canonici Regularis disposuit, ordinavit, atque coaptavit, in quibus serm. 6. de excellentiis, meritis, ac privilegiis B. Virginis MARIÆ, fol. 373. dicitur: *Quòd Virgo Deipara nata est ex Patriarchis, & ex ipsorum stirpe, tanquam rosa inter spinas, sed absque spinis, & quòd fuerit pura, ac libera ab omni macula, &c.* Lib. impress. Venetiis 1568. in 4. & alibi.

BOUCHER, Ordinis S. Francisci Gallus, in libro: *Les magnificences divines, chantées par la Vierge sur les montaignes de Judée, &c.* Sermone 8. fol. 184. *Quòd fuit absq. peccato originali, & alibi de hoc agit inter privilegia Virginis MARIÆ, privilegio 3. Extat liber gallicè impress. Parisiis anno 1620. in 8.*

BRANDOLINUS Saxo, Ordinis Minorum, in lib. de laudibus Virginis MARIÆ, affirmat ipsam *fuisse præservatam à peccato originali*, ut notat Antonius Daza, tract. de Concept. cap. 6. fol. 48.

BRAULIUS N. recollectit Opera seu Poëmata Marci Maximi Episcopi Cæsaraugustani, ubi ex-

tat *Hymnus de Conceptione Virginis MARIÆ*. Vide Breviarium in Marco maximo, fol. 53. Lib. impress. Matrini 1651. in fol.

BREVIARIA, quæ ante vel post reformationem Tridentini, & Pii V. tam in Romana Ecclesia, quàm in aliis particularibus ipsius Christianitatis habebant officium *Conceptionis* sub hoc expresso titulo, vel *Immaculatae*, vel *purissimæ*, vel vocibus æquivalentibus, in titulo, vel in corpore officii, quæ ad manus, vel notitiam nostram pervenerunt, sunt sequentia, ordine alphabetico disposita.

Abricensis Breviarium, habet officium *de Conceptione*, sicut in die Nativitatis, ut constat ex Missali impress. Rothomagi, anno 1505. in 4. Vide Missalia.

Abulense, fol. 643. habet rubricam, seu titulum: *Festum Immaculatae Conceptionis*. Impress. Salmanticæ 1579. in 4. De alio, absque principio, & fine mentionem facit D. Tamaus de Salazar, fol. 313.

Alnense Ordinis Cisterciensis in Belgio, habebat Breviarium ac Missale cum officio *Conceptionis*, sicut in Nativitate. Vidimus ibi duo, & etiam Ordinarium ejusdem Abbatiz.

S. Amandi Benedictinorum Monasterium Diocesis Tornacensis, habebat Breviaria ac Missalia varia manuscripta in pergameno, & vocem, *Conceptio*, cum aureis litteris, summum minus duplex cum cappis. Vidimus ipsa ibi.

Ambianense, duplex majus officium particulare *Conceptionis*. Impress. Rothomagi 1540. & aliud erat ad usum majoris Monasterii sub titulo *Conceptionis* duplex. Impress. Turonis, an. 1545. in 8. Vide infra Missale hujus Ecclesiæ.

Andegavense, sub titulo *Conceptionis*. Extat impressum anno 1502. & alterum 1624. in 4.

Rituale Andegavense ad Romani formam expressum, R. in Christo Patris D. D. Guilielmi Episcopi Andegavensis auctoritate editum, 8. Decembris: *Conceptio B. MARIÆ Virginis duplex*, rubeis litteris. Impress. Parisiis 1626. in 4.

Anglicanum, ut habetur in Martyrologio impr. 1640. in 8. ad diem octavam Decembris, ubi sic dicitur: *Conceptio gloriosæ & Immaculatae Virginis MARIÆ*, quod festum cepit celebrari in Anglia per Monachos Ordinis S. Benedicti, & S. Anselmum Archiepiscopum Cantuariens. prope an. 1070. & postea fuit confirmatum à Sancta Ecclesia Romana, & jussum quòd illius festum per totam Christianitatem celebretur, ad augendam devotionem fidelium ad tam magnam Dominam, & Protectricem, &c. Constat etiam ex Concilio celebrato Oxoniæ anno 1222. ut videre est Centuriâ 13. c. 9. columnâ 842. & in libro impresso Basileæ, anno 1575. in fol.

Aniciense, in officii particularibus auctoritate Justi de Serra Episcopi, &c. sub titulo *Conceptionis Immaculatae B. MARIÆ*. Impress. ibi anno 1624.

Anonymum, absque principio, & fine, sed antiquum, in solemnitate *Conceptionis B. MARIÆ Virginis*, ad Vesperas: *Conceptio gloriosa*. Extat in Bibliotheca Collegii Romani, lit. D. plut. 4. & c.

Anselmi officium de *Conceptione Virginis MARIÆ*, cujus rubrica est: *In vigilia, ad Vesperas Psalmi, & Antiphonæ sicut in Nativitate, &c.* Extat impressum in Armamentario, & Bibliotheca nostra, & apud Bivarium.

Antiqua Breviaria tam impressa, quàm manuscripta, habentia officia diversa *de Conceptione*, invenimus

venimus penè centum, sed cum non haberent cuius Ecclesie essent, illa decrevi omittere; do tamen aliqua exempla.

Antiquum Breviarium manuscr. existens in Bibliotheca Patrum de Nazareth Tertii Ordinis, & aliud manuscr. ibidem, propè templum Parisiis: *De Conceptione B. MARIE*, ad Vesperas: Gaude Mater Ecclesia, &c. Hymnus: Sponsa Christi fulgida, &c. est specialis. Oratio: Deus ineffabilis, &c. Lectio: Anselmus Cantuariensis, &c. Responsorio, Antiphonæ, & alia sunt rarissima in charta pellicea in 4. Et in alio ibidem existente: Tu quæ furentem Leviathan serpentem tortuosumq; & vestem collidens, damnoso crimine mundum exemisti, &c.

Antiquum manuscr. in charta pecorea minutissimis characteribus in festo Conceptionis Virginis *MARIE* officium, & incipit prima Lectio: Anselmus venerabilis Cantuarien. &c. Ex Biblioth. D. D. Cardin. Barberini.

Antiquum officium Immaculatæ Conceptionis B. Virginis *MARIE*, impress. Venetijs 1481. reperitur in Biblioth. Fratrum Minorum Provinciae Coloniae. Initium: Sicut lilium, Collecta: *Deus, qui per Immaculatam Virginis Conceptionem, Invitatorium: Immaculatam Conceptionem Virginis. MARIE, &c.*

Antiquum in charta pecorea manuscr. ad finem adducit officium sub hac rubrica: *In festo Conceptionis, vel sanctificationis sanctissime MARIE Virginis, Oratio: Deus ineffabilis misericordie, Prima Lectio: Conceptio veneranda, cum reliquis, ut in S. Anselmo. Est in Bibliotheca D. D. Cardinalis Barberini, numero 1841. in 4. magno.*

Antiquum manuscr. minutissimis characteribus in charta pecorea, adducit officium in festo Conceptionis B. Virginis *MARIE*, quod incipit: Gaude Mater Ecclesia. In Bibliotheca D. D. Cardin. Barberini in 8.

Antiquum in charta pecorea manuscr. fol. 338. *In Conceptione B. Virginis MARIE*, totum officium sicut in Nativitate, præterquam ubi nominatur nomen Nativitatis, mutatur in nomen Conceptionis. Breviarium hoc fuit scriptum per Fratrem Stephanum de Basaria, Monachum Sancti Bartholomæi de Florentia, anno 1487. ut dicitur ad finem eiusdem, in Biblioth. D. D. Cardin. Barberini, numero 1847. in 16.

Antiquum in charta pecorea manuscr. fol. 314. adducit officium Conceptionis Virginis *MARIE*, quod incipit: Gaude Mater Ecclesia. Lectiones primi Noct. In diebus illis erat vir nomine Joachim, &c. secundi verò: Sermo Sancti Anselmi Episcopi. Anselmus Cantuariensis, &c. Extat in Biblioth. D. D. Cardin. Barber. num. 1843.

Antiquum in charta pecorea manuscr. pulcherrimis characteribus: In solemnitate Conceptionis B. *MARIE* Virginis, omnia dicuntur, sicut in Nativitate eius, præter Lectiones, & nomen, ubi dicitur Nativitas, dicatur Conceptio. Lectiones: Anselmus Cantuariensis, &c. & sunt novem Lectiones. In Bibliotheca D. D. Cardin. Barberini, absque num. in capsula speciali.

Antiquum manuscr. in charta pecorea subtilissima, adducit officium Conceptionis Virginis *MARIE*: Gaude Mater Ecclesia. Lectiones primi Nocturni: Crescente Mundi, &c. est officium singulare. In Biblioth. D. D. Cardin. Barber. num. 1844.

Antiquum in charta pecorea existens in Bibliot.

Societatis Jesu Matriten. ad medium, adducit officium Conceptionis Virginis *MARIE*. Extat ibi manuscr. in 8. magno, & incipit: Gaude Mater Ecclesia, &c.

Breviarium antiquissimum in charta pellicea die 8. Decembr. *Conceptio B. MARIE duplex* majus rubris litteris. Ad Vesperas Antiphonæ: Gaude Mater Ecclesia. Capitulum: Dominus possidet me. Oratio: Omnipotens sempiterna Deus, qui Conceptionis diem Genitricis filij tui, semperque Virginis *MARIE* voluisti solemnitate annua veterari: tribue quaesumus, &c. Invitatorium: Eia pervigiles Domino jubilemus fideles: Conceptionis Sanctæ dignum celebrantes *MARIE*. Antiphonæ ad Nocturnum: Gaude fidelis concio, &c. & sunt particulares. Lectiones: Crescente religione christiana, &c. Et est historia particularis festivitatis Breviarium est absque principio, & fine in Bibliot. D. D. Cancellarii Parisien. Et in alio antiquo Breviario, in festo S. Annæ in quodam Responsorio sic dicitur: *Beata, cuius ubera sacrae propter omni labe munda, &c.*

Antisiodorensis, solemnè de Conceptione sine otava. Extat impress. Parisiis apud Petrum Roper, absque anno impressionis.

Aptense, habet officium de Conceptione, cujus rubrica est: Breviarium secundum usum majoris Cathedralis Ecclesie Aptensis, noviter impressum & emendatum. 6. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE Virginis duplex majus*, rubris litteris: Duplex majus solum ponit die Nativitatis Domini in illo mense. Et folio 292. in festo Conceptionis B. *MARIE* Virginis duplex majus; in primis Vesperis Antiphona: Gaude Mater Ecclesia. Est officium particulare, & Hymni iidem cum illis Aquensis. Lectiones: Conceptionis gloriosæ Dei Genitricis, &c. & sunt singulares. Impress. 1532. in 8.

Aquense, cujus rubrica est: Incipit ordo Breviarij secundum morem & consuetudinem Sanctæ Metropolitanæ Ecclesie Aquensis, 6. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE* Virginis, novem Lectiones, quatuor cappas. Et folio 252. *Invitatorium Conceptionis Beatæ MARIE*, est festum quatuor capparum, Antiphonæ duplicantur. Ad Vesperas Antiphona: Gaude Mater Ecclesia, &c. Et sunt particulares. Capitulum: Ego quasi vitis. Hymnus: Novum surgat in gaudium, vox, mens, sensus, cor, ratio, plebi datur humilium Dei Matris Conceptio. Jam grata lux producitur, nuntio perni numeris, à qua mox umbra pellitur per labis originis, &c. Oratio: Deus qui B. Matris Virginis Conceptionem, &c. Ad Matutinum Invitatorium: Eia pervigiles Domino jubilate fideles, Conceptumque pie solemnitate *MARIE*. Hymnus: In plausu grati carminis adit nobis lætitudum Dei Matris Virginis, sacra dantur initia. Columba mitis, humilis, quæ felle caret criminis, fœtus signum clementiæ, ramum virentis gratiæ, &c. Totum est officium singularissimum. Impress. antiquis characterib. absq; loco & anno in Biblioth. D. D. Cardinalis Mazarini in 8.

Arelatense, habet officium Conceptionis & est impressum anno 1640. cum Breviario Ecclesie Ultrajectensis, Coloniae; & antiquum, cujus rubrica est: Breviarium recens ad usum Arelatensis Ecclesie, ex veteri ac novo Testamento, &c. nunc ex Homiliis & Sermonibus Sanctorum, approbatorum Doctorum: de novo per Reverendissimum

in Christo Patrem ac D.D. Joannem Ferrerium
diocesis Arelatensis Ecclesie Archiepiscopum be-
ne meritum, absolute instauratum: est 8. Decem-
bris: *Conceptio Virginis MARIE* duplex majus, ru-
bris litteris. Et fol. 503. *Conceptio Virginis MA-
RIE* duplex majus, omnia dicuntur sicut in Na-
tivitate ejusdem, exceptis Oratione, & tertia Lecti-
one, &c. Oratio: Omnipotens sempiternae De-
us, qui Conceptionis diem, &c. Lectio. 3. Augu-
stinus: Magnifica illum, qui te ab omni peccato
preservavit, &c. Dominicus: Sicut primus Adam,
&c. Omnia ex dictis Sanctorum. Impress. Aquis
an. 1549. in 8.

Arementense Breviarium, habebat officium *Concep-
tionis*, sed carebat principio, & fine.

Argentinenſe, habet officium sic: Incipit Brevi-
arium per circulum anni, secundum Chorum Ec-
clesie Argentinens. fol. 819. In *Conceptione B. MA-
RIE Virginis*, ad Vesperas Antiphona: Quam pul-
chra es amica mea, quam pulchra es, & oculi tui
columbarum, alleluia. Psalmus: Lætatus sum, &c.
Et omnes Antiphonæ sunt particulares desumptæ
ex Canticis. Capitulum: Dominus possedit me.
Hymnus: Gaude visceribus Mater in intimis, &c.
Oratio. Supplicationem servorum tuorum Deus,
&c. Ad Completorium omnia singularia, & ad Ma-
tutinum Antiph. Sicut lilium inter spinas, sic ami-
ca mea inter filias, &c. Lectio prima: Tempore
illo, quo diuina placuit majestati, &c. Est historia
Helsini. Habet Lectiones pro octava ex S. Ansel-
mo, & totum officium est singularissimum. Est
antiquum absque ann. impress. in Conventu Pa-
trum Tertij Ordinis B. MARIE de Nazareth, Pa-
risijs in 8. & aliud ibidem ad mandatum R. P. &
Principis D. Ruperti Episcopi, & Ducis Bavariz,
&c. impress. ann. 1478. in fol. & alterum impress.
anno 1520.

Item, in alio sic dicitur: Horarum Canonica-
rum tam diurnalium, quam nocturnalium secun-
dum Breviarium, & ordinarium Chori Ecclesie
Argentinens. In *Conceptione S. MARIE* ad Vesperas
Antiphona: Quam pulchra es amica mea, &c. An-
tiphonæ speciales. Hymnus: Gaude visceribus
Mater in intimis, &c. Specialis Oratio: Supplicati-
onem. Lectiones: Tempore illo &c. Et sunt tria
miracula Helsini. Levitæ Hungariz, & Clerici Gal-
li. Et Orationes particulares. Hujus festi memo-
ria colitur per octavam in Matutinis. Et adducit
Lectiones particulares pro octava. Impress. Ar-
gentinæ 1478. in 4. charta pellicea.

Asturicensis Breviarium, habet officium *Concep-
tionis Virginis Mariæ*. Impress. anno 1564.

Athenense etiam Breviarium, ut colligitur ex
ejusdem pervetusto Missali, ubi Oratio erat ista:
Benedictæ Virginis MARIE Immaculata Conceptione
gaudentes, te supplices deprecamur omnipotens
Deus, ut qui ineffabilem eius innocentiam purita-
tem sincera devotione confitemur, ad contemplan-
dam ejus gloriam in cœlesti Palatio, ipsa interce-
dente subleuemur. Per Dominum nostrum, &c.

Atrebatense, habet hanc rubricam: Prima pars
Breviarii secundum usum insignis Ecclesie Atre-
batensis. In *Conceptione B. MARIE Virginis* ad
Vesperas Antiphona: *Beatissime Virginis MARIE
Conceptionem devotissimè celebremus, &c.* Capitulum:
Surge propera, &c. Hymnus: Quem terra, pontus,
Oratio: Supplicationem. Lectiones: Tempore quo
divina placuit pietati, &c. Est officium singulare.

Parisijs 1514. in 12. & Parisijs 1514. in 8. & aliud
1505. & officia omnia Atrebat. anno 1632. Vide
Missalia.

S. Audohemi Rothomagen. Auctore, ut ibidem
dicitur, Mariano de Camosnio, recitabat de *Con-
ceptione*. Vidimus etiam Annuale, sed erat sine an-
impressionis.

Audomarenſe, sub hac rubrica: *Ordinarium
Sanctorum Cathedralis Ecclesie S. Audomari*, die
octava Decembris. *Conceptio B. MARIE Virginis
duplex*. Decanus, Cantor. Impress. Antuerpiæ anno
1633. in 4. & in alio impress. 1550. dicitur: Du-
plex, Decanus.

Aversantium, quod impressum fuit, ut ibidem di-
citur, Alexand. Pont. Max. & Ferdinando Rege Sa-
pientissimo regnantibus, folio 67. habet officium
Conceptionis Sanctæ MARIE. Impress. 1499. in 4.

Augustacense in Germania, in festo S. Annæ ha-
bet Responsorium octavam sic: O Mater Anna o-
rabilis, oliva pulchra, fertilis, alta, fructu fecun-
da, beata cuius ubera suxit Virgo puerpera, *ab om-
ni labe munda, &c.* Impress. primò Venetijs 1495.
deinde, Augustæ abque anno.

Augustense, cujus rubrica est: *Breviarium se-
cundum ritum almæ Ecclesie Augustensis*, Pars
æstivalis: *Conceptio Sanctæ MARIE Virginis*. Venetijs
anno 1519.

Aurelianense, recitat de *Conceptione Virginis*; di-
citur enim in impressionibus 1542. & 1602. Offi-
cium totum proprium, hoc est: Ant. pro 1. Vesper.
Matutino & Laudibus. Item, Invitatorium & Res-
ponsorium Matutinorum rythmica omnia, initium:
Gaude Mater Ecclesia. Vide infra, Missalia.

Auriense, fol. 110. habet officium *Conceptionis
Virginis MARIE*, impress. sed caret principio & fi-
ne; extat in Ecclesia Toletan.

Bambergensis, habet officium *Conceptionis*. Im-
press. Vilingæ, anno 1575. fol. 658.

Basileense, in festo Conceptionis B. MARIE Vir-
ginis, quam plura habet pro Immaculata Virginis
Conceptione, quorum hæc pauca transcripsimus.
Invitatorium: *Verbum Patris, Matrem preservans à labe
peccati, venite adoremus.* In Responsorio secundæ
Lectionis: *Filius Dei Patris fundans eam in sua
Conceptione, gratiam Virgini contulit singula-
rem, & ipsam ab originali macula preservavit.* Verſ.
MARIAM sui Genitricem sublimiori sanctificatio-
nis genere redemit, & ipsam ab originali peccato præ-
servavit. Et in Responsorio tertiæ Lect. dicit: *Im-
munem semper fuisse MARIAM ab omni originali, & actu-
ali culpa, sanctamque, & Immaculatam, & quod
nunquam Virgo subjacuit peccato, est consonum Fidei,
sacræ Scripturæ, & rationi.* Item, in Responsorio
quintæ Lectionis: *Ab omni peccato originali Dei Ma-
trem constat fuisse immunem, per quam maledic-
tio Evæ Matris est soluta, & omnibus benedictio
condonata.* Verſ. Nullis quando nata est, delictis
subjacuit, *nec originale peccatum in utero sanctificatâ
contraxit, &c.* Et in Responsorio 6. Lectionis: *Sacra-
rium Spiritus Sancti, Virgo Beatissima in suæ
Conceptionis exordio non est destituta gratiâ, &
à servitute omnis peccati fuit liberrima, &c.* In Respon-
sorio 7. Lectionis: *Ex pungente spina pulchrè ru-
bens oritur rosa, & radice vitiata, sine vitio pro-
dijt virga Jese MARIA, &c.* Item in Responsorio 8.
Lectionis: *Ad summum puritatis MARIA pervenit,
nulla contagione inquinata peccati, sed fuit ab originali,
& actuali immunis.* Verſ. Purissima namque fuit,
O 2 que

que neque originale incurrit peccatum, mortale, aut veniale, sed, &c. In prima Antiphona ad Laudes: *Conceptio gloriose Virginis MARIE* digna est omni laude, quam fundavit Altissimus sublimiori sanctificationis genere, &c. Alia brevitatis causa præmittuntur. Impress. Basileæ 1515. in fol. Extat in Bibliotheca D.D. Cardinalis Barberini.

Item, in Directorio sic dicitur: Directorium Basileense, novo restituto Breviario accommodatum, Jacobi Christophori, Episcopi Basileensis iussu editum, die octava Decembris, *Conceptio Sanctæ MARIE Virginis* duplex, rubeis litteris. Impress. Friburgi Brisgoiæ 1585. in 4.

S. Bavonis, juxta Gandavum habemus antiqua Breviaria manuscripta, cum singulari Antiphona, & Oratione de *Conceptione*.

Bellovacense, vetus habebat officium *Conceptionis* ex P. Guyeto. Est etiam ex impress. anno 1554.

Benedictinorum, Breviaria diversa vidimus sexdecim, & omnia adducunt festivitatem *Conceptionis*, quorum rubricæ sic se habent: Breviarium Monasticum Pauli V. Pont. Max. auctoritate recognitum, pro omnibus sub Regula Sanctissimi Patris Benedicti militantibus, folio 719. In festo *Conceptionis Beate MARIE* duplex: *Conceptio gloriosæ*. Parisiis 1628. in 8. Processionale Ordinis S. Benedicti, in proprio de Sanctis, à fol. 4. In festo *Conceptionis Beate MARIE* Virginitatis Responsorium, rubeis litteris: *Conceptio gloriosæ*, &c. cum Hymnis, versiculis, & statione in Cantic. Rothomagi 1613. in 8. & Ingolstadtij anno 1589. in 16. & aliud impress. Ipris.

Benedictinum Observantium Congregationis Cassinensis, alias S. Justinae de Padua, ex decreto Capituli Generalis anno 1584. reformatum, & per D.D. Gregorium XIII. confirmatum, fol. 273. officium proprium, & singulare de *Conceptione V. MARIE*, ulque ad fol. 276. Impress. Venetijs 1586. in fol. in Biblioth. D.D. Cardinalis Barberini, & aliud impress. ibid. ann. 1589. in 4. Item, S. Benedicti Congregationis Vallisoletanae, habet aliud officium *Conceptionis Virginis MARIE*, impress. Salmanticae 1567. in 8. Item, aliud secundum Regulam S. Benedicti, cum officio *Conceptionis Virginis MARIE*. Impress. 1613. fol. 627. Item, aliud cum eodem officio *Conceptionis Virginis MARIE*. Impress. 1555. fol. 220.

Bichenle, in Regno Aragoniæ, habet officium *Conceptionis*, extat cum Breviario Helanensi. Ita D. Ant. de Lupian. Zapata, cap. 15.

Bisuntinum, de *Conceptione*, duplex. Extat impress. Parisijs 1524.

Bituricense, ut dicitur in libro: Praxis universalis Canonica, fori Ecclesiastici Gallici, &c. Auctore Joanne Chenu J.C. in Constitutionibus Synodalibus factis à Reginaldo de Beaune Archiepiscopo, in Calendario dierum cessationum jurisdictionis Ecclesiasticæ, die 8. Decembris: *Conceptio Beate MARIE*. Parisi. 1621. in 8. & 1528. ut in Assumptione: Regina mundi. Lectiones S. Anselmi. Breviarium insignis Patriarchalis, Primatialis, & Metropolitanæ Bituricensis Ecclesiæ. 6. Idus Decembris *Conceptio Beate MARIE* Virginis, Succentoris, rubeis litteris, & fol. 363. In festo *Conceptionis Beate MARIE* Virginis ad Vesperas Antiphona: Regina mundi, & Domina, &c. & sunt speciales. Ad Magnificat: *Gloriosæ Virginis MARIE* Conceptum dignissimum recolamus, &c. Oratio: Supplicatio-

nem. Totum officium est singulare. Impress. Biturigibus 1587. in 8. Manuale Sacrorum, seu instructorium, & officiarium Sacerdotum, &c. ad usum Bituricæ Diocesis. 8. Decemb. *Conceptio Beate MARIE* duplex, rubeis characteribus. Impress. Parisi absque loco & anno.

Biternense manuscriptum, cujus initium est: *Hi diernus B. Virginis Conceptus*, tergit nexum, &c. Sui anno & loco impress.

Bitrrense habet officium *Conceptionis B. MARIE* Virginis cum rubrica singulari, & officio particulari & est impress. apud Augustinianos, Ipris.

Bivar del Cid, prope civitatem Burgen. in Conventu Monialium, ad imaginem B. Virginis ex ligno formatam, habuit Breviarium antiquum cum festivitate *Conceptionis*. Ita D. Anton. Zapata in sua Hispania primogenita, cap. 12.

Boloniese editum à Francisco Porrochol: *Conceptio B. Virginis* duplex solemne 2. classis, & celebrabitur etiam si venerit in die Dominica. Impress. Parisijs 1647. in fol.

S. Brigittæ Breviarium, habet officium *Conceptionis* cum octava. Extat impress. Coloniz 1600.

Briocense, cujus rubrica in Manuali est: Ad usum Ecclesiæ Briocensis. 8. Decembris: *Conceptionis B. MARIE* Virginis 1x.L.D.F. Impress. in charta picea, rubeis litteris. Vide verbo Missale.

Braccarense, à D. Roderico à Cueva, Archiepiscopo, &c. In festo *Conceptionis B. MARIE* Virginis solenne. Impress. 1543. in 4. Ad Vesperas Antiphona: Gaude Mater. Capitulum: Dominus possedit me. Oratio: Omnipotens sempiternæ Deus, fol. 611.

Brionense recitabat de *Conceptione Virginis MARIE* ad annum 1443. ut constat ex ejus Missali. Vide infra.

Bripincense, habet hanc rubricam: *Psalterium & Breviarium Ecclesiæ Bripinensis*, Magistri Joannis Angeli, viri peritissimi diligenti correctione, &c. folio 258. In *Conceptionis Beate MARIE* omnia aguntur sicut in festo Nativitatis ejus, præter quod non solemniter in Responsorijs Horarum, & Antiphona super Magnificat agitur: & loco dictionis Nativitas, ponitur *Conceptio*. Lectio prima: Tempore illo quo divinz plecuit pietati, &c. Est historia Helmini.

Brugense in Belgio, id est, Sancti Donatiani Brugis, habet Officium *Conceptionis B. MARIE*, & in Hymno inquit:

*Vt Sydas inter nubila,
Vt in spinis resula,
Apparuit hæc virgula
Fructum præbens per secula.
Hæc Virginis Conceptio
Est laus, & exultatio,
Angelorum collectio,
Mundumque replet gaudio,*

Ita Antonius Balinghen, in Parnasso Marianis, fol. 20.

Bruxellense in Belgio, Ecclesiæ S. Gudulæ de *Conceptione B. Virginis* duplex majus. Impress. Parisijs 1516.

Burdegalense in Gallia, ut videre est in Breviario antiquissimo manusc. cujus rubrica est: Incipit officium Beate MARIE secundum morem Monasterij S. Crucis Burdegalensis. Ad diem octavam Decembris. *Conceptio Beate Virginis*. Ad Vesperas Capitulum: Dominus possedit me. R. Solenne justitiæ. Hymnus: Ave maris stella. Oratio: Deus ineffabilis

ineffabilis misericordiae, qui primae piacula mulieris, &c. Ad Matutinum Invitatorium: Corde & voce simul, &c. Lectiones sunt 12. & prima incipit: Ad honorem, & laudem Beatæ, & glorioſæ Dei Genitricis **MARIÆ** enarrabimus, qualiter Conceptionis dies ſolemnis agi inſtitutus eſt. Tempore, quo **Willelmus Dux Normannorum**, &c. & proſequitur **historiam** latè. Ad Sextam Oratio: Deus, qui **Beatæ MARIÆ** Conceptionem, &c. Ad Nonam: Omnipotens ſempiternæ Deus, ſupplices te rogamus, ut **B. MARIÆ** ſemper virginis, *cujus venerandam colimus Conceptionem*, pia interventione, conjungi mereamur gaudijs civium ſupernorum. Per Dominum noſtrum, &c.

Burgenſe in **Hispania**, ad diem 8. Decembris; incipit: *Officium Conceptionis B. MARIÆ*. Ad Veſperas ſuper **Psalm. Antiphonæ**, & omnia neceſſaria, exceptis quæ hic continentur, quare in **Nativitate Sanctæ MARIÆ**. Attende, ubi dicitur **Nativitas**, dicatur *Conceptio*, &c. Deinde adducit officium, quod in noſtro Choro Caſtrorum devotè integrum dabimus. Item, extat alterum ſub hoc titulo: Incipit *Officium Conceptionis B. MARIÆ*, &c. Non habet principium, neque finem, neque ſoſtiationem; integrum tamen extraximus ex **Biblioth. D. Cardin. Barberini**. Extat aliud officium ſpeciale ejuſdem Eccleſiæ, impreſſ. ann. 1538. fol. 163. & alibi in 4. regali, fol. 270. de quibus in noſtro Armamentario, colum. 201. Item, aliud antiquum manuſcrip. editum ann. 1218. per **D. Episcopum Mauritium de Burgis**, quod ſervatur in Eccleſia **S. Gadeæ**, Archiepiſcopatus **Burgenſis**. de quo latè agit **Anton. de Luspian.** in ſuo Memoriali.

Calagurritanum, folio 311. habet officium *Conceptionis Virginis MARIÆ*, carens principio, & fine. Impreſſ. anno 1496. cum ſequenti, fol. 10.

Calceatenſe cum **Calagurritano** ſub titulo *Conceptionis*, & eſt ſpeciale, & alia tria apud **D. Rui Gomez Ducem de Hajar**. Impreſſ. cum **Calagurritano** anno 1496. *Conceptio B. Virginis*: Gaude Mater Eccleſia, in 4. fol. 10.

Calcedonenſe, recitabat de *Conceptione Immaculatæ*, ut colligitur ex quodam **Episcopali**, cujus titulus eſt: **Episcopale pro R. D. Domino Jacobo Armeri Episcopo Calcedonenſi**, & **Doctore Theologo**; in medio habet hæc rubricam: Sequuntur benedictiones dicendæ in feſtis Sanctorum, & Sanctarum. In *Conceptione B. MARIÆ*: Omnipotens Dei Filius, qui inæ Matris hodie ſanctificavit initia, errorum veſtrorum expurgare dignetur vitia. Amen. Et qui ſanctiſſimæ Genitricis nos facit gaudere ſolemnis, &c. Eſt MS. in charta pellicea characteribus antiquis. in **Monasterio S. Genoveſæ Pariſienſi**. in 4. Item, ibidem aliud Pontificale habet eandem benedictionem, & eſt in fol. in charta modernioribus characteribus.

Calvariæ, ut conſtat ex **Ceremoniali Gallico**, cujus rubrica talis eſt: **Ceremonial des Religieuses de la Congregation de noſtre Dame de Calvaire**, erigée en France ſelon la premiere inſtitution de la Regle de **Saint Benoist**: cap. 2. de **Ceremonijs obſervandis omnibus anni menſibus** fol. 224. §. 1. de menſe Decembri: Die octavo officium *Immaculate Conceptionis Sanctæ Virginis* ſic officium duplex 2. claſſis, cum octava, ut **Patronæ ſpecialis noſtræ Congregationis**. Et eſt in hoc die **Indulgentia plenaria pro viſitantibus Eccleſias noſtras**, &c. Deinde adducit rubricam:

Si quando propter **Dominicam ſit transferenda**, non tamen **Indulgentia** transfertur, quia ſic eſt de mente **S. Patris**. Et ſi aliqua ex ejuſdem Ordinis Eccleſiis ſit dicata ad honorem **Immaculate Conceptionis**, ipſi faciunt officium duplex 1. claſſis, in quacumque incidit **Dominica**, &c. **Pariſijs** 1661. in 8.

Camaldulenſe, in **Kalendario ſic** habet: *Conceptio S. MARIÆ Virginis ſolemnitas pleniffima*. Lib. impreſſ. **Venetijs** apud **Joannem Varifeum**, abſque anno impreſſionis.

Cameracenſe, in **Nicrologo**, ſeu **Kalendario manuſcripto**, extat hæc memoria: 6. Idus Decembris. *Conceptio B. MARIÆ Virginis*, quatuor libras. **D. Erlealdus Presbyter**, **Henricus**, & **Oibaldus** filius ejus, vigiliam cum Miſſa, & apponit plures alios fundatores quorum nomina ex antiquitate ferè legi non poſſunt. In ipſa **Cathedrali** vidimus plura **Breviaria manuſcripta**, & **Miſſalia**; extat etiam impreſſum **Breviarium** ann. 1559. cum ✠ in ſignum feſtivitatis.

Canonicorum Regularium S. Auguſtini vidimus per totum **Belgium** diverſa **Breviaria manuſcripta**, verbi gratia **Cameraci**, de *Conceptione Virginis MARIÆ* unum, & aliud incipiens: Gaude Mater Eccleſia. Item, aliud ubi dicebatur: *Conceptio S. MARIÆ Virginis duplex majus*. Item, aliud impreſſum, & ſic poſſum numerare viginti **Breviaria manuſcripta** inventa in diverſis aliis **Abbatijs**. Impreſſa verò ſolùm duo; unum impreſſum **Pariſijs** 1585. ubi feſtum **Conceptionis** erat duplex ſolemne in 12. & alterum abſque anno, & loco impreſſionis. MS. alia etiam vidimus aliqua.

Capuanum in **Italia**, ſic habet: in vigilia *Conceptionis B. MARIÆ Virginis*; ad **Veſperas** **Antiphona**: Dum eſſet Rex in accubitu ſuo, &c. Impreſſ. ann. 1489. fol. 502.

Carmelitanum Capituli Generalis decreto reſtitutum, & auctoritate **Apoſtolica** approbatum, &c. In *Conceptione B. MARIÆ Virginis*, & incipit: Hæc eſt **Regina Virginum**. Impreſſ. **Lugduni** 1587. fol. 662. Extat & aliud ſub hoc titulo: **Antiquæ profeſſionis Regularium Beatiffimæ Dei Genitricis ſemperque Virginis MARIÆ de Monte Carmelo**, ex uſu, & conſuetudine approbatæ **Hierofolymitanæ Eccleſiæ**, & **S. dominici Sepulchri**, &c. fol. 426. *Conceptio Immaculatæ Virginis MARIÆ*, totum duplex. Incipit: Sicut lilium. Impreſſ. **Venetijs** 1579.

Carmelitarum, vidimus quam plura **Breviaria** impreſſ. unum 1598. & in ordinario **Divinorum officiorum** dicitur ſic: **Decreto Capituli Generaliſſimi celebrati Paduæ** 1532. &c. inſuper in **Capitulo Generaliſſimo Vincentiæ** celebrato 1539. diligenter recognitum, &c. in rubricis **Sanctorum**, fol. 102. In *Conceptione Beata & glorioſa Virginis MARIÆ* totum duplex, rubeis litteris. Ad **Veſperas** **Antiphona**: Hæc eſt **Regina**, &c. **Psalm. Laudate pueri**, &c. reliqua, ſicut in **Annuntiatione**. **Capitulum**: Ego quaſi vitis, &c. **Oratio**: Deus ineffabilis, &c. & eſt officium particulare, & rubrica ſatis longa. Lib. impreſſ. **Venetijs** 1544. in fol.

Item, in alio ſic dicitur: **Breviarium de Camera**, ſecundum uſum **Carmelitarum**. 6. Idus Decembris: *Conceptio glorioſa Virginis MARIÆ* totum duplex, rubris litteris. Et 18. **Kalendas Januarij** **Octava Conceptionis ſemiduplex**. Item, in rubricis: Item, ſiat feſtum totum duplex, de omnibus illis **Sanctis**, & octavis, in quorum diebus, & octa-

vis Indulgentiæ in Mari magno concessæ sunt. In primis est Nativitas Domini, dies Parasceves, Pascha, Pentecostes, *Conceptio Beatissimæ Virginis MARIÆ*, Nativitas ejus, &c. Et fol. 370. Incipit officium Immaculatæ Conceptionis V. MARIÆ, editum per Reverendum Patrem Dominum Nogarolum, &c. Sicut lilium, &c. impress. Venetijs 1460. emendatum per Venerabilem sacræ Scripturæ Bacchalarium Fratrem Joannem Mariam de Pollucijs, seu Prandinum de Novolaria. Item, aliud Breviarium à Reverend. P. Joanne Baptista Rubeo, & Jacobo Maistre emendatum, & typis mandatum Lugduni 1575. in 16. adducit idem officium. Aliud Breviarium per Reverendissimum Sac. Theologiæ Magistrum, Baptistam Venetum de Cathaneis, idem officium. Venetijs 1548. in 8. Item, Breviarium idem impress. Venetijs 1495. in fol. Officium cum octava.

Carnotense editum à Nicolao de Thou, adducit officium particulare de *Conceptione Virginis* duplex solemne. Impress. Parisijs 1584. Et in Manuali ponitur duplex, ut in Nativitate. Parisijs 1604. Item in alio dicitur: Breviarium Carnotense à R. in Christo Patre Domino Nicolao de Thou Episcopo Carnotensi, unà cum deputatis à Venerabili suo Capitulo emendatum, ac ex sacra Scriptura, & probatis Sanctorum historiis accuratè restitutum. VI. Idus Decembris *Conceptio Beatæ MARIÆ* duplex solemne; quam notam solùm ponit in die Nativitatis Domini illo mense. Et fol. 340. *Conceptio Beatæ MARIÆ Virginis* duplex solemne. Ad primas Vesperas super Psalmos diei, Antiphonæ sequentes: Hæc est Regina Virginum, &c. & sunt singulares. Oratio: Famulis tuis. Lectiones secundi Nocturni, incipiunt: Nemo est sanè Ecclesiæ doctrinā imbutus, &c. Ubi sic dicitur: At Beatissima Virgo MARIA, sic à mundi constitutione selecta est, sibi que præparata, ut ejus *Conceptio* singularis fuerit, nec ullas Adæ maculas admisit: licet carnem ex eo sumpserit, incorrupta tamen ab omni labe permansit, &c. de quo late; & Lectione 6. Verè dignum & iustum est, gratias & laudes Deo referre de mira Immaculatissimæ Virginis *Conceptione*, &c. Reliqua omnia sunt rara & singularissima. Impress. Parisijs 1584. in 8.

Carthusiense, ab anno 1509. semper recitavit sub titulo *Conceptionis*, solemni ritu, ut videre est in impress. Lugdun. an. 1587. & altera 1541. & Salutijs 1556. & 1551. in 12. Carthusiense ex decreto, & ordinatione Capituli Generalis, cura verò, & iussu Reverendissimi P. Domini Bernardi Cartallij, totius Ordinis Generalis Moderatoris restitutum, correctum, & impressum: In solemnitate *Conceptionis Beatæ MARIÆ Virginis*, omnia sicut in Nativitate eiusdem, mutato nomine Nativitatis, in nomen *Conceptionis*. Impress. Lugduni 1587. Lectiones sunt ex S. Brunone, serm. 2. de laudibus Beatæ MARIÆ. Item, eiusdem Ordinis Breviarium: In solemnitate *Conceptionis Beatæ MARIÆ Virginis*, &c. Lugduni 1642. Et aliud impress. Parisijs 1511. in 12. fol. 253. Vide de his, & alijs Breviarijs in Sole Veritatis, verbo Officia Ecclesiastica, ubi latius examinantur. Vide verb. Missalia, & Constitutiones, sive Statuta antiqua: ubi in Repertorio hæc habentur: Festum Sanctificationis B. MARIÆ amodò celebretur sub nomine *Conceptionis*. Cap. 1. tertiæ Compilationis §. 46. In hoc festo fiat officium, sicut in Nativitate ejusdem,

mutato nomine Nativitatis in nomen *Conceptionis*. Sunt illa Francisci à Puteo.

Cassalense, sive Cassalis, quæ Congregatio est specialis Ordinis S. Benedicti, recitabat de festivitate *Conceptionis* duplex majus, ut videre est in Breviario impress. Parisijs; & alterū adducit P. Guyotus in sua notitia, & alterum vidimus absque anno & loco impressionis, cujus initium erat: Tota pulchra, &c. Item, in Diurnali sic dicitur: 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIÆ Virginis* duplex majus. Antiphonæ ad Vesperas: Tota pulchra est amica mea, & macula non est in te, &c. Oratio: Supplicationem fervorū tuorum Deus, &c. Antiphona: *Conceptio gloriosæ*. Impress. Parisijs 1524. Item, Breviarium Parisijs 1586. festum adducit rubeis litteris, & officium particulare. Item, aliud Diurnale, habet idem rubeis litteris.

Cassinense Congregationis S. Iustinæ, habet officium particulare *Immaculatæ Conceptionis*. Impress. Venetijs 1511. in 4. De alijs vide supra, verbo Benedictinum.

Cassinense Congreg. alterius notissimæ PP. Benedictinorum, recitabat de *Conceptione Virginis MARIÆ* duplex majus, ut videre est in impress. Venetiana, anni 1621.

Cathalaunense, impressum iussu Reverendissimi Henrici Clauste, enumerat inter festa illius Diocesis, festum *Conceptionis*. Antiphona: S. MARIA succurre miseris, & totum officium, atque Hymni sunt particulares. Impress. Cathalauni 1636. in 6. Et alterum ab Ægidio, Lucemburgo Episcopo revivum totum duplex. Extat absque an. impress.

Cauriense, fol. 577. habet officium *Immaculatæ Conceptionis* particulare. Impress. anno 1559. in 4. Ceciliense, habet officium de *Conceptione Virginis MARIÆ*, cujus solùm inveni Mistale. Impress. Parisijs, anno 1640.

Cæsaraugustana Breviaria, quæ adducunt officium de *Immaculatæ Conceptione*, à nobis visa, sunt sequentia. Impress. anno 1497. & est: Sicut lilium, &c. Item, in altero, fol. 54. Lectiones tertiū Nocturni in die octavæ, sunt ex Decretali Sixti IV. Cùm præexcellsi. Item, in alio impress. anno 1562. fol. 243. officium est: Gaude Mater Ecclesia, & in altero impress. anno 1527. fol. 343. rubrica est: In vigilia *Conceptionis*: Sicut lilium, &c. & sic etiam in impress. 1556. fol. 539. Item, aliud ejusdem fol. 539. habet officium *Immaculatæ Conceptionis Virginis MARIÆ*, sicut in officio Fratrum Minorum. Impress. anno 1545. in 4.

Cælestinum, manuscriptum sic: Breviarium secundum consuetudinem Religionis B. Confessoris, quondam Papæ, Cælestini: *Conceptio B. MARIÆ* duplex omnia sicut in Nativitate ejus, mutato nomine Nativitatis, in nomen *Conceptio*. Oratio: Deus ineffabilis misericordiæ, qui primæ piæ mulieris, &c. Est MS. antiquus characteribus, in Bibliotheca S. Vedasti Benedictinorum Atrabaten. Vidimus etiam Diurnale, secundum usum Fratrum Cælestinorum. VI. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ MARIÆ Virginis* duplex majus. Extat in Biblioth. PP. Fullensium Parisijs, MS.

Cisterciense, habet officium, fol. 375. de *Conceptione Beatæ Virginis*. Impress. Parisijs anno 1601. in 12. & incipit: Hæc est Regina Virginum, &c.

Civitatense, cum depicta imagine *Conceptionis*, fol. 371. habet rubricam in *Conceptione purissimæ B. Virginis MARIÆ*. Impress. anno 1515. in 4.

Cluniacense

Cluniacense, sub titulo Conceptionis recitat semper, ut videre est in Breviarijs impressis Parisiis 1544. rubris characteribus, & 1547. cum duodecim Lectionibus, & est officium particulare, & 1559. alterum. Item, in alio extat hæc rubricat Breviarium secundum ritum ac reformationem Venerabilium Patrum celeberrimi Monasterij Cluniacensis, &c. fol. 271. *Conceptio B. MARIE Virginis*, Ad Vesperas super Psalmos. Felix namque. Capitulum: Egredietur virga, &c. Impress. illo, &c. Historia Helsingii. Reliqua sunt specialia, & singularia Parisiis 1584. in 8. Item, sunt Horæ in laudationem B. MARIE Virginis ad usum Sacri Monasterij Cluniacensis, die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE* duplex, rubris litteris. Et folio 421. de quinque festis B. MARIE: Ave cujus Conceptio, solemni plena gaudio cælestia, terrestria, novâ replet lætitiâ, &c. Parisiis 1625. in 12.

Cœnomanenſe impress. auctoritate Caroli de Beaumanit Parisiis 1633. & antiquum, habet hanc rubricam: Breviarium ad usum insignis Ecclesiæ Cœnomanenſis, auctoritate Reverendissimi Domini Cardinalis à Rambulico Episcopi Cœnomanenſis, &c. per Canonicos Dominum Henmyer, & Dominum Bonfart emendatum, &c. & per Magistrum Joannem Moreau Doctorem Theologum recognitum, &c. 6. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE* semiduplex, rubris litteris, sed in Ecclesia Cathedrali duplex. Et hoc verbum semiduplex, etiam ponitur in die S. Stephani, & S. Joannis: sed duplex solum mense illo in die Nativitatis Domini. Item, in festis observandis per annum in Curia: *Conceptio MARIE Virginis* festum semiduplex; sed in Ecclesia Cœnomanenſi festum duplex; in primis Vesperis Antiphona: Hæc est Regina Virginum, &c. Capitulum: Hodie concepta est. Oratio: Supplicationem. Lectiones: Erat vir in Israël, nomine Joachim, &c. Et omnes novem Lectiones sunt de historia, absq; Evangelio, totumq; officium est singularissimum. Nota, quod de isto festo fiunt octavæ, sed non solemnes, sicut in die, &c. Impress. Parisiis anno 1582. in 8.

Coloniense, habet officium speciale in impressione 1500. fol. 170. & 1518. in 8. & 1614. Item, in libro: Decreta, & Canones Concilij Provincialis Colonienſis celebrati, ann. 1536. fol. 32. de festis solemnitè in illa Diœcesi celebrandis, mense Decembri: *Conceptionis B. Virginis*. Impress. Parisiis 1550. in 8. Vide etiam Missale.

Comente in Italia, Patriarchinum nuncupatum, fol. 364. in festo *Conceptionis Beatæ MARIE* duplex, incipit: *Conceptio gloriosæ Virginis*. Impress. Comæ ann. 1552.

Compostellanum, fol. 287. habet titulum, seu rubricam: *Conceptio Immaculatæ Virginis MARIE*, & est sicut in officio Nogarolis. Impress. Salmantica 1569. De alio huius sanctæ Ecclesiæ Breviario impress. anno 1469. mentionem facit D. Joannes Tamaius de Salazar, fol. 313. & dicit esse secundum officium Nogarolis: Sicut lilium, de quo multum dubito, quia fortè fuit error typographiæ, nam num. 4. futurum erat 5. & sic coincidit cum supra posito, à me viso, & recognito.

Conceptionistarum Monialium, Religionis Immaculatæ Conceptionis, nuperimè revisum, & emendatum, tam in singulorum officiorum lecturis, quam etiam in calendario, &c. & extat cum ima-

gine Immaculatæ Conceptionis in principio; prima verò rubrica principalis, hæc est: Incipit Breviarium, secundum ordinem, S. ac Immaculatæ Conceptionis Beatissimæ Virginis MARIE, indultum, concessum, & confirmatum à Sacrosancta Romana Ecclesia, per Beatissimos Pontifices, atque Dominos, scilicet Sixtum IV. & Innocentium VIII. præfatum Ordinem, & Religionem insituentes, & Alexandrum VI. & Iulium II. dictum Ordinem, & Religionem, & officium approbantes, atque multiplicibus gratijs, & indulgentijs eam corroborantes, & faventes; quæ indulta, & gratias, etiam D. Leo Papa X. demum multipliciter ampliavit, & alias de novo concessit, &c. Impress. Compluti per Joannem Brocarium 1551. in 8. parvo, & Toleti 1508. in 12.

Conchense Breviarium, fol. 322. habet hanc rubricam: *Officium Immaculatæ Conceptionis Virginis MARIE*, quod approbavit, publicavit, & confirmavit Sixtus Papa IV. cum illa indulgentia illud celebrantibus, quæ habetur per totam octavam Corporis Christi; &c. Impress. Conchæ 1560. in 4.

Conimbricense: ibidem Martyrologium antiquum S. Crucis Conimbricentis: *Conceptio Immaculatæ Virginis MARIE Genitricis Dei, quæ privilegio libera à peccato fuit*. Lupian, cap. 4.

Cordubense, adducit officium *Immaculatæ Conceptionis*, sicut in Breviario Minorum; tam impress. ann. 1489. quàm illud impress. ann. 1508. Et aliud 1557. Extat etiam alterum eiusdem Ecclesiæ antiquis characteribus manuscriptum in Bibliotheca D. D. Laurentij Quoqui cum officio *Conceptionis Virginis MARIE*, in 8. parvo, & charta pecorea.

Constantiense Nicolai Briroy, duplex in Nativitate & 1609. in 12. In alio antiquo sic dicitur: Incipit Breviarium secundum modum Ecclesiæ Constantiensis ordinatum per R. in Christo Patrem & Dominum Hugonem de Landeberg, &c. 6. Idus Decembris: *Conceptionis S. MARIE* summum. Et fol. 321. à tergo de *Conceptione B. MARIE Virginis* omnia quæ recipiuntur in Nativitate ejus, etiam recipiuntur in hoc festo, præter quod Nativitas mutatur in Conceptionem, & Invitatorium canitur: In honore Beatissimæ Virginis MARIE jubilemus Domino; & sic observat Chorus Constantien. Inclinatione tamen ad historiam habentibus historiam subsequente tradimus. Ad Vesperas Antiphona: Gaude fidelis concio, &c. habet multa particularia. Lectiones ex historia Helsingii, & in Oratione ad Nonam Cujus sacræ Conceptionis solemnitè lætatur se debita laude venerari, &c. Missa: Gaudeamus; & venerandam vocat in alia, &c. est officium singulare. Et aliud impress. in Rutlingen cum officio diverso ann. 1482. in 4. Item, Calendarium perpetuum ejusdem Ecclesiæ. Auguste impress. 1501. in 4. & in alio: Libellus utilissimus dans modum, & ordinem orandi secundum ritum Ecclesiæ Constantiensis.

6. Idus Decembris: *Conceptionis Sanctæ MARIE* summum, quam rubricam affert solum pro die Nativitatis Domini in illo mense, & est quasi Calendarium perpetuum. Impressum Augustæ 1501. in 4. Et in alio: In nomine sanctæ & individue Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ac gloriosæ semper Virginis MARIE, & sanctorum Pelagij Martyris, Conradi Confessoris, ac Pontificis, Patronorum hujus Ecclesiæ Constantien. Incipit: Directorium, &c. 6. Idus Decembris: *Con-*

ceptio

ceptionis B. *MARIE* summum, & eandem rubricam habet solum in die Nativitatis Domini. Et postea dicitur: Festum summum est, quod speciali Completorio, & Prima adornatur. Abique anno impressio- nis in 4. antiquis characteribus.

Croningenſe, habet officium Ecclesie Ultraje- ctenſis. Impress. ann. 1640. Coloniae.

Dauentriense, recitat de *Conceptione Virginis*, cujus officium est impressum Coloniae cum illo Ecclesie Ultraje- ctenſis 1640.

Dervienſe, ut colligitur ex Missali illius Ecclesie, quod manuscriptum vidimus Parisijs in Biblio- theca PP. Fullenſium.

Dertulense, fol. 389. incipit titulus sic: *Officium Immaculate Conceptionis*, &c. Impress. 1547. in 4.

S. Dionysij, cujus rubrica est: Breviarium juxta ritum regalis Cœnobii Christi Martyris Arcopa- gitæ Dionysij, nunc primùm accuratissimè Parisijs excusum 1550. in 8. die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE* semiannuale. De Conceptione, omnia ut in die Nativitatis, & ibi alterum Actuale Di- vini officij, die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE* manuscrip. in S. Dionysio, & in altero abique an- impressio- nis dicitur: *Conceptio* semiannuale.

Dominicani habuerunt diversum modum re- citandi de hac festivitate, aliquando sub titulo *Conceptionis*, & ab anno 1494. sub titulo Sanctifi- cationis. Breviaria & Missalia, sub titulo ultimo, pertinent ad Solem Veritatis, & nunc solum re- teram illa officia Ecclesiastica, quæ invenire po- tui sub titulo Conceptionis. Et manuscripta pul- cherrimis characteribus extant duo Breviaria in Bibliotheca manuscriptorum S. Laurentij Scoria- lis, & alia duo manuscripta in Conventu Annuntia- tionis, Ordinis Prædicatorum Parisijs, in via S. Ho- norati, & etiam est ibi Missale manuscriptum, & alia Horæ sub titulo Conceptionis. Item, est aliud antiquum impressum sub eodem titulo, quod vi- dimus in collegio Insulensi Societ. Jesu; sed care- bat principio & fine. An. 1582. fuit impress. Vene- tiis Breviarium Ordinis Prædicatorum cum titulo *Conceptionis*, & Missale cum eodem titulo. Anno 1619. & anno 1604. Parisijs alterum Missale in quo dicitur sic: Missale Dominicanum, in quo omnia quæ in Calendario, cum titulo *Conceptionis*, plenè perscribuntur, sed in aliis remittuntur &c. Et in corpore Missalis adducit Missam de Puri- ficatione fol. 134. Extat impress. Parisijs in offi- cina H. de Maffret, apud Dionysium Cavellat. In Monasterio PP. Norbertinorum Florentiensi, propè Namurcum, inveni aliud Missale, quod in Calendario Mensium, habebat titulum *Conceptionis*, sed in corpore Missalis ad diem 8. Decembris, nul- lam adducebat Missam pro tali die, tanquam si illa festivitas non esset in Ecclesia Dei, nec in mundo. In Hispalensi Civitate, anno 1550. fuit impress. Breviarium cum titulo & officio *Concep- tionis*, sicut in die Nativitatis, & alterum simile, anno 1571. Et etiam fuerunt impress. anno 1639. pro Fratribus Prædicatoribus, sub titulo *Concep- tionis*, Horæ communes, & alia Horæ Ordinis Præ- dicatorum sub titulo *Conceptionis*. Impress. apud Simonem Bostræ. In Martyrologio impress. apud uctiis 1582. in 4. sub titulo: Martyrologium secun- dum Ordinem Fratrum Prædicatorum cum eiuf- dem Ordinis Constitutionibus, & Regula B. Au- gustini, auctoritate Reverendiss. P. Fr. Seraphini Cavalli Mag. Generalis, &c. in Calendario ad

diem 8. Decemb. inquit: *Conceptio B. MARIE* Vir- ginis, totum duplex. Et in Martyrologio, fol. 4. de *Conceptione Sacratissime Virginis MARIE* Gen- tricis Dei & Domini nostri Jesu Christi, festum totum duplex Ceremoniale. Impress. in eodem libro anno. In Calendario ad 8. Decembris dicitur *Sanctificatio Beatae MARIE Virginis*, totum duplex. Explicit Breviarium secundum usum Fratrum Prædicatorum accuratè castigatum, & correctum secundum tenorem libri dicti Ordinis per quor- dam Fratrem Conventus Parisien. impressum in pensis venerabilis Bibliopole Alme Universitatis Parisien. Joannis Petit, commorantis in vico S. Jacobi ad Interungium lilij aurei anno 1519. die 5. mensis Martij. 6. Idus Decembris, totum duplex rubricis litteris, ut in die S. Thomæ, & Nativitatis. Et in proprio Sanctorum, folio 5. à tergo dicitur Notandum, quòd in festo *Conceptionis Beatae MARIE Virginis*, fiunt omnia sicut in festo Nativitatis eiusdem, mutato vocabulo Nativitatis in vocabu- lum Conceptionis; Quare officium in fine libri deest tamen finis.

S. Donatiani Bruget. in Belgio diocesis Tonne- cen. recitabat de *Conceptione* ut duplex solemne, & videre est in Breviario impresso anno 1520. & in Missali manuscripto anno 1420. fol. 190. est Missale de Conceptione: Gaudeamus. Extat in S. Augu- stino, Ipris.

Dononienſe juxta Valencenas in Belgio, habet Breviarium manuscript. in pergamento, anno 1511. In quo, die 8. Decembris habet festum *Conceptionis Beatissime Virginis MARIE*, de quo vide Eulæbium Nieremberg. in lib. Except. cap. 27. fol. 500.

Dunenſe Ordinis Cisterciensis, habebat officium Conceptionis, & habebat 12. Lectiones, & in Missali erant duæ Missæ pro festivitate Concep- tionis.

Eborenſe, dispositum à D. D. Henrico ejus Archie- piscopo, & postea Cardinali, ac Lusitanie Rege opera, & studio cuiusdam Patris Ordinis Prædica- torum, habet officium *Conceptionis Virginis MARIE*, de quo vide nostrum Armamentarium, col. 202. & Tamaum de Salazar, fol. 312.

Ebroicense, recitabat de *Conceptione* triplex, cum cessatione ab omni opere, de quo vidimus duo Bre- viaria diversa sine an. & loco impressio- nis. Ita in Rituali sic dicitur: Auctoritate Reverendissimi in Christo Patris & D. D. Francisci de Pericard, Co- loniensis Episcopi. Die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis*, duplex primæ classis, seu triplex, quam rubricam habet in illo mense pro die Na- tivitatis Domini. Ebroicis 1621. in 4.

Edunense, de *Conceptione B. MARIE Virginis* quo- drum cum octava, & habebat duo officia, unum Sixti IV. & alterum sicut in die Nativitatis, ut con- stat ex Missali. Impress. Parisijs 1536. in 8.

S. Emiliani de la Cogulla, recitabat officium *Conceptionis* cum octava, & inter alia habet hæc ver- ba: In ea nunquam delictum originale fuit, sed semper gratia: quare scripsit Apost. Ubi abundavit delictum, superabundavit & gratia; sed non sicut delictum, ita & donum. Si enim unius delictum multi ceciderunt, & mortui sunt; multò magis gra- tia Dei, & donum in gratia unius hominis Jesu Christi in plures abundavit. Abundavit, & super- abundavit gratia Dei super eam, quia non cecidit ex delicto peccati, sed semper fuit in luce puritatis. Ex Antonio de Lupian, in Hispania primogenita. Ercite

Eremitarum S. Augustini Diurnale antiquum manuscr. apud Norbertinos S. Michaëlis Antuerpiæ: *Conceptio B. Mariæ Virginis* 9. Lectio. rubeis litteris in 4. & adducit tres Orationes.

Item, Breviarium eiusdem Ordinis, pulcherrimis scriptum characteribus in charta pellicea in 4. est ibidem.

Eremitarum S. Pauli, & Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, erat Breviarium sub titulo *Conceptionis*, ut refert P. Carolus Guyetus in sua notitia mihi transmissa.

Eyestense, cujus rubrica est: Breviarium Cathedralis Ecclesiæ Eyestensis, 6. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ Mariæ Virginis*, rubeis litteris. Impr. antiquissimis characteribus in Collegio Claramontano in 8. lit. M.

Fœlicis de Girona, in Principatu Cathalonix, ut refert Anton. de Lupian, cap. 15. manuscriptum anno 1241. & alterum scriptum à Domino Maurio de Burgos, manu sui Capellani Gundisalvi, an. 1216. cujus originale permanet in Parochiali Ecclesiâ Sanctæ Gadeæ Archiepiscopatus Burgeni. adducit Conceptionem.

Fontis Ebraudi sunt multa Breviaria, unum editum ann. 1526. & alterum 1538. & aliud manuscriptum ann. 1461. In alio est hæc rubrica: Breviarium Sanctimonialium sub regulari observantia Fontis Ebraudi degentium, 6. Idus Decembris: *Conceptio B. Virginis Mariæ* majus duplex, rubeis litteris. Est pars æstivæ, absque anno, & loco impressionis, sed antiquum, id est, ad initium typographiæ. Vide verb. Missalia.

Fontis Braiden, de *Conceptione B. Mariæ Virginis*, duplex majus. Extat impress. absque loco, & anno.

Fullense, recitavit semper sub titulo *Conceptionis*, ut vidimus Parisijs in ipso monasterio, quorum aliqua dabimus infra verb. Missalia.

S. Gadea in Hispania, habebat Breviarium antiquius sub titulo *Conceptionis*, de quo D. Antonius de Lupian Zapata, singularem nobis communicavit notitiam.

Gandavense: in rubrica dicitur: Duplex majus officium Decani in quatuor, ad medium quintæ. De *Conceptione Virginis Mariæ*, &c. Impress. ann. 1640. Vidi istud in S. Augustino Iprensi.

S. Genovesæ, cujus rubrica est: Breviarium insignis Ecclesiæ S. Genovesæ Parisijs, Canonicorum Regularium S. Augustini, die 8. Decembris: *Conceptio S. Mariæ* duplex, rubeis litteris. Et in mense in corpore Breviarij hæc habet: In *Conceptione B. Mariæ Virginis* omnia fiunt, ut in Nativitate; ubi dicitur *Cœceptus*, &c. MS. characteribus pulchris, & antiquissimis, &c. in Biblioth. eiusdem Monasterij in charta pellicea in 4. Vide Missale.

S. Getrudis Lovanij, duplex de *Conceptione B. Mariæ*, &c. Impress. anno 1551.

Gerundense, de *sanctificatione, vel Conceptione B. Virginis Mariæ*, de quo latè agimus in Sole Veritatis, verbo Officia Ecclesiastica.

Giennense, fol. 147. habet hanc rubricam: In *Conceptione Beatæ Virginis Mariæ* festum est, &c. Et est particulare, absque foliatione & impressione. Aliud extat eiusdem Ecclesiæ, quod fol. 435. habet etiam officium speciale de eadem *Virginis Mariæ Conceptione*, de quibus egimus in nostro Armament. Regest. col. 200.

Glandatenie, cujus rubrica est: In nomine D. nost. Jesu Christi, incipit Missale secundum usum Ec-

clesiæ Cathedralis Glandatenensis, & Ebredunensis. 6. Idus Decemb. *Conceptio B. Mariæ Virginis* duplex majus. Et fol. 240. In *Conceptione B. Mariæ* ad Missam, officium: Gaudeamus. Oratio: Deus qui Beatæ Mariæ Virginis Conceptionem, Angelico vaticinio parentibus prædixisti, &c. MS. in Biblioth. D. D. Card. Mazarini, pulchris imaginibus, & picturis.

Gothicum officium antiquum, fuit distinctum à Muzarabe, ut colligitur ex Missali, de quo Antonius de Lupian, in sua Hispania primogenita cap. 6. fol. 20. loquens de Missali existente in Civitate Onatensi, adducit hæc verba: Virgo Dei Genitrix MARIA, cujus hodie veram Conceptionem celebramus; quæsumus indigni, & peccatores, &c. Principium hujus Missalis dicit esse: Conceptionis gloriosæ Virginis Mariæ, sic nos juva subsidio, ne nostro exigente merito tradamur inferno, &c. Et in Oratione: Tribue per intercessionem Conceptionis gloriosæ Virginis Mariæ, persecutionum tempestates in tui nominis confessione devincere.

Granatense, fol. 306. habet pro titulo: *Incipit officium Immaculæ Conceptionis Virginis Mariæ*. Impress. ann. 1544. in 4. Est etiam aliud impress. 1506. cum officio *Immaculæ Conceptionis*, per totam octavam, de quo in nostro Armament.

Græcæ Ecclesiæ officium de *Conceptione S. Annæ*, ut adducitur à R. P. Franc. Combefis, Dominico Gravina, & Simone Wagnereckio, de quo vide latè in Sole Veritatis. Et in Menologio extant hæc verba: Salutatio: Venite, & harmonicè inter nos ac sine intermissione collaudemus in Hymnis illam, quam prædixerunt olim Prophetarum chori, quam Apostoli semper Virginem docuerunt, quam Martyres confessi sunt veram & propriam Dei Genitricem. Venite, Dei Matrem magnificemus, & voce Gabrielis dicamus Virgini: Salve Procuratrix gaudij. Salve Solutio maledicti. Salve Revocatio exulis Adami. Salve Evæ Redemptio. Salve omnimodè & mundissimè ornata lætitia. Salve Angelorum gloria. Salve Abyssus humanis oculis difficilè visibilis. Salve universorum admirabile Tabernaculum, & Reclinatorium, & Palatium, & Velus roriferum. Salve divinum imbrem vehens lucida Nubes, & te beatificantium animas illuminans. Salve virga Aaron; & Rubus ardens. Salve Urna aurea, Mannæ reconditorium. Salve conscripta Tabula Deo dilecta, & Porta conclusa. Salve nova mundi salvifica Arca, & Scala cælestis, per quam descendit Deus, & ascendunt mortales. Salve Natura supra naturam. Salve undequaq; laudatissima Virgo. Interminabilis Dei-Hominis Sponsa MARIA Deipara, *expers labis, omnimodè Immaculata, inviolata, omnimodè Sancta*. Salve sacratissima Mensa propens diuinum Panem, & te piè confitentes, te tamquam Dei Matrem dignè adorantes, enutrients. Salve Regina hominum. Domina Angelorum. Harmonicum Monochordium. Plenitudo gratiarum. Spes desperantium. Sanitas infirmorum. Salve cadentium Erectio. Securitas mortalium. Concordia Ecclesiarum. Principum Gloria. Nobilitas Regum. Fortitudo exercituum. Corona Sacerdotum. Gloria Monachorum. Salve Lampas lucida inconsumentibilis luminis. Ductrix errantibus, Cæcorum baculus. Gaudium afflictorum. Injustorum Libertrix. Salve Abyssus absconditorum, mysteriorum Dei. Salve puella. Salve Nympha. Salve Porta conclusa.

clusa, & Fons semper scaturiens. Salve sponsa. Salve omnium lætitia & opitulatio. Salve Angelorum exaltatio, & dejectio Dæmonum. Salve incarnati Dei omnium Creatoris Puerpera. Thymiamatorium aureum. Pons deducens ex terra in cœlum peregrinantes. Salve Fortitudo. Salve Nutrimentum. Stola. Merces. Gloria. Præses. Purpura Deo tineta. Urna. Sceptrum. Vellus. Divisio & nebula lucis. Salve Dei Mater, perfectio irreprehensibilis & incontaminata. Salve purior Cherubim, & sanctior Seraphim. *Salve ô tota pulchra Virgo, tota nil nisi nitor & species lucis, diem ac Deum adferens. Vulnerati sumus à singulari amore te glorificandi. Salve, in qua sola Deus reperit causam, ut similem nobis indueret naturam. Salve super omnes fulgens puritas, ab æterno munda & possidens Justitiæ Solem. Salve splendor integritatis, & virginalis pulchritudo. Salve dives gratiarum, quæ te ab omni ævo fecerunt labis immunem, ut sola digna esses sancti partus honore. Salve apparens Adami filia, sed re ipsa Genitrix Dei & Adami in integrum restitutrix. Salve Nubes lucida, & luminis Porta. Te Paradisum agnoscimus ô purissima Virgo Mater, ex qua nobis flos mysticus Creator Christus germinavit. Salve Primitiæ immortalitatis. Rationalis Paradisus. Grandis orbis terrarum Thesaurus: quia mors torrentis instar ruens, apud te Virgo, viribus suis omnibus fuit spoliata. Salve, quam Architectus & Dominator omnium Deus humani generis Primatem creavit. Salve Domina nulli unquam reprehensioni obnoxia. Salve Mundi Primas & Dominatrix, & cum Filio gaudens privilegijs Primogenitorum. Salve Throne ignibus coruscans, in quo residet Jesus Dominus universorum. Christum Sanctum Sanctorum peperisti, ô Sanctum Sanctitatis Tabernaculum. Salve Solis inaccessi vehiculum. Salve mens divinatorum ignium excubijs fulgens. Salve splendor scintillans, ut fulgur. Salve Cœlum novum, ex quo se diffudit radius Divinitatis. Salve cadentis Mundi Recreatrix, nulli unquam culpe subjecta. Salve macularum omnium expers. Salve Lignum vitæ, folius Christi auctoris vitæ Germinatrix. Te gloriosa Anna supernaturaliter fecundata suscepit per Verbum, quæ Verbo eras gravidanda. Te genuit Cœlum in terra, quæ artificem Cœli eras paritura. Te beatificamus. Te glorificamus. Te canimus honoratiorem Cherubinis. Te veram & incorruptam Dei Genitricem dicimus gloriosiorum Seraphinis. Te veram Dei Matrem magnificamus. Wratislaviæ 1662. in 8. In Anthologio, sive florilegio Græco totius anni, fol. 89. adducitur officium de Conceptione Virginis, ubi fere extant omnia, quæ in Menologio, de quo dicemus in Sole Veritatis, verbo Officia Ecclesiastica. Lib. impress. Venetijs an. 1639. in folio.*

Græcolatinum distinctum à præcedenti, nam sunt Horæ B. MARIE Virginis, &c. per Fredericum Morellum Parisijs Professorem Regium, die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE duplex*: & fol. 279. In festo Conceptionis B. MARIE habet Antiphonam, & Orationem. Impress. Parisijs 1609. in 16.

S. Gudulæ Breviarium, habet officium de Conceptione B. MARIE. Extat impress. Parisijs anno 1516. in 4.

Guillemitarum, de quo Pater Augustinus Carcat, Ordinis Eremitarum S. Augustini Gallus, in libro: Ordinarium, sive Ceremoniale Eremitarum

S. Augustini Provinciæ Communitatis Bituricensis, alias S. Guilielmi, fol. 38. cap. 16. de rebus præparandis ante Missas solemnes, & primas, inquit: Item, in festis primæ, & secundæ classis, & quoties habentur plenariæ indulgentiæ, atque in festo Conceptionis B. MARIE, velum Subdiaconi deferet ad Credentiam, &c. Parisijs anno 1631 in 8.

Hangense, de quo in quodam libro sic dicitur Supplementum secundum usum Ecclesiæ Sacerdotum Ioannis Baptistæ, & Evangelistæ Patronorum in Hang. In festo Conceptionis B. MARIE Virginis, ad Vesperas super omnia: Laudate. Antiphona: *Stirps Davidica*, &c. Nonne tu qui solus es, quævis potes actum facere à sordibus mundum, & tactu, &c. Sunt particulares. Hymnus: Festum originis canat Ecclesia Beatæ Virginis, &c. Oratio: Deus qui gloriosam Virginem MARIAM mirabiliter concipi voluisti, & ut esset Mater unigeniti Filij tui, ante sæcula prævidisti, præsta nobis, &c. Super Nunc dimittis. Antiph. Fideles piè credite hoc præsens festum colite, &c. Omnia Responsoria, Antiphonæ, & alia sunt notabilissima. Impress. Colonia 1575. in 8.

Helvense, cum Bichenfi & Tarraconensi, dicit D. Antonius de Lupian in sua Hispania primogenita, cap. 13. & 15. recitabat de Conceptione, imo, & in Martyrologio Helvensi dicebat sic: Martyrologium Helvense suffraganeum Tarraconensis Episcopatus: *Conceptio Immaculate prope MARIÆ Virginis, Genitricis Domini nostri Jesu Christi*, quæ Angelis purior sublimata est, &c. Fuit scriptum ad annum 903. Lupian, cap. 13. cap. 6. fol. 20.

Herbipolense, in festo Conceptionis gloriose Virginis MARIE, ad Vesperas Antiphona: Hortus conclusus. Est officium speciale. Impress. 1518. in 4. Biblioth. D. D. Cardinalis Barberini. Et in alio libro, sic dicitur: Speciale Missarum secundum Chorum Herbipolensem, fol. 66. in Conceptione Beatæ MARIE Virginis, Introitus: Gaudeamus, &c. Collecta: Deus ineffabilis. Et in mente, rubricæ litteris: *Conceptio Beatæ MARIE Virginis*, &c. Est antiquissimis characteribus absque loco, & anno impressionis in Collegio Claramonrano, litteræ V. 13. in fol. Item, Breviarium ejusdem Ecclesiæ Sexto Idus Decembris: *Conceptio MARIÆ* novem Lectiones, rubricæ litteris. In festo Conceptionis gloriose Virginis MARIE, Ad Vesperas, & ad octavas Horas servetur per totum, cum legenda de Conceptione, sicut servatur die Nativitatis ejus, sed nomen Nativitatis mutatur in nomen Conceptionis. Collecta: Deus ineffabilis, &c. Nota, quod festum in Dominica venerit, in feriam secundam postponatur in choro, sed non in foro. In Collegio Claramonrano littera M. absque loco, & anno impressionis in 8.

Hieronymianum, id est, sacre Religionis Sacerdotum, fol. 6. habet officium Conceptionis Virginis MARIE. Impress. anno 1502 in 4.

Hierosolymitanum, habet officium sub titulo Conceptionis. Impress. ann. 1501 in 4. Item, in alio Breviario est idem officium ejusdem Ecclesiæ, sub titulo Immaculate Conceptionis.

Hildesensem, de Conceptione B. Virginis MARIE cum octavis, & extat impressum ann. 1516. à Melchiore Lotheo.

Hispalense, in solemnitate Conceptionis, rubricæ

ca: *Festum Immaculatae Conceptionis Virginis MARIE* est festum primæ dignitatis, habet octavas solemnes, & in eis non dicitur de aliquo festo, præter de S. Lucia. Impressi. 1510. & 1531. & 1555. 1593. in 4. Omnia vidimus, sed brevitatibus causâ, non transcripsimus verba.

Horæ variæ à nobis visæ, quæ habent officia *Conceptionis Beate Virginis MARIE* diversa, sunt plus quam viginti, de quibus, vide verb. Horæ. Jacenle, simul cum Osenfi, habet officium *Conceptionis*. Impressi. ann. 1505.

S. Jacobi, id est, Militiæ Breviarium ex Sacra Scriptura, & probatis Sacrorum Doctorum expositionibus, f. 403. *Conceptio B. Virginis MARIE*, quatuor capparum. Est officium speciale. Impressi. Conchæ, anno 1563. in 8. magno. Oratio: Deus, qui per Immaculatam Virginis Conceptionem. De hoc Yepes, Centuriâ 7. cap. 5. & etiam D. Ant. Lupian. Illerdenle in Hispania, habet officium *Immaculatae Conceptionis V. MARIE*, sicut Nogarolis, quod vidimus absq; principio, & sine, & incipit: Sicut lilium.

Insulense in Belgio, impressum ann. 1533. officium *Conceptionis B. MARIE*.

Joannis Hierosolymitani, habet officium *sub hoc tit. Conceptionis*, ut diximus in nostro Sole Veritatis.

Breviarium, secundum usum Ordinis S. Joannis Hierosolymitani: *Conceptio Beate MARIE* rubris litteris. In primis Vesperis, Antiph. Gaudete Mater Ecclesia, &c. Capitulum: Ego quasi vitis. Ad Magnificat: Quam pulchri sunt, &c. Oratio: Deus ineffabilis, &c. Invitatorium: Immaculatam Conceptionem Virginis MARIE celebremus, &c. Lectiones: Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus, &c. Per octavam Conceptionis Invitatorium, & Hymnus, ut in die, &c. Lugduni 1551. in 8. Est officium singulare.

Iprensle, & est officium MS. repertum in Monasterio S. Joannis ejusdem civitatis, ubi sic dicitur: *Conceptio B. Virginis* duplex 2. classis, in 4.

Kalendaria impressa, ac MS. antiqua, diversa inter se in substantia, Sanctorum, ac in modo dispositionis, vidimus in Bibliothecis triginta sex, & omnia adducebant festum *Conceptionis V. MARIE* die 8. Decembris, ex impressis excepto uno, & ex manuscriptis, tribus. De aliquibus specialiter mentionem facimus infra, verb. Kalendaria.

Laudunense editum à Valentino de Glas, extat Manuale, ubi dicitur: *De Conceptione V. MARIE* sicut in Nativitate. Rhemis 1584.

Legionense, officium *sub hoc titulo Immaculatae Conceptionis*, & est singulare. Impressi. ann. 1532. fol. 321. Vide verb. Missale Legionense, & in alio extat rubrica singularis.

Lemovicense, in Manuali continente modum administrandi Sacramenta Ecclesiæ, &c. 6. Idus Decembris, *Conceptio B. MARIE Virginis*, &c. rubris litteris. Impressi. Lemovicis 1518 in 8.

Leodiense: de hac Sancta Ecclesia vidimus multa Breviaria, scilicet impressi. Antuerpiæ 1550. apud Michaëlem Gilenium: *De Conceptione*, sicut in Nativitate. Et impressi. 1540. Parochiale Leodij 1592. Leodiense, cuius rubrica est: *In festo Conceptionis B. Virginis MARIE* duplex; si hoc festum venerit in Dominica, fit officium de ipso festo: incipit verò: Hortus conclusus. Impressi. Leodij 1622. fol. 659.

Lervardense, recitabat de *Conceptione Virginis MARIE*, & extat impressum cum officio Ecclesiæ Ultrajectensis, Colonia 1641.

Lexovienle, in rubrica: de *Conceptione Virginis MARIE* duplex solemne. Impressi. Parisijs 1624.

Livellense, vidimus manuscriptum antiquum in Collegio Insulensi: *De Conceptione Virginis MARIE*: Gaudete Mater Ecclesia, &c.

Lingonienle, in Missali sic dicitur: *Conceptio Beate MARIE Virginis* cum octavis. Lectiones: Anselmus, &c. Impressi. Parisijs 1516. Vide infra Missale istius Ecclesiæ.

Lubicense, de *Conceptione B. MARIE*. Impressi. Nurnbergæ in 4. Vide verb. Missalia.

Lugdunense antiquum in charta pecorea manuscripta ad diem 8. Decembris, nigris characteribus: *Conceptio B. MARIE*. Ad Vesperas, &c. Egredietur virga. Extat etiam impressi. Lugduni 1584. & 1619. in 8. Et in alio sic dicitur: Breviarium Cameræ, ad usum Ecclesiæ Lugdunensis, 6. Idus Decembris: *Conceptio Beate MARIE Virginis*. D. Eger, rubris litteris, quam notam ponit pro die Nativitatis Domini. Absq; anno impressi. antiquum in Biblioth. D. D. Cardinalis Mazarini, in fol. Item, Psalterium ad honorabilem ritum Lugdunensis Ecclesiæ Galliarum primatis, &c. VI. Idus Decembris: *Conceptio Beate MARIE*, novem Lectiones. Impressi. Lugduni apud Jacob. Modernum, in 4.

Manuscriptum existens apud Tertiarios de Nazareth, Parisijs, habet hanc Prosam de *Conceptione Virginis MARIE*: Prosa pro die purissimæ Conceptionis: *Hanc diem sacram celebremus*, &c. Est specialis, & indicativa ejus puritatis & preservationis.

Item, aliud Breviarium MS. existens apud Augustinianos, Ipris: *Conceptio B. MARIE* solemne, sicut in Nativitate. Item, aliud Insulsi in Collegio apud Patres Societatis Jesu MS. *Conceptio B. Virginis*, rubris litteris. Item, alia duo MS. Ipris apud Augustinianos, adducunt officium singulare de Conceptione. Item, aliud vetustissimum MS. apud PP. Societatis Jesu Bruxellis, adducit *Conceptionem V. MARIE* cum octava. Et ibidem sunt duo alia antiquissima cum festo Conceptionis, taliter quod in ipsis non apponatur festum S. Thomæ, nec aliorum ejusdem temporis, quod est signum magnæ antiquitatis. Breviarium pervetustum MS. characteribus antiquis existens in Bibliotheca Fratrum Minorum magni Conventus Parisijs, 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE* duplex festum. Non habet principium, neque finem. Vidimus etiam plura alia in diversis locis.

Manuscriptum officium *Conceptionis*, in 8. quod incipit: Gratulare, & lætare, &c. satis pulchrum, extat in Biblioth. Regia Scorialis, pluteo 4. litt. H. 20. Item, aliud ibidem pulcherrimis characteribus scriptum, cum imagine Joachim & Annæ, & officio *Conceptionis*, pluteo 3. A. 8. Item, alterum manuscriptum, habet officium pulcherrimum sub titulo *Immaculatae Conceptionis*, cuius prima Antiphona incipit: Dixit Dominus Deus ad serpentem; inimicitias ponam, &c. quod antiquis characteribus habemus apud nos. Item, manuscriptum aliud Breviarium in charta pellicea apud D. Vincentium de Lastanosa, habet officium sub titulo *Conceptionis B. MARIE Virginis*. Manuscriptum aliud, quod extat apud D. Rui Gomez Ducem de Hijar, & absque dubio fuit exaratum in charta pellicea ante typographiam, habet officium Sanctorum Joachim, & Annæ, & de Conceptione sic in Calendario: *Conceptio S. MARIE Virginis*, festum duplex: & signatur tanquam festiuitas observanda.

Marchianense Monasterium in Belgio, ab antiquo recitabat de Conceptione, ut apparet ex Breviario antiquissimo manus. existente in Biblioth. ejusdem Monasterij. Est officium sicut in Nativitate duplex, & idē alibi triplex. Hoc etiam satis clarē videtur in septem Missalibus manus. existentibus ibidem, ubi talis est rubrica: *Conceptio B. Virginis MARIE* principale, & in aliquibus summum, suntq; antiquissimis characteribus scripta.

S. Martini Lovaniensis Monasterium Canoniorum Regular. habet officium speciale manus. in Bibliothecae In Conceptione Virginis *MARIE* dupl. rubeis litteris. Vide Missale.

S. Mauri Congregatio, recitabat de Conceptione, ut apparet ex Ceremoniali sub tali titulo: Ceremoniale Monasticum, sive secunda pars Constitutionum Congregationis S. Benedicti, aliis Cluniacensis, & S. Mauri Ordinis S. Benedicti, fol. 510. de divisione festorum: Festa secundi Ordinis, *Conceptio B. Virginis*, & fol. 507. num. 15. In festo *Conceptionis B. MARIE* ad Antiphonam: Regalibus, non mutandum, sed dicendum, exorta; non autem, concepta refulget. Parisijs 1639. in 8.

Mechliniense, habebat officium de Conceptione, ut colligitur ex Pastoralibus. Impress. Antuerpiæ 1589.

Mediolanense, dictum communiter Ambrosianum, habet officium solemne in festo *Conceptionis B. Virginis MARIE*. Impress. Mediolani ann. 1582. & 1588. fol. 725.

Melbienne, sub hac inscriptione: Breviarium Benedictinorum Ecclesie Melbien. & Sublacen. & sacri Specus, die 8. Decembris: *Conceptio B. Virginis* summum minus, rubeis litteris. Et fol. 3. In *Conceptione B. Virginis*, ad primas Vesperas super Psalmos Antiphonæ: Adest namque Conceptio, &c. Capitulum: Dominus possedit me. Oratio: Famulis tuis. Est officium singulare. Impress. Nurembergæ an. 1493. in 8.

Meldense, auctoritate Illustris. & Reu. in Christo Patris D. D. Dominici Segutier, Meldensis Episcopi, & ejusdem Ecclesie Capituli consensu editum, die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis* solemne, rubeis litteris, & officium ut Ecclesie commune. Parisijs 1640. in 4.

Item, in Manuali impress. Parisijs 1546. in 4. apponitur festum Conceptionis, & in alio Breviario dicitur: Breviarium secundum usum insignis Ecclesie Meldensis novissimè correctum, & emendatum, omnibusq; viris Ecclesiasticis ejusdem Diocesis observari inunctum: *Conceptio B. Virginis MARIE* annuale, rubeis litteris. Parisijs 1546. in 8.

Mercenarium, id est, B. *MARIE* de Mercede Redemptionis Captivorum, fol. 216. habet officium *Immaculate Conceptionis*, desumptum à Leonardo de Nogarolis, sive proprium Ordinis Minorum. Impress. 1556.

Mindense, ut colligitur ex Missali, fol. 245. *Conceptio B. Virginis*. Impress. Nurembergæ 1513. in fol. habebat officium singulare. Vide Missale.

Minorum, antiquum, & modernum semper sub titulo *Immaculate Conceptionis*, de quibus latè egimus in Regest. nostri Armamentarij Seraphici à eolum. 165. & in Sole Veritatis verbo Officia num. 231. In Nomine Domini, incipit Ordo recitandi officium FF. Minorum secundum consuetudinem Romanæ Ecclesie. 8. Decembris: *Conceptio B. Virginis MARIE* duplex, rubeis litteris. Et in mense: In vigilia *Conceptionis Virginis MARIE*, in primis Vesperis

Antiphona: Gaude Mater Ecclesia. Capitulum: Dominus possedit me. Hymnus: Vergente mundi Vespere. Versus: Conceptio est hodie. Antiphona ad Mag. Ave decus Virginum. Oratio: Omnipotens sempiterna Deus, qui Conceptionis diem, &c. Lectiones: Anselmus Cantuariensis, Helmsin Ratensis Cœnobij Abbas. Est officium singulare MS. in Bibliot. D. D. Cardinalis Mazarini pulcherrimis, & antiquis characteribus, in charta pellicea.

Moguntinum, Danielis Esse Archiepiscopi auctoritate, &c. *Conceptio B. Virginis*. Coloniae 1570. & Moguntia 1602. & 1611.

Item, Breviarium secundum morem Ecclesie Moguntin. 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE* novem Lectiones, rubeis litteris. Est pars officij impressa Venetijs 1495. in 8.

Monasteriense, ut colligitur ex Missali, & ex Diurnali, sub tali rubrica: Diurnale Ecclesie Monasteriensis, 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis* duplex. Parisijs 1511. in 16. & Breviarium Coloniae 1520.

Monasticum, 6. Idus Decembris: In festo *Conceptionis B. Virginis*, festum annuale, rubeis litteris: Responsoria, & Antiphonæ sicut in festo Natiuitatis, & conceptio, quod nomen Natiuitatis, mutatur in nomen Conceptionis. Lectiones: Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus, &c. Est manus. in Bibliotheca Regia Parisijs num. 1305. in 8. & aliud manus. Gandavi apud S. Petrum, & aliud impress. 1554. totum duplex. Item, Horarium ejusdem Ordinis.

Monasticum Ceremoniale Romano accommodatum denuò recognitum, & diligenter emendatum, impress. Parisijs 1634. in 8. parte 4. fol. 271. cap. 3. de festis tempore Adventus occurrentibus, de festo *Conceptionis Virginis MARIE*, num. 6. Ita habet: *Festum Immaculate Conceptionis Dępare Virginis, celebratur ritu festorum secundi Ordinis, &c.* In primis Vesperis Conceptionis, fit Commemoratio S. Ambrosij, præterquam in Ecclesijs sub nomine Conceptionis B. Virginis dedicatis.

Monialium Deo dicatarum Virginum, Ordinis Fonte-Braiden, &c. ad diem 8. Decembris, rubeis characteribus: *Conceptio B. MARIE Virginis* majus duplex, & est cum Cruce in signum diei festi. Impress. Parisijs absque anno, in 8.

Montis Aragonum Ecclesie, fol. 507. in præclara festivitate *Immaculate Conceptionis*, absque anno impressionis.

Montis Martyrum, sub hoc titulo: Proprium Sanctorum Regalis Abbatie, & inclyti Monasterij Montis Martyrum, Ordinis S. Benedicti, fol. 19. die 8. Decembris: *Festum Conceptionis Domine nępę duplex solemne secunde classis*. Ad vesperas, Antiphona: Sicut lilium inter spinas, &c. ut in nostro Breviario omnia. ¶ *Immaculata Conceptio* est hodie Sanctę *MARIE* Virginis. R. Cuius innocentia inclyta cunctas lætificat devotas animas. Oratio: Deus qui per Immaculatam. Ad Matutinum, omnia ut in nostro Breviario, cum duodecim Lectionibus, & Evangelijs: Liber generationis, & Loquente Jesu, &c. Impress. Parisijs 1635. in 8. & 1638.

Monialium Montis Virginis Breviarium, habet officium sub titulo *Immaculate Conceptionis*.

Morinense: *Conceptio Virginis MARIE* duplex. Antuerpiæ 1585. & Parisijs 1514.

Mormatiz, sub hac rubrica: Incipit Breviarium æstivale

festivale secundum ordinem, & rubricam Mormal-
tici. die 8. Decembris: *Conceptio B. Virginis*, novem
Lectioes. Caret principio, & est in Biblioth.
D.D. Card. Mazarini in 4. caracteribus antiquis.

Muzarabe, seu S. Ildori, cuius rubrica est: *In festo
Conceptionis Virginis MARIE*, omnia dicuntur, ut
in Assumptione Virginis MARIE, & ubi dicitur As-
sumptio, dicitur Conceptio. Extat fol. 354. & in-
cipit: Virgo Israel. Impress. anno 1502.

Nancentis: *Conceptionis B. MARIE* duplex, sicut
in Nativitate. Impress. Rhemis per Carolum de
Bogne, & Joannem Masse in fol.

Narbonens: *Conceptio B. Virginis* duplex. Lecti-
ones: Anselmus Cantuariensis. Est officium par-
ticulare. Lugduni 1602.

Neapolitanum, cum diversis alijs officijs, sub tit.
Immaculata Conceptionis.

S. Nicolai in Nusia; die 8. Decemb. *Conceptio B.
MARIE*. Vide Missale hujus Ecclesie.

Nivellens in Belgio; *Conceptio B. MARIE*. MS.
in Collegio Societatis Jesu, Insulis.

Nivernens, Jacobi Episcopi auctoritate recog-
nitum: *Conceptio B. Virginis* solemne, sine octava.
Impress. Parisijs 1524.

Nivernens etiam modernum, habet Hymnum
proprium pro Vesperis: *Ecce nova solemnitas*, quem
P. Carolus Guyetus Societatis Jesu commentatum
edidit: *Lux ecce conjurget nova*, &c.

Nogarolis, sub titulo *Immaculatae Conceptionis*. Im-
press. Venetijs 1495. & 1575. & 1543. & alibi se-
pissime.

Norbertini, sive Præmonstratenses, in quadam
Constitutione antiqua anno 1322. de qua Serva-
tius Larutz Abbas Lotharingus, cap. 2. dicitur:
Ed quod de *Conceptione ejusdem Virginis*, per omnes
Ordinis nostri Ecclesias fiat duplex festum; de ea
in officio tam diurno, quam nocturno, fiat per om-
nia sicut de ejus Nativitate mutatis nominibus,
prout in Antiphonarijs & in Missalibus reperit-
tur, folio 97. Item, Breviarij Præmonstratens:
Conceptio Beatæ MARIE Virginis, triplex.

In *Conceptione Beatæ Virginis*, ad Vesperas: Hor-
tus conclusus es Dei Genitrix, &c. Oratio: Om-
nipotens sempiternus Deus, qui Conceptionis di-
em Genitricis filij tui, semperque Virginis MARIE,
voluisti solemnitate annua venerari, &c. Anti-
phonæ singulares. Lectioes: Anselmus Cantua-
riensis. Ad Laudes: *Conceptio gloriosæ*. Capitu-
lum: Adhuc terram non fecerat. Oratio: Deus
ineffabilis, &c. Parisijs 1547. Item, aliud ejus-
dem Ordinis: *Gaude Mater Ecclesia*. Oratio: *Deus
ineffabilis*, &c. Lectioes: Anselmus. Pa-
risijs 1598. in 8. Est officium diversum à superiori.

Noviomense, fol. 597. adducit singulare officium,
pro *Immaculata Virginis Conceptione*. Impress. No-
viomi 1630. in 8. Et in Manuali ponitur *Conceptio
duplex* 2. classis, seu annuale. Impress. ibidem
1631. & recognitum à D. Henrico de Uradad Epif-
copo. Et in alio Manuali impress. Parisijs 1549.
Conceptio B. MARIE Virginis annuale, non oratur.
Et aliud cum eadem nota. Parisijs 1564. in 4. Et
in Sacerdotali, impress. Noviomi 1631. *Conceptio
B. MARIE* duplex.

Numantinum, ut colligitur ex Diurnali à Ja-
cobo Neila Numantino correcto, &c. *Conceptio
Virginis* duplex majus. Officium: Sicut lilium, ut in
Breviarijs nostri Ordinis, Impress. Compluti anno
1593. in 16.

Officia particularia *Immaculatae Conceptionis* in-
venimus plurima, & rara, damus tamen hæc pau-
ca brevitatis causa.

Officium *Conceptionis Beatæ MARIE Virginis* specia-
le, cujus 1. Antiph. est: *Deus ante luciferum in sinu sui
Patris prævidit saluferum Conceptum sue Matris*, &c.
apud Patres Societ. Jesu, Bruxellis. Et in Biblioth.
D.D. Cardinalis Mazarini, extat liber impress. in
4. absq; principio, in quo sunt septem officia de
Conceptione Virginis MARIE pro tota Hebdomada,
& incipit die Dominica ad Matutinas: Sub tuum
presidium, &c. Et in Oratione dicitur: *Ut qui nunc
tuam Sanctam Conceptionem devoto affectu recolo. Et
ad Completorium*. Antiph. est: *Hæc est Virgo*, in
qua nec nodus originalis, nec cortex actualis cul-
pæ fuit. Versicul. *In Conceptione tua Virgo Immaculata
permanisti*, ora pro nobis Patrem, cujus Filium pe-
peristi. Oratio: *Deus qui per Immaculatam Virginis
Conceptionem*, &c. & sic extant etiam fol. 30. pro
feria 2. & fol. 77. pro feria 3. & fol. 113. pro fe-
ria 4. Breviaria officij divini, majus duplex, ma-
nuscrip. in S. Augustino, Ipris.

Oscensè Breviarium, fol. 479. habet *Officium Im-
maculatae Conceptionis*, secundum Nogarolum, & cæ-
ret impressione. Item, apud D. Vincentium Ioan-
nem de Lastanosa, extant alia duo Breviaria hujus
Ecclesie, quorum unum, folio 489. impress. anno
1547. cum esset Episcopus D. Petrus Augustinus,
& aliud impress. 1505. habent officium sub titulo
Immaculatae Conceptionis. Item, aliud impress. 1505.
de festivitate *Conceptionis B. MARIE* V. fol. 288.

Oxomensis Ecclesie antiquum existens in Con-
ventu Fiterensi. *In die Conceptionis*: *Gaude Mater
Ecclesia*, &c. Impress. Venetijs 1487. in 8.

Oxonienfis Ecclesia in Anglia, recitabat ab an-
tiquo de Conceptione, ut apparet ex Concilio
celebrato ibidem, Centuria XIII. cap. 9. de Con-
cilio celebrato Oxoniæ, anno 1222. ubi de festis
dictis colum. 842. sic inquit: *Hæc sunt festa*, in
quibus, prohibitis alijs operibus, conceduntur o-
pera Agriculturæ & Carrucarum. Statuimus, quod
festa inscripta sub omni veneratione serventur,
videlicet omnes dies Dominici, quinque dies
Natalitij, Circumcisio, Epiphania Domini, om-
nia festa B. MARIE, præter festum *Conceptionis*, cuius
celebrationi non imponitur necessitas, Conversio
S. Pauli, &c. Basilea 1575. in fol.

Pacense, habet, *officium Conceptionis B. Virginis
MARIE* in Breviario vetustissimo Ecclesie Pacen-
sis; cujus folia ad initium, & finem ipsa vetusta-
te perierunt, unde certa annorum series sciri non
potest. Arguitur tamen ejus antiquitas ex ipso
compaginationis modo, pergamenij cujusvis folij
parte octava, altitudine usque ad palmum exeres-
cente, & tandem, quod manuscriptum, & variè
dilaceratum cum veneratione asservatur. Incipit
à Dominica 24. post Pentecosten, quæ est ante
Adventum, &c. definit in communi Virginum.
Inde extracta sunt, quæ ad nostrum institutum
spectare videbantur. In festo *Conceptionis Beatæ
MARIE Virginis*, ad Vesperas Antiph. *Gaude Ma-
ter Ecclesia*, nova frequentans gaudia, lux mi-
eat de caligine, rosa de spinæ germine. Psal. *Dixit
Dominus*. Antiph. *Hæc est stella maris*, per quam
fulsit lux solaris, etius festum celebramus, & itiva-
menti imploramus. Psal. *Confitebor*, &c. Antiph. *O
MARIA* clausus hortus, naufragantis mundi portus,
placa nobis qui te fecit, matrem sibi quam elegit,
P 3 Psalm,

Psal. Beatus vir. Antiph. Adesto jam supplicibus, nostris favendo precibus, manum benignam porrigere, vitamque nostram dirige. Psal. De profundis, &c. Antiph. Audi Virgo glorifica; post Filium spes unica, clemens, & imperiosa, nostras deinde maculas; acceptans nostra cantica, impetra regna œtica. Psal. Memento Domine David, &c. Capitulum: Dominus possedit me in initio viarum suarum, &c. Nota recitandi antiquitatem. Post Capitulum, Responsorium: Cordis, ac vocis jubilatio pergamus laudes Domino, Cujus Matris Conceptio mundum perfudit gaudio. V. Suscipe devota præconia, Christe, catervæ. Cujus Matris, &c. Gloria Patri: Cujus Matris, &c. Hymnus: Ave Maris. V. Sancta Dei Genitrix, &c. Ad Magnificat, Antiph. Ave decus Virgineum, ave jubar æthereum; nobis præsens solemnitas, da sit perpes jucunditas: tua namque Conceptio, summa est gratulatio. Alleluia. Oratio: Deus ineffabilis misericordiae, qui primæ piacula mulieris per Virginem expiandam sanxisti, da nobis Conceptionis ejus dignè solemnitate venerari, quæ unigenitum tuum Dominum nostrum Jesum Christum Virgo concepit, & peperit, Qui tecum, &c. Ad Matutinum, Invitator. Eia pervigiles Domino jubilate fideles, Conceptumque piæ solemnitate MARIE. Venite exultemus, &c. Hymnus: Quem terra, pontus, &c. In primo Nocturno, Antiph. Gaude fidelis Concio: adest ejus Conceptio, quæ delet Evæ maculam, vitæ redonat insulam. Psal. Domine Dominas noster, &c. Ant. Cui Eva obediuit, hæc serpentis caput trivit; jugum spernens nuptiarum, Dei novit calibatam. Psal. Cœli enarrant, &c. Antiph. Prophetis præcinitur, & figuris ostenditur, quod mulier præcederet, quæ Deum Virgo pareret. Psal. Domini est terra, &c. V. Adjuvabis eam, &c. Lectio prima, secunda, & tertia continent partem historiarum Abbatis Elfini, scriptæ ab Anselmo Archiep. Cantuar. R. 1. Fulget dies hodierna, digna laude sempiterna. Qua Concepta est MARIA, per quam patet vitæ via. V. Germinare Regale nec non & Pontificale. Qua Concepta est, &c. R. 2. Abrahæ stirps generosa, Virgo procedit gloriosa. P. Quæ nullius per exemplum se sacravit Deo templum. V. Hæc admiranda cunctis: hæc est. Quæ nullius, &c. R. 3. Sicut rosa inter spinas, illis addit speciem; sic venustat suam Virgo progeniem. Germinavit enim florem, qui vitalem dedit odorem. V. Cujus cunctorum laus promittit ore piorum, Gloria Patri, &c. In secundo Nocturno, Antiph. Ille rubus incombustus Moysem quæteruit; hæc est Virgo, quæ pudore salvo Deum genuit. Psal. Eructavit cor, &c. Antiph. Virga Aaron fructifera MARIA piæ gesserat, quæ nobis fructum attulit, nostramque famem relevavit. Psal. Deus noster refugium, &c. Antiph. Isaias ille dignus secretorum Dei rivus; virgæ movens tentationem, pandit hanc Conceptionem. Psal. Fundamenta. V. Post partum Virgo, &c. Lectio quarta, quinta, & sexta prosequuntur historiam Elfini. R. 4. Prophetalis nubem levem vox dixit ascendere salvatorem, Ægyptique tenebras invisere. P. Ut in mortis caligine sedentes lustret lumine. V. Diffugiunt tenebræ, panduntur secreta latebræ. Ut in mortis caligine. R. 5. Verbum Patris mundo fultit Virginis per uterum, cuius mentem non gravavit onus premens scelorum. P. Ut super vellus pluvia, sic descendit in MARIA.

V. Solem justitiæ, &c. R. 6. Celebris dies colitur, qua Virgo concipitur, quæ per obedientiam mundo refudit gratiam. P. Ut quod ruit per Evam, rebovetur per feminam. V. Ista fuit digna transgressu tergere signa. Ut quod, &c. Gloria Patri. In tertio Noct. Antiph. Abrahæ sit promissio, quod illius successio velut arena cresceret, stellisque æqualis foret. Psal. Cantate Domino. 1. Antiph. Hoc promissum est impletum castæ per MARIE festum, quæ gignendo granum sevit, de quo seges tanta crevit. Psal. Dominus regnavit, &c. Antiph. Gratulare, & letare, urbs optima Nazareth, hodierna secundaris ubertate gratia. Casus mortis, salubris orbis, spes datur, & venia. Psal. Cantate. Vers. Speciosa facta es, & suavis. Secundum Matthæum. Liber generationis Jesu Christi filij David. Homilia: Lectiones septima, octava, & nona prosequuntur historiam Abbatis Elfini. Resp. O beata progenies, honoranda series, unde surgit, ut Aurora, MARIA Virgo decora. P. Quæ produxit mundo solem, veram Dei Patris progeniem. Vers. Hæc meritò dicta super omnes est benedicta. Quæ produxit, &c. Resp. 8. Patriarcharum origine, Prophetarum origine, Regum, atque Pontificum genusignat magnificum. P. Unde Virgo concipitur, Christique Mater eligitur. Vers. Nobilis & clara stirps est Domino quoque chara. Unde Virgo, &c. Nota recitandi antiquitatem. Responsorium 9. Gloriosa dicta constat de, te mundi Domina. P. Namque Natum præloquantur veridica carmina, tantum te ad risum morem generare Genitorem. Vers. Pro meritis claris per secula Virgo bearis. P. Namque natum, &c. Gloria Patri, &c. Vers. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix. In Laudibus, Antiph. Conceptus hodiernus MARIE semper Virginis noviter fit, sexum solvit vetustæ originis, mœstis reddit læticiam, dat criminosis veniam. Psal. Dominus regnavit, &c. Antiph. Gloriosa semper Virgo MARIA dulcissima, precibus te venerantur animæ piissimæ, in offensas ne labamur, à te semper protegamur. Psal. Jubilate. Antiph. MARIA plena gratiæ stirpe Concepta regiâ, assistentes tuæ laudi, miserando nos exaudi. Psal. Deus, Deus meus, &c. Antiph. O quam larga te perfudit Virgo, benedictio, quæ deletur, quam induxit Eva, maledictio: innoxia nostris laudibus, benedicta tu in mulieribus. Psal. Benedicite, &c. Antiph. Dignare me laudare te, Virgo & puerpera: te laudantes ab ærumnis leva super æthera, potes enim poli perdere limina. Psal. Laudate Dominum de cœlis, &c. Capitulum: Dominus possedit me, &c. Hymnus: O gloriosa Domina, &c. Vers. Elegam Deum, &c. Ad Benedictus, Antiph. Benedictus es MARIA, laus nostra, spes, & Domina. Te colaudat, colit, ornat, trina mundi machina. In tua Conceptione congaudentes, confove, peritura largiendo... nasci remove. Alleluia. Ad Magnificat, Antiphona: Magnifica Christi Mater, Regina clara cœlorum, reparatum se lætatur per te cœtus Beatorum. In die tuæ Conceptionis confer opem intercessionis, ut per tua suffragia collatetur in gloria. Alleluia. Oratio, ut supra. In prædicto Breviario ad finem festorum propriorum, & ante commune Sanctorum, hæc verba repetuntur. A Nativitate Domini. M. CCCC. octingentesimo quinto anno, tertio Kal. Augusti, Joannes Valaalsai Varela, scripsit. Item, in Synodo facta ad Alphonso

Alphonso Manrique, ejusdem Civitatis Episcopo, & postea S. R.E. Cardinali ac Archiepiscopo Hispalensi, die 1. Maij anno 1591. mense Decembri, inter festa de præcepto observanda in tota Diocesi: *Festum Conceptionis Domine nostræ.*

Item, in eadem Ecclesia Pacensi, vulgò Badajoz, fuit fundata Capella, & in ea Confraternitas *Immaculatae Conceptionis* à D.D. Vincentio Estevez Episcopo ad annum 1351. ut apparet ex antiquis Constitutionibus existentibus apud D. Joan. Solano de Figueroa, Canonicum ejusdem Ecclesiæ.

Palentinum, fol. 508. habet officium *Immaculatae Conceptionis*, secundum Nogarolum. Impress. Metinæ à Campo 1565. in 4.

Pampilonense, fol. 437. adducit officium *Immaculatae Conceptionis*: Sicut Liliun. Carebat principio, & sine, in 4. magno. Et aliud fol. 368. adducit idem officium.

Parisiense, hæc habet: Breviarium Parisiense manuſc. In *Conceptione Virginis MARIE*. Nota, quòd in festo Conceptionis B. M. Virginis, dicitur totum, sicut fit in Nativitate ejusdem, ita videlicet quòd ubicumque fit mentio de Nativitate in Antiphonis, Responsoriis, Oratione, & Horis, fiat mentio de Conceptione, & non de Nativitate. Lectiones dicentur, prout inferius continentur: Tempore autem illo. Et aliud impress. sine principio & sine.

Breviarium secundum usum Parisiensem, 8. Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE Virginis* duplum solemne, rubeis litteris. Et in corpore Breviarii: In festo *Conceptionis Beatæ MARIE Virginis*, debet fieri, sicut in Nativitate ejusdem: ita videlicet quòd ubicumque fit mentio de Nativitate, in Antiphonis, Responsoriis, Orationibus, & Horis, fiat mentio de Conceptione, non de Nativitate. Ad Vesperas, super Psalmos Antiphona: Hæc est Regina Virginum. Capitulum: Ego quasi vitis. Responsorium: Ad nutum Domini nostrum dantis honorem, sicut spina rosam, genuit Judæa MARIAM, &c. Oratio: Supplicationem fervorum tuorum Deus, &c. Ad Completorium, Antiphona: Sancta Dei Genitrix Virgo. Oratio: Famulis tuis, Ad Matutinum, Invitatorium: Venerantes sacram B. Genitricis Dei MARIE Conceptionem; æternum adoremus Dominum. Hymnus: O quam gloriosa. Antiphonæ particulares. Lectiones: Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus. Impress. Parisiis, operâ Magistri Georgii Wolff. 1492. in 8. & 1545. in 16. & 1529.

Horæ in laudem Beatissimæ M. Virginis, secundum consuetudinem Ecclesiæ Parisiensis, &c. & Decembris: *Conceptio MARIE*. Impress. Parisiis in Vico novo, apud Simonem Hadrot, sub signo Divi Joannis Evangelistæ, absque anno, antiquissimis charact. Est in Bibliotheca S. Germani de Pratis litt. K. Item, ibidem aliæ in charta pectorata: Ave cujus Conceptio. Oratio: Deus qui nos Conceptionis, &c.

Item, Institutio Catholica, quam vulgus Manuale vocat, auctoritate R. in Christo D. Eustachij de Bellay, Parisiensis Episcopi, &c. VI. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE*, ab omni opere manuali & servili, rubeis litteris, & est eadem notatio ac in Nativitate Domini. Impress. Parisiis per Andream Roffet, in 4.

Item, Manuale ad Sacramenta Ecclesiæ ministranda, reformatum ex Romano, & iis, quibus

Ecclesiæ Gallicæ passim utuntur, &c. auctum, & recognitum. 8. Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE* duplex, rubeis litteris. Impress. Burdegalæ ann. 1596. in 8. magno.

Item, Psalterium ad usum Parisiensem. VI. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ MARIE Virginis* duplum solemne, rubeis litteris. Impress. Parisiis 1494. in 4.

Item, in Necrologio Sanctæ Ecclesiæ Parisiensis. VI. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE duplex Pontificale*. Hodie in Matutinis fit distributio Canonice, de tribus solidis Parisiensibus in Missa, de duobus solidis Parisiensibus. Et Clericis Matutinarum pro omnibus horis, de 16. denariis Parisiensibus, ex fundatione D. Ranulphi Episcopi Parisiensis super Præposituram de Caprosia, & per manus officarii Matutinarum.

Martyrologium, hoc est Martyrum recensio, sive Catalogus, &c. de mandato Ludovici Christianissimi, semperque Augusti conscriptus anno à Christo nato 1406. à Joanne Canonico B. MARIE de Salis, Parisiensi Theologo, &c. 6. Idus Decembris: *Conceptio Virginis gloriose*. Impress. Parisiis an. 1536. in 4.

Horæ B. MARIE Gallicæ antiquissimæ, 6. Idus Decembris: *Conceptio Domine nostræ*. Et ad ultimum, Profam: Ave cujus Conceptio, &c. Orationem: Deus qui nos Conceptionis, &c. MS. in Biblioth. Fullensium Parisijs.

Horæ insignis Ecclesiæ Parisiensis, 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE*, rubeis litteris. Impress. Parisijs 1498. in charta pellicea in 8. Ejusdem Sanctæ Ecclesiæ Episcopale manuſc. affert Præfationem *Conceptionis Beatæ MARIE Virginis* solum: Et te in Conceptione, &c. cum punctis musicis. Est in Biblioth. D. D. Cancellarii Franciæ Parisijs in charta pellicea.

Item, in rubrica de festis observandis in Diocesi Parisiensi, mense Decembri: *Conceptio Virginis MARIE* solemne. Si die Dominica advenerit, ad diem Lunæ transfertur, & solemnizatur. Impr. Parisijs 1652. in 4.

Ordo recitandi Officium secundum Ecclesiam Parisiensem. Extat in Biblioth. D. D. Cardinalis Mazarini, quædam compilatio ab anno 1582. ubi sunt viginti ordines diversi facti pro distinctis annis, & in omnibus adducitur *festum Conceptionis B. Virginis*, rubeis characteribus. Omnes impressi Parisijs diversis annis.

S. Petri Arianensis: *Conceptio B. MARIE* duplex magnum, omnia sicut in Nativitate. Impress. 1513.

S. Petri de Buzgolio, in libro dicto: Capitula & Orationes Abbatæ Regalis S. Petri de Buzgolio Ordinis Divi Benedicti, Diocesis Andegavensis, die 8. Decembris: In *Conceptione S. MARIE*. Capitulum: Dominus possedit me, &c. Ad Magnificat, Antiphona: Ave decus virgineum. Oratio: Deus qui hodierna die Beatam semper Virginem MARIAM, Angelico vaticinio concipi voluisti; præsta familiæ tuæ ejus ubique tueri præsidij, cuius *Conceptionis sacra solemnitas devotione congrua veneratur, &c.* Et ad Horas habet Antiph. proprias, & Orationes. Liber hic reperitur in Bibliotheca D. Fucquet, antiquis characteribus exaratus, & per vetustus manuſc. in 4. pelliceo. Ibidem sunt Horæ antiquæ manuſc. in 4. Festum *Concept. &c.*

S. Petri Gandavensis: *Conceptio B. MARIE*. Extat ibidem manuſc.

S. Petri

S. Petri Insulensis Collegiata, antiquum Breviarium manuſc. ibidem: *Conceptio B. Virginis*. Et in impreſſione Pariſienſi, anno 1533. *Conceptio* duplex. Antiphona: Gaude Mater, &c. Et in Diario Eccleſiaſtico ejuſdem Eccleſiæ, impreſſ. Inſulis anno 1637. duplex 2. claſſis.

S. Petri Lovaniensis, ſub hac rubrica: Feſta & officia particularia Eccleſiæ collegiata S. Petri Lovaniensis: *De Conceptione ſicut de Nativitate, &c.* Officium particulare. Antiph. ad Magnificat: *Tota pulchra es amica mea.* Oratio: *Deus qui nos Conceptionis, &c. Lovanii 1616.*

Breviarium Eccleſiæ S. Petri de Monticellis de Florentia, ut ad finem ejus dicitur, ſcriptum à Nicolao, anno 1406. die penultima Januarii, Sede Romanâ vacante Paſtore. Die octava Decemb. *In Conceptione Sanctiſſimæ Virginis*, Ad Veſperas Antiphona: *Specioſa facta es, & ſuavis in deliciis tuis ſancta Dei Genitrix, &c.* Capitulum: *Egre dietur virga, &c.* Antiphona ad Magnificat: *Caſtitatis Dei Genitrix ornata, &c.* Oratio: *Supplicationem ſervorum tuorum, &c.* Omnia ſunt particularia tam quoad Antiphonas, quàm Reſponſoria totius officii. Ad Matutinum Lectiones: *Conceptio venerandæ Dei Genitricis, & perpetuæ Virginis Mariæ, dilectiſſimi Fratres, &c.* Narrat hiftoriam, & miraculum inſtitutionis hujus feſti per ſex Lectiones. Evangelium: *Miſſus eſt Angelus Gabriel, &c.* Ad Laudes: *O Sol indeficiens, &c.* Illaſa Mater Virgo ſancta, talem portans filium, &c. Eſt manuſc. in Biblioth. Regia Pariſiis, in charta pellicea num. 335. in 4.

S. Petri de Rodas, ut apparet ex Martyrologio cap. 14. Martyrologium S. Petri de Rodas: *Conceptio Beatiffimæ Virginis Mariæ, quæ immunis, ab omni peccato libera fuit, quoniam eam Dominus ab initio, & ante ſæcula Matrem ſibi elegit. Ita Ant. Lupiani.*

Placentinum, habet officium *in feſto glorioſæ Conceptionis Virginis Mariæ*. Extat impreſſ. Hiſpali 1521. Sunt, & alia duo Breviaria ejuſdem Eccleſiæ, cum officio *Immaculatæ Conceptionis*, unum impreſſ. anno 1579. & alterum 1547. de quibus Tamaius de Salazar, fol. 313. & Armament.

Polonum; *In feſto Conceptionis B. Mariæ Virginis*. Vide Miſſale.

Pontificale ſecundum ritum ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ, &c. in Decembri: *In feſto Conceptionis B. Mariæ ſemper Virginis*; & folio 248. *Benedictio in feſto Conceptionis B. Mariæ*: *Omnipotens Dei Filius, &c.* Impreſſ. Lugduni 1542. in folio. In Biblioth. S. Genoveſæ eſt Benedictionarium pro aliquibus feſtivitibus anni manuſc. in charta pellicea antiquiſſ. characteribus, & folio 54. hæc habet: *In Conceptione B. Mariæ* *Benedictio*: *Benedicat nos Deus Pater, qui cuncta prævidit ſua benedicta prædeſtinatione, quique Matrem ſui Unigeniti ab initio & ante ſæcula glorioſius præordinavit pro ipſius Filii incarnatione. Amen. Et ſicut in Conceptione ipſius Mariæ, Filii Dei præparabatur humanitas in materiali diſpoſitione, propter quod fuiſſe creditur ſine peccati contagione, ipſe ob Matris ſuæ interventum vos munder à peccatis ſua gratuita largitione. Amen. Quatenus qui hoc feſtum & diem Conceptionis Beatiffimæ Matris Dei celebratis cum devotione, ipſe Filius ejus vos defendat à ſpiritibus immundis, qui nunquam ipſam ſuam Matrem ſub poteſtate demonis permiſit. Amen. &c.*

In Monafterio Viconiæ, Pontificale, impreſſum anno 1542. fol. 248. *Benedictio in feſto Conceptionis Omnipotens Dei Filius.*

Pragenſe, cuius rubrica eſt: *In Conceptione B. Mariæ præpulſatio fiat, & cappis in primis Veſperis, &c. & incipit: Adeſt namque Conceptio.* Impreſſ. Vnetijs 1517. fol. 214.

Breviarium Eccleſiæ Collegiata B. Quirini Viromandensis, rubeis litteris fol. 19. *In Conceptione B. Mariæ*. Ad Veſperas Antiphona: *Tota pulchra es amica mea, & macula non eſt in te, &c.* Pfalm. de Beata Maria. Antiphona: *Sicut lilium, &c.* Cap. *Ego quaſi vitis.* Collecta: *Supplicationem, &c.* Lectio 1. *Tempore quo Normanni Angliam invaſerunt, &c.* Antiquiſſimum abſque loco, & anno impreſſ. in S. Germano de Paris, Parisijs lit. K. Et aliud Ipris apud Auguſtinianos, ſed carebat principio, & fine.

Ratiſponenſe ſub hac rubrica: *Breviarium ſecundum uſum Ratiſponenſem, de juſſu Reverendiſſimi D. D. Joannis Comitis Palatini Rheni, Ducis Baviariæ, &c.* 6. Idus Decembris: *Conceptio Mariæ Virginis*. Et 18. Kal. Januarij: *Octava Conceptionis Mariæ Virginis*. Impreſſ. Auguſtæ V. delicatorum 1515. in 8. ibidem lit. M.

Rhemenſe ſic; Breviarium diſpoſitum à Ludovico de Lotharingia Archiepiſc. & Duce Rheniſi, Ducepare Franciæ; & Apoſtolice Sedis Legato. 8. Decembris, rubeis litteris: *In Conceptione B. Mariæ Virginis*, ad Veſperas Antiph. *Conceptio glorioſæ.* Capitulum: *Beata Virgo Maria, &c.* Reſp. *Stirps ſeſe.* Hymnus: *Quem terra.* Ad Magnificat Antiph. *S. Maria ſuccurre miſeris, &c.* Oratio: *Supplicationem, &c.* Totum officium eſt particulare, nullique alij ſimile. Pariſijs 1514. in 8. & ibidem 1515. duplex. & 1562.

Item, Breviarium inſignis Eccleſiæ, & Metropolitanæ Rhemenſis, juxta priſtinam ordinam digeſtum, &c. Et fol. 212. *In Conceptione B. Mariæ Virginis*, ad Veſperas Antiphona: *Horra conclusus, &c.* *Tota pulchra es amica mea, & macula non eſt in te, &c.* Capitulum: *Beata Virgo Maria, &c.* Hymnus: *Quem terra.* Oratio: *Praſta, quaſumus, omnipotens Deus, ut B. Maria ſemper Virg. veneranda ſolemnitas, & præſentis vitæ, &c.* Rhemis 1572. in 8.

Breviarium ſecundum uſum percelebris Archiepiscopii D. Remigij Rhemenſis, S. *Benedictio in Conceptione B. Virginis Mariæ*, ſuper Pfalm. *Domitiales, vel ſeriales*, ad Veſperas ſola Antiphona: *Tota pulchra es amica mea, & macula non eſt in te, &c.* Eſt officium ſingulare. Impreſſ. Pariſijs an. 1540.

Item, in Manuali Rhemenſi, ponitur *Conceptio Virginis* groſſum duplex, & in rubrica de feſtis obſervandis per Dioceſim. Impreſſ. Rhemis 1554.

Sacerdotale, vulgò Manuale, ſeu agenda, ad uſum Eccleſiarum Provinciæ Rhemenſis juxta decretum Concilij Provincialis an. 1585. *Rhemis celebrati, magnâ curâ digeſtum & editum, &c.* 8. Decembris: *Conceptio B. Mariæ Virginis*, rubeis litteris. Item, inter feſta obſervanda, in quibus ab omni opere ceſſandum: *Conceptio B. Mariæ Virginis*. Rhemis 1622. in 4. juſſu Cardinalis Ludovici à Guysia Archiepiſcopi Rhemenſis, &c.

Rhedonenſe ſic: *Kalendarium Rhedonenſe Romano conformatum, 8. Decembris: Conceptio B. Mariæ* duplex, rubeis litteris. Impreſſ. Rhedonis 1609. in 8.

Rodense Breviarium, habet officium de Immaculata Virgini Conceptione, teste Antonio de Lupian Zapata, in suis Annalibus. cap. 14.

Romanum de Camera, novissimè impress. &c. fol. 261. In Conceptione S. V. MARIE, ad Vesperas Conceptio gloriosa. Oratio: *Deus qui per Immaculatam. Lectiones*: Anselmus Cantuariensis. Item, fol. 417. Officium Immaculatae Conceptionis, editum per Leonardum Nogarolum. Impress. Venetijs 1550. in folio. Aliud est impress. Lugduni, per Ioannem Crespinum 1538. fol. 309. Aliud nuper impress. in quo tabula Parisiens. ad longum est ordinata: officia Fratrum Minorum, & Eremitarum separatim posita, & alia multa ad commodum dicentium officium, &c. fol. 374. Incipit officium Immaculatae Conceptionis Virgini MARIE, duplex maius. In primis Vesperis Antiphona: Sicut lilium. Est officium particulare, & ad finem illius dicitur: Finis Diurni, secundum ritum Romanæ Ecclesiæ; Venetijs 1570. in 12. Item, aliud vidi absque principio, & sine, quod folio 241. adducit officium Conceptionis commune, sed folio 401. habet officium Immaculatae Conceptionis Virgini MARIE, secundum Leonardum de Nogarolis. Aliud optimè recognitum, in Conceptione Virgini MARIE, duplex maius, folio 247. Lectiones: Anselmus Cantuariensis. Venetijs 1564. Item, aliud Romanum habet officium Conceptionis Virgini MARIE: Sicut lilium. Impress. Parisijs, anno 1520. Vidimus innumera Breviaria Romana antiqua, & impressa; & damus tantum hæc quæ sequuntur, brevitatis causâ prætermisissis alijs. Manuscriptum in charta pellicea, fol. 507. Incipit officium Immaculatae Conceptionis Virgini MARIE, editum per R. Patrem D. Leonardum Nogarolum, Protonotarium Apostolicum, Artium, ac Sacræ Theologiæ Magistrum famosissimum; & post ultimam Lectionem, habet hanc rubricam: Hac nocte non dicitur octavam Responf. sed loco eius cantatur à choro: *Tota pulchra es. Antiphonæ ad Laudes sunt speciales, & Capitulum in secundis Vesperis: Vidimus Immaculatam descendentem de caelo, sicut sponsam ornatam, &c.* Et ad officium habet sequentem rubricam: *Notandum, quod si festum Conceptionis in Dominica venerit, fit de festo, quia specialis effectus Dei fuit in tali die, ideo Dominica transfertur ad diem sequentem, & hoc ex dispositione Pontificis. Extat hoc Breviarium pulcherrimum in Aracœlitanii Conventus Bibliotheca. Aliud: In Conceptione Virgini MARIE, omnia dicuntur sicut in festo Nativitatis, præter Lectiones; sed ubi dicitur Nativitas, dicatur Conceptio. Impress. 1545. fol. 245. à tergo Lectiones primi, & secundi Nocturni, sunt ex S. Anselmo. Aliud est sub hoc titulo: Novissimè impressum, ordinatum, & omnia suis in locis impolita, &c. Incipit officium Immaculatae Conceptionis Virgini MARIE, editum per Leonardum Nogarolum Protonotarium Apostolicum, quod confirmatum fuit, & approbatum per Sixtum Papam IV. cum illa indulgentia illud celebrantibus, quæ habetur per totam octavam Corporis Christi. Impress. Venetijs 1550. in folio magno. Aliud Breviarium Romanum: In festo Conceptionis B. MARIE, omnia præter Lectiones primi, & secundi Nocturni, dicuntur ut in Nativitate eiusdem mutato nomine Nativit. in nomen Concept. Lect. 1. Noct. Ego ex ore Altissimi. secundi, ex S. Ambr. de Virginitibus: Sit vobis. Romæ 1568. in fol. Item,*

aliud Romanum MS. extat in Bibliotheca S. Joannis Regum adducens officium Conceptionis Virgini MARIE. Alterum Romanum editum & emendatum à D. D. Francisco de Quiniono, in quo est officium Conceptionis Sicut lilium inter spinas. Impress. Lugduni 1538. fol. 550. & Venetijs 1547. fol. 485. Alterum cum notationibus in margine optimè revisum, fol. 223. In Conceptione B. MARIE. Impress. Venetijs. 1558 in 4. cuius prima Lectio est: Anselmus Cantuariensis. Alterum etiam impress. Venetijs anno 1518. & correctum per R. P. Franciscum Feltrensem, fol. 256. adducit officium Conceptionis Virgini MARIE. Aliud, folio 390. In festo Conceptionis Virgini MARIE, duplex: Conceptio gloriosa, &c. Venetijs 1577. in 4. Aliud, cuius titulus est: Breviarium Romanum ex sacra potissimum Scriptura, & probatis Sanctorum historijs nuper confectum, cum privilegio Summi Pontificis, & Regis Galliar, &c. Conceptio V. duplex maius; est sicut in officio Nogarolis. Impress. Lugduni an. 1546. pag. 224. in 4. Item, aliud etiam impress. Lugduni, anno 1555. exactius quàm unquam fuerit, & emendatum, ut ibidem dicitur, fol. 129. Incipit officium Immaculatae Conceptionis Virgini MARIE. Item ibidem, anno scilicet sequenti 1556. fol. 769. fuit impress. alterum, cum officio Immaculatae Conceptionis Virgini MARIE, secundum usum Fratrum Minorum. Aliud Romanum antiquissimum vidimus, carebat tamen principio, & sine: folio verò 309. adducebat officium Conceptionis Virgini MARIE. Aliud sub hoc titulo: Ex ritu Romano, integris officijs, historijsque proprijs, &c. Impress. Venetijs fol. 233. Incipit officium Immaculatae Conceptionis V. MARIE, &c. Sicut lilium inter spinas, &c. Impr. Venetijs 1522. in 4. & Lugduni 1551. fol. 298. Item, ibidem in officijs extraordinarijs, fol. 565. habet Lectiones pro octava Conceptionis, quæ incipiunt: Venter intactus, venter sanctus, venter immaculatus, &c. infra: *Quia à longè prævisam præservavit; & in altera Lectione: Talis perfectio laudanda est, quæ sola super omnes electa est, & post ruinam, Dei gratiâ sola Immaculata concepta est; & in Lectione altera: Excludunt omnes ab ista vivente actualem maculam; exclude igitur & tu à veniente originalem; & in altera: Sancta quippe viscera, sancta porta, sancti postes ostij, beatus qui observat, qui dicit, qui confitetur postes ostij, principium Conceptionis suæ immaculatum; & in altera: Si enim parvula sit, & ubera non habeat, si ex se ubertatem præservandi à macula non teneat, murus tamen esset ostium, &c. Alia quamplura adducuntur ex ipsis Lectionibus pro eadem præservatione Virginitatis. Alia extant Breviaria Romana, ipso anno 1563. in 8. & alterum impress. Venetijs anno 1596. in 8. fol. 363. & alterum impress. Venetijs 1564. folio 243. & alterum 1543. etiam Venetijs. Alia Breviaria, ex decreto Concilij Tridentini restituta, jussu Pij V. Clementis VIII. ac Urbani VIII. edita, hic non enumerantur, quia unum, & idem officium Conceptionis Virgini MARIE continent, sicut in die eiusdem. Aliud Romanum, ex sacra potissimum Scriptura, & Sanctorum testimonijs, &c. fol. 478. Conceptio Virgini MARIE duplex majus. Antiphona: Sicut lilium. Oratio: *Deus qui per Immaculatam &c. Invitatorium: Immaculatam Conceptionem, &c. cum unica Lectione: Magnifica illum, qui te ab omni peccato præservavit. Est autem officium singulare, impress. Lugduni 1646. in 8. & 1566.**

in 8. magno, & Antuerpiæ 1536. & 1557. & Lugduni 1518. & 1556. in fol. & Lugduni correctum à Reverendissimo D. Joanne Baptista Rubeo, & Jacobo Maiftret 1575. & Venetijs 1543. & idem officium Nogarolis correctum per F. Joannem Mariam. Venetijs 1495. Hortulus animæ denuo repurgatus, in quo Horæ B. V. MARIE ad usum Romanum continentur. Ad diem 8. Decemb. *Conceptio B. MARIE*, rubeis litteris; & fol. 354. In festo *Conceptionis B. MARIE*, Antiphona: MARIA plena gratiâ, stirpe concepta Regia, assistentes tuæ laudi, miserando nos exaudi. V. Audifilia, &c. Oratio: Supplicationem servorum tuorum, &c. Parisijs sine anno. Carolus Guyct Turonensis, in lib. Ordo Generalis divini officij recitandi, juxta ritum Breviarj Romani, in perpetuum; die 8. Decembris, fol. 61. *Conceptio B. MARIE* duplex majus, &c. Est sic in omnibus Ordinibus. Impress. Flexiæ 1622. in 8.

Breviarium Romanum promulgatum à Paulo 3. an. 1539. part. 1. fol. 332. *Officium Immaculatæ Conceptionis*, est illud editum à Quinione, & impress. Parisijs 1541. Breviarium MS. Ipris apud Augustinianos: *Conceptio B. Virginis* duplex. Et duo Breviaria Romana MS. antiquissimis characteribus, Brugis in Monasterio Dunenfi: *Conceptio B. MARIE* duplum magnum, rubeis characteribus. Aliud: Incipit officium *Immaculatæ Conceptionis Virginis MARIE* editum per R. P. Leonardum Nogarolum Protonotarium Apostolicum, Artium, & sacræ Theologiae Doctorem famosissimum, & per Papam Sixtum IV. approbatum: Sicut lilium, &c. Impress. Parisijs in fol. magn. Et infra habet officium Concilij Basiliensis, & incipit: Dominus possedit me. & Lectiones primæ sunt ex decreto Concilij Basiliensis; secundæ S. Anselmi Episcopi: Principium quo salus mundo, &c. tertiæ ejusdem Anselmi.

Rothomagense, sub hac rubrica: Divinum, ac ac saluferum sacri Missalis officium celeberrimi Cleri, famosè insuper, & nominatissimè totius Ducatus Normanniæ Metropolis Ecclesiæ Rothomagenfis. 6. Idus Decembris: *Conceptio MARIE Virginis*, rubeis litteris. Item, in festis quæ observantur in Diocesi, & civitate Rothomagen. singulis annis, in Decembri: *Conceptio B. MARIE*. Item, in proprio Sanctorum, fol. 3. à tergo: *Sequitur Conceptio B. MARIE* festum triplex. Ad Processionem, & Missam, omnia ut in Nativitate ejusdem, excepto quòd ubi dicebatur Nativitas, ibi dicatur *Conceptio*, & fiat memoria Adventus. Celebratur autem hoc festum quacumque die occurrerit. Impress. Rothomagi 1504. in 4. Item, aliud ejusdem Ecclesiæ cum eisdem notis. Rothomagi 1585. in 4. & 1527. & 1508.

Ruremundense, & S. Quintini: *Conceptio B. MARIE*, fol. 9. Antiphona: Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. Lectiones: Tempore quo Normanni. Extat absque principio, & sine apud Augustinianos Ipris. Item, Pastoralè ab Henrico Quayquo Episcopo editum: *Conceptio B. MARIE* duplex. Impress. Colonix 1549. in 4. & Ruremundæ apud PP. Carthusienses, vidi Breviaria impress. Venetijs 1549. in 8. apud Andream Thorelanum, & 1521. & 1551. sub titulo *Conceptionis*.

Saguntinum, fol. 474. habet officium *Conceptionis Virginis MARIE*, cum octava. Impress. 1560. in 4. *Conceptio Beatæ Virginis MARIE*, fol. 475. Impress. anno 1561. Est officium speciale.

Sacrificiale itinerantium non est officium, sed

habet hæc, in *Conceptione B. MARIE*. Tropus: *Conceptionem venerandam sanctæ Dei Genitricis perpetuæ Virginis MARIE* laudibus devotis celeberrime canentes. Ad Missam, Introitus: Gaudemus. Oratio: Deus ineffabilis, &c. Sequentia: Hanc diem sacram celeberrimus: Odas laudis personam, &c. & fol. 5. de *Conceptione* habet Antiphonam, & Orationem. Impress. Appenhein 1521. in 4. Salmanticente, fol. 450. habet titulum, seu rubricam in festo *Conceptionis Virginis MARIE*. Impress. 1572. Aliud extat ejusdem Ecclesiæ, fol. 45. in hac rubrica: In festo *sanctissime Conceptionis B. MARIE Matris Christi*, fiat officium solemne, &c. & omnia sunt, ut in officio Nogarolis.

Samilianense, Hispanicè: Samillan de la Copia, habet officium *Conceptionis Virginis MARIE*, & videndus est D. Antonius de Lupian.

Salisburgense, habet officium *Conceptionis V. MARIE*, Parte æstivali. Impress. 1557. Parisijs. Et aliud ejusdem, sub hoc titulo: Libri agendorum hujusmodi antiquum usum Metropolitanæ Ecclesiæ Salisburgenfis, nunc recens recogniti, & ab omnibus mendis purgati, atque aucti. Prima pars, mandato & sollicitudine Rever. & Illust. D. D. Joannis Jacobi Archiepiscopi, ac Principis Salisburgenfis, & S. Sedis Legati edita; fol. 189. *Conceptionis* seu sanctificationis Beatæ MARIE Virginis, usque ad meridiem tantum in foro celebratur. Dilingæ 1575. in 4. & Breviarium Parisius 1541. *Conceptio Virginis MARIE*, & 1557. in 12.

Sarum, ut apparet ex Missali impress. Londini anno 1508. *Conceptio Beatæ Virginis*, minus duplex novem Lectiones.

Secliniense Breviarium, habet officium de *Conceptione Virginis MARIE*, cum Hymno specialij, in quo dicitur:

Lux micat de caligine,

Rosa de spina germine.

Ita refert Antonius Balinghen, in Parnasso Mariano, fol. 19. & fol. 23. & 29. Existens MS. apud Patres Societatis Jesu, Insulis in Belgio: *Conceptionis MARIE* duplex.

Segovienle, fol. 532. habet officium *particularis Conceptionis MARIE*, & fuit impress. anno 1577. Aliud extat impress. anno 1527. quod habet officium Nogarolis: Sicut Lilium.

Senonenle: *Conceptio B. Virginis* semiduplex. Parisijs 1525. & in Manuali à D. Pelene Cardinali, Senonenli Episcopo: *Conceptio B. Virginis*, ex præcepto ab omni opere. Impress. ibidem à Joanne Sabina. Est antiquum, Ipris apud Augustinianos. Item, citat mentionem de Breviario hujus Ecclesiæ P. Gregorius Societ. Jesu. In nomine Domini nostri Jesu Christi, Beatissimæ Dei Genitricis MARIE, & Stephani Protomartyris, totiusque triumphantis Curix: Ordo Psalterij secundum morem, & consuetudinem, ac ritum Metropolis Ecclesiæ Senonenfis, feliciter incipit: Et 6. Idus Decembris in rub. *Conceptio B. MARIE Virginis* semiannuale. Et in corpore, quod est absque foliatione: In festo *Conceptionis B. MARIE*, ad Vesperas super Psalmos, feria, Antiph. Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te, &c. Capitulum: Beata es Maria, quæ Dominum portasti, &c. Oratio: Famulis tuis Ad Completorium, Ant. Paradisi porta: Hymnus: Virgo Dei Genitrix. Ad Matutinum, Invitatorium: In honorem Beatissimæ MARIE Virginis, jubileum Domino. Hymnus specialis. Lectiones: Anselmi Cantu

Cantuariensis. Impress. Parisiis 1546. in 8. Hora ad usum Senonensem, die 8. Decembris: *Conceptio MARIE*; & ad finem, sequitur officium de *Conceptione Beate MARIE Virginis*. Hymnus: *Benedicta Conceptio Virginis Matris MARIE*, festivetur cum gaudio. Adfuit dies latitia: letetur tota regio serviens Regi gloriæ, non obstante objurgio detrahentis invidia. *V. In conspectu Altissimi Immaculata permansisti. R. Dei Genitrix, &c.* Oratio: *Deus qui pro salute humani generis carnem gloriosæ Virginis MARIE assumere dignatus es, & per ipsam sine macula concipendam, ante secula in matrem præelegisti: concede propitius, ut qui de ejus Conceptione, quæ fuit nostræ redemptionis, necnon temporum plenitudinis exordium, lætamur; ejus piis intercessionibus ab instantibus periculis, & à morte perpetua præservemur, &c.* Impress. Parisiis per Joannem de Brie, in charta pellicea, in 8. Antiquissimis characteribus, extat in Collegio Claramontano lit. M.

Sepulchri sancti Breviarium, habet hanc rubricam: *In Conceptione gloriosæ Virginis MARIE, non secundum ordinarium, sed ex devotione, totum duplex & est offic. singulare.* Etiam extat aliud Breviar. ejusdem Ecclesie Sepulchri, sub hac rubrica: *Repertorium S. Sepulchri, Ord. S. Benedicti Cameracen.* MS. 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE V. &c.* & est ibi in Bibliotheca ejusdem Monasterij in 4. Sunt etiam ibidem septem Breviaria MS. ut credo ejusdem Monasterij, antiquissimis characteribus in charta pellicea; & habent officia singularia de *Conceptione B. MARIE* cum duodecim Lectionibus. Antiphonæ: *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Ad Magnificat: *Beatissimæ Virginis MARIE Conceptionem.* Oratio: *Supplicationem, &c.* Semper ponitur: *Majus duplex.*

S. Servatii Breviarium: *De Conceptione Virginis totum triplex.* Impress. antiquum apud Carthusianos Ruremundæ, sed non habebat locum impressionis, neque annum.

Servitæ, Religio Servitarum, communiter ipsius Patres dicti Servi Beate MARIE Virginis. Qualem, & quantam devotionem hæc sacra B. MARIE Virginis Religio, habeat ad ipsius *Immaculatam Conceptionem*, ex Parte secunda Annalium ipsorum delumendum est; Centuria enim tertia lib. 1. cap. 12. num. 6. ad annum Christi 1444. & 445. hæc habent: *Cumque eisdem illis diebus, Decretum Basilicæ Concilij, de festo die Immaculatæ Conceptionis Beate MARIE Virginis solemniter ritu quotannis celebrando passim, & ubiq; plausibili Reipublicæ Christianæ consensione divulgaretur, brevique ab omnibus pia Religione coleretur, Ordo Servorum ut præ cæteris hujusmodi honores sacrosospitatriæ Patr. suæ Dei Matri promptiori animo exhiberet, annuas quasdam pro eo die rogationes, per urbes publicè instituit, quarum adhuc consuetudo nonnullis in locis viget, utpote Senis, & Perusij; ubi ex Senatûs consulto, & Eugenij indulto publicæ preces, & antiqua vota servantur, &c.* Prædicti Patres Servitæ recitant officium de *Conceptione Beate Virginis duplex secundæ classis cum octava, & in primo die dicunt omnia, ut in Breviario Romano; pro alijs autem diebus infra octavam habent officium proprium, ut videre est in prædictorum officio proprio.* Romæ apud hæredem Bartholomæi Zannetti 1629. ibi etiam dicitur, quod sunt appro-

bata à sede Apostolica, officia propria festorum Patrum Ordinis Servorum Beate MARIE Virginis. Et fol. 81. habetur: *In festo Conceptionis B. Virginis duplex secundæ classis, cum octava.* Omnia ut in Breviario, sed præter hæc diem, primæ Lectiones de Scriptura occurrenti legantur. Mediolani 1628. in 8.

Sigenfæ, id est Ordinis S. Joannis Hierosolymitam, fol. 342. habet officium in festo *Conceptionis B. Virginis, duplex solemne.* Est particulare, & impress. an. 1547. in 4.

Sofmensis Ecclesie, cum hac inscriptione: *Breviarii totius anni Pars prima, ab Adventu usque ad Trinitatem; ad usum insignis Ecclesie Sofmensis, &c.* quod Frater Philippus Bartius Canonicus, Vicarius Generalis prædictæ Ecclesie, necnon curatus D. Martini Castrî Thierrici, restituit anno 1547. folio 207. hæc habet: *In vigilia Conceptionis B. MARIE V. ad Vesperas Antiphona: Hæc est Regina Virginum, &c.* Oratio: *Supplicationem.* Sermo B. Fulberti Carnotensis Episcopi: *Approbatæ consuetudinis, &c.* & quatuor diversæ Orationes ad Horas. In mense verò, die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis magnum duplex, rubeis litteris.* Est officium singularissimum. Impr. Parisiis 1648. in 8.

Spirensis: *Conceptio B. Virginis.* Impress. anno 1591. Diarium Spiren. Ecclesie. 6. Idus Decembris: *Conceptio Beate Virginis, rubeis litteris duplex, & folio 265. à tergo: In festo Conceptionis B. MARIE, & primas Vesperas super omnia: Laudate. Antiphonæ: Vidi speciosam, &c.* Tota pulchra es amica mea & macula non est in te. Capitulum: *Dominus possedit me.* Hymnus, versu Choriambico: *Gaude visceribus mater in intimis, &c.* Oratio: *Famulis tuis.* Lectiones: *Anselmus Cantuariensis, &c.* narrat historiam, & in Responsorio quarto dicitur sic: *Diem festum præexcellæ Genitricis Dei Virginis MARIE solemniter celebremus, quo inchoata est ejus felix Conceptio, &c.* Impress. Venetiis 1507. in 8. & 1509. in 8. Et in alio lib. sic dicitur: *Diurnale secundum ritum Ecclesie Spiren. 6. Idus Decemb. Conceptionis MARIE rubeis litt. à folio 204. In festo Conceptionis Beate MARIE Virginis, ad Vesperas super omnia: Laudate. Antiphonæ: Vidi speciosam sicut columbam, &c.* Sunt particulares. Hymnus: *Gaude visceribus mater in intimis, &c.* Oratio: *Famulis tuis.* Manusc. in Bibliot. D. Fucquet Parisiis prope Castrum Vincenæ. Item, Breviarium ejusdem Ecclesie manusc. die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE duplex; rubeis litteris.* Ibidem.

S. Spiritus, Ordo & Militia: *Conceptio B. MARIE.* Impress. 1585.

S. Stephani de Monte, sub hac rubrica: *Officia propria Ecclesie S. Stephani de Monte, fol. 253. die 8. Decembris: Conceptio Virginis.* Responsorium: *Missus est Angelus. Versus: Conceptio est hodie.* Oratio: *Famulis tuis.* Est officium singulare. Parisiis 1649. in 8.

S. Stephani Tolosan. sub hac inscriptione: *Breviarium secundum consuetudinem, ac ritum insignis Ecclesie Tolosanæ S. Stephani, Archiepiscopalis, ac Metropolitanæ. 8. Decembris. Conceptio B. MARIE Virginis duplex, rubeis litteris.* Et folio 202. *In festo Conceptionis B. MARIE Virginis, 6. Idus Decembris duplex.* Et nota, quod quando festum Conceptionis B. MARIE venerit in aliqua Domi-

nica Adventus Domini, non differtur in proximam secundam feriam, sed in ipsa Dominica celebratur, & solennis memoria fiat de Dominica ad utrasque Vesperas & Matutinum. Si verò in Sabbato venerit, Vesperas erunt de Festo, cum Commemoratione Dominicæ ad Vesperas.

Strigoniense in Hungaria, de *Conceptione Virginis*. Impress. Augustæ 1480. in 4.

Suessionense in Gallia: *Conceptio B. Virginis* triplex. Impress. apud Simonem Bostre. Est officium particulare; & in alio quod carebat principio & fine, est eodem modo. Horæ ad usum Suessionen. die 8. Decembris: *Conceptio MARIE*, rubeis litt. & folio 8. Ave cujus Conceptio, &c. Oratio: Deus, qui nos Conceptionis, Nativitatis, &c. Sunt Horæ particulares, in Biblioth. D. Cancellarii Parisiensis in charta pellicea, in 8. manusc.

Tarraconense, recitabat sub titulo *Conceptionis B. Virginis*, ut affirmat D. Antonius Lupian, in sua Hispania primogenita, cap. 15.

Templariorum Breviarium manuscriptum ad annum 1237. habet officium *Conceptionis Virginis MARIE*, de quo agit Antonius de Lupian Zapata, in suis Annal. cap. 14. Breviarium Equitum Templariorum, existens in Villa Afconis Cataloniæ Ordinis S. Joannis de Mata, scriptum an. 1237. adducit officium Conceptionis, & inter alia habet hæc verba: Dixit ei Angelus: Ave gratiâ plena, quoniam in ea nunquam fuit cortex, neque culpæ radix, sed pulchritudo: quare, si omnipotens Deus eam ab omni genere peccati liberavit; immunitis, & Immaculata semper fuit, neque tetigit eam teter, nec culpa actualis, nec originale peccatum, sed semper illæsa manere probatur. Ex Lupian Zapata.

Teneramundenfense: *Conceptio B. MARIE* cum octava. Impress. anno 1528. in 8.

Theutonicum habet officium speciale, cum hæc rubrica: In *Conceptione Beate MARIE*, totum duplex. Ad Vesperas, super omnia: Laudate. Antiph. Gaude Mater Ecclesia. Capitulum: Dominus possedit me. R. Cordis, ac vocis jubilo, pangamus laudes Domino, &c. Hymnus: Gaude Sion, quàm Cypressus super te extolitur, &c. Omnia sunt singularia, quæ (Deo dante) dabimus in nostro Choro Castrorum. Impress. absque anno, in ipsa infantia typographiæ in 8. Theutonicorum, 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE* totum duplex, rubeis litteris, quam rubricam solum ponit in die Nativitatis Domini, & fol. 108. adducit officium particulare.

Tirasonense, fol. 534. habet officium *Immaculatae Conceptionis*, secundum Leonardum Nogarolum. Impress. 1541. in 4. Et in alio sic dicitur: Incipit officium Immaculatae Conceptionis B. V. MARIE: Sicut lilium. Impress. Venetijs 1497.

Tironense S. Trinitatis, Ordinis S. Benedicti, Diocesis Carnotensis: *Conceptio MARIE Virginis*. Parisijs 1506.

Toleranum Breviarium à D. Gregorio XIII. Sixto V. Paulo V. approbatum, & DD. Gasparis de Quiroga, & Bernardi de Sandoval iussu editum, fol. 559. die 8. Decembris, fit de festo *Conceptionis B. Virginis* duplex matius, ut in Breviario, cum Commemoratione feriæ, &c. Impress. Antuerpiæ 1616. in 8. regali; & in officijs impress. Martini 1593. in 4. fol. 117. Alterum correctum, & emendatum iussu Illustriss. D. D. Joannis Martini Siliceii, cujus titulus est: In *Conceptione B. MARIE*, ad Vesperas

Antiphona: Gaude Mater Ecclesia. fol. 534. Impress. Lugduni 1550. Aliud extat antiquum, cujus officium *Conceptionis Virginis MARIE*, impress. anno 1505. Alia extant manusc. Breviaria antiquissima in eadem Sancta Ecclesia, quorum aliqua habent officium *Conceptionis Virginis MARIE*, aliqua vero sunt sine illo. Aliud iussu D. D. Petri Gomara de Mendoza, cum officio *Conceptionis Desperatae*, impress. Venetijs 1488. in 4. Aliud extat vetustissimum ejusdem Ecclesiæ, absque principio & fine in quo, folio 522. extat officium *Conceptionis Virginis MARIE*. Aliud extat etiam impress. cum officio *Conceptionis Virginis MARIE*, Venetijs 1596. De Breviario Muzarabe, ac de Diurnali ejusdem Ecclesiæ, iam diximus suo loco.

Tornacense, ut apparet ex Missali, fol. 4. a. in *Conceptione B. MARIE Virginis*, Introitus: Gaudeamus. Oratio: Deus qui B. MARIE Virginis Conceptionem, &c. Grad. Ego quasi vitis. Sequens: Stella maris ò MARIA, &c. Est singulare. Tornacense Ecclesiæ, ad amissim denuo recognitum, atque castigatum, Antuerpiæ 1514. in 8. *Conceptio B. MARIE* duplex: In *Conceptione B. MARIE*, ad Vesperas Antiphona: Tota pulchra es amica mea, macula non est in te, &c. Sunt Antiphonæ, & Particulares. Capitulum: Ego quasi vitis. Oratio: Deus qui B. MARIE Virginis Conceptionem, angelico vaticinio Patribus prædixisti, &c. Lectio: Anselmi: Omnium Sanctorum dilectissimi, &c. Responsoria, & Antiphonæ speciales. Ad Laudes: *Conferia gloriosa*, &c. Et omnia sunt specialia. Incipit aliud officium *Conceptionis B. MARIE Virginis*: Gaude Mater Ecclesia, &c. Fol. 4. Antiphonas. Capitulum: Ego quasi vitis. Et infra: Sicut cinamomum, & balsamum. Hymnus. Ante mundi principium, &c. in quo agitur de *Conceptione*, & prærogativis: Ut tyndus inter nebula, & ut in spinis rosula, apparuit hæc virgula, &c. Est etiam officium singulare, tam in Antiphonis, quàm in Responsorijs Nocturnorum. Extat MS. in eadem Ecclesia antiquissimis characteribus aliud, ubi ponitur: *Conceptio triplex*, & idem in officijs ejusdem Ecclesiæ, impress. Duaci 1560. Etiam Kalendarium, 6. Idus Decembris: *Conceptio S. MARIE*, rubeis litteris manuscript. Etiam Breviarium ejusdem Ecclesiæ manuscript. antiquis characteribus. 6. Idus Decembris: *Conceptio S. MARIE*. Extant ambo MS. in Bibliotheca S. Amandi Benedictinorum Diocesis Tornacensis in Belgio. Et in Monasterio S. Martini Tornaci, sunt decem Breviaria diversa cum titulo *Conceptionis*. Et Diurnale MS. Insulis, apud Augustinianos.

Trajectense: *Conceptio B. Virg.* summum. Hæc de solum dicitur Te Deum in Adventu. Carebat principio, & fine. Et aliud ejusdem Ecclesiæ, eodem modo adducit historiam Conceptionis. Est impress. absque anno, & loco. Ipris apud Augustinianos, officium autem est singulare. Vidimus etiam alia duo impressa Antuerpiæ 1514. & 1551. sub eadem nota Summum.

Trecense, ut colligitur ex Diurnali Ecclesiæ Trecen. 6. Idus Decembris: *Conceptio MARIE Virginis* duplex, rubeis litteris. Ad Vesperas: Gaude mater Ecclesia, &c. Hymnus: O quàm glorificata luce, &c. Et est specialis. Collecta: Deus qui B. MARIE Conceptionem per Angelum parentibus prædixisti, &c. Totum officium est particulare, more Monastico dispositum, in Biblioth. D. Cancell.

D. Cancellarij Parisien. in 8. charta pellicea, & antiquis characteribus scriptum. Inveniuntur similiter Horæ Gallicæ B. MARIE Virginis: die 8. Decembris: *La Conception* MS. in Biblior. D. D. Cancellarij Parisien.

Trevesense, habet Collectas seu Orationes proprias, quarum initia sunt: Deus qui B. MARIE Virginis Conceptionem. Deus ineffabilis misericordiae, &c. Omnipotens sempiternus Deus, qui condolens humanis miseris, &c.

Trevesense, ut colligitur ex Officiali, impress. an. 1574. in 4. *Conceptio B. Virginis, &c.* & Episcopali, impress. Lugduni 1515. Item, aliud adducit officium de festiuitate Conceptionis, cum Hymnis specialibus, ex quibus hæc pauca desumo.

Pangamus laudes Domino,

Cuius Matris Conceptione

Mundum perfudit gaudio, &c.

Gaude fidelis concio,

Adest ejus Conceptione,

Quæ dedit Evæ maculas.

Hæc serpentis caput contrivit, &c.

Eva maledictionem

Deus extirpaverat

Tua per Conceptionem, &c.

Tua namque Conceptione,

Summis est genitulario.

Extant apud Antonium de Balinghen, in Parnaso Mariano, à folio 11. usque 14. & fol. 17.

Tridentinum, ut colligitur ex Manuali impress.

Lugduni 1589. in 4. magno: *Conceptio B. Virginis.*

Trinitatis, id est, Religionis Sanctissimæ Trinitatis Redemptionis Captivorum, à Sacra Rituum Congregatione recognitum, & approbatum, fol.

31. ad diem 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis duplex 2. classis, &c.* Impress. Romæ 1641.

Item, ejusdem aliud antiquum, fol. 10. habet officium *Immaculatae Conceptionis*, sicut in officio Fratrum Minorum. Impress. an. 1545. in 4.

Trudonopolitanum in Monasterio S. Trudonis Trudonopoli: Horæ B. Virginis MS. *Conceptio B. MARIE* summum minus, in 8.

Tudela Breviarium, habet festiuitatem Conceptionis, fol. 577. sub hac rubrica: *Conceptio Virginis MARIE* solemne. Impress. 1540. in 4.

Tudense, fol. 102. habet officium *Immaculatae Conceptionis* speciale. Impress. Salmanticae, anno 1564. in 4.

Tullense, sub hac rubrica: In nomine Domini Amen. Psalterium cum Antiphonis, Versiculis, Capitulis, & Hymnis ferialibus secundum usum Tullensem, &c. fol. 243. In *Conceptione Beatæ MARIE Virginis*, ad Vesperas super Psalmos: Gaude fidelis concio, &c. Sunt Antiphonæ satis singulares. Capitulum: Ego mater pulchræ dilectionis. Oratio: Deus ineffabilis, &c. Invitatorium: Stellam MARIAM maris; Venite adoremus. Lectiões: Anselmus Cantuariensis, &c. Totum officium, Antiphonæ, Responsoriaque sunt particularia. Impress. Parisijs, anno 1510. in charta pellicea in 8.

Tungrense, ut apparet ex Diurnali sub tali rubrica: Diurnale Monasterij Canoniorum Regularium Tungrensis, MS. in Bibliotheca ejusdem Monasterij: *Conceptio B. MARIE* majus duplex, in charta pellicea in 4. Et in alio Breviario impress. Antuerpiæ 1545. *Conceptio B. MARIE* triplex.

Turonense, Francisci de le Guesle Archiepiscopi auctoritate, &c. die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE* duplex. Est officium particulare. Impress. Augustæ Turorum 1611.

Valentinum, habet rotum officium *Immaculatae Conceptionis*: Sicut Liliū. Impress. anno 1533. in 4.

Vallis Viridis prope Bruxellas, Canoniorum Regularium S. Augustini: *Conceptio B. Virginis* duplex, ut apparet ex tribus Breviarijs manusc. existentibus ibidem.

Vallis Umbrosæ, sive S. Ioannis Gualberti, folio 225. In festiuitate *Immaculatae Conceptionis*, officium proprium, & singulare: Sicut liliū inter spinas, &c. Oratio: Deus, qui per Immaculatam Virginis Conceptionem. Et absq; principio, & sine extabat originale, quod vidimus Romæ. In nomine Domini nostri Jesu Christi, & Virginis MARIE, & S. Ioannis Gualberti, incipit Breviarium secundum Ordinem Vallis Umbrosæ, folio 257. In festiuitate *Immaculatae Conceptionis Virginis MARIE*, in primis & secundis Vesperis Antiphona: Sicut Liliū, &c. ut in nostro Breviario, sed cum quatuor Antiphonis. Oratio: Deus qui per Immaculatam Virginis Conceptionem, &c. Est officium singulare, & Lectiões ex dictis Sanctorum, & habet duodecim: reliqua, ut in nostro Breviario. Est absque loco & anno impressionis, quia caret principio, sed antiquis characteribus, in Bibliotheca D. D. Cardinalis Mazarini.

Vedastinum Monasterium Atrebat: *De Conceptione B. Virginis sanctæ Dei Genitricis MARIE* duplex, dies Eger. manusc. ibidem. Et in Libro: Festa principalia Monasterij S. Vedasti, antiquissimis characteribus scripto, est eadem nota. Et Pontificale ejusdem Monasterij adducit, folio 90. pro die Conceptionis S. MARIE Virginis, Benedictionem: Omnipotens Deus sua nos dignetur protectione benedicere, qui hunc diem per Conceptionem Beatæ MARIE fecit clarescere. Amen. Et habet alias Benedictiones. In eadem Bibliotheca sunt viginti Breviaria, Horæ Virginis MARIE, & alia manusc. cum rubrica Conceptionis, rubeis litteris.

Vercellense, sub tali inscriptione: Breviarium secundum ritum Curie Vercellensis. 6. Idus Decembris: *Conceptio Beatæ Virginis MARIE* duplex maius, quod solum ponit in die Nativitatis illo mense rubeis litteris. Et fol. 371. In vigilia Conceptionis B. Virginis MARIE, in Vesperis Antiphona: *Conceptio gloriosæ*. Capitulum: Dominus possedit me. Ad Magnificat: Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te, &c. Oratio: Omnipotens sempiternus Deus, &c. Invitatorium: *Verbum Patris Matrem præservans à labe peccati*: Venite adoremus, &c. Omnia alia sunt satis singularia. Absque anno impressionis antiquis characteribus reperitur in Bibliotheca D. D. Cardinalis Mazarini, in 8.

Viconiense in Belgio: *Conceptio Beatæ Virginis* duplex, ut apparet ex tribus Missalibus manusc. existentibus in Bibliotheca eiusdem Monasterij.

S. Victoris Parisiensis Breviarium antiquissimum existens manuscriptum in Monasterio S. Victoris Parisien. num. 170. folio 122. à tergo hæc habet: 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis* totum duplex; ad Vesperas, & ad Matutinum, & ad Horas, per omnia sicut in Nativitate ejusdem. Aliud eodem numero in charta pellicea: In *Conceptione B. MARIE Virg.* ad Vesperas Antiph. Hæc est Regina Virginum, sicut in Nativitate B.

Q3

MA-

MARIE tam in die, quam in nocte. Lectiones particulares: Beata & gloriosa semper Virgo MARIA, &c. & sunt ex historia S. Anselmi de Conceptione. Et Nicafius de Ulmo, Canonicus Regularis Ecclesie S. Victoris Parisiensis, fecit scribi anno 1457. Constitutiones, ac Ceremoniale ejusdem Ecclesie, ubi die 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE* totum duplex 1. fol. 122. 6. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE* totum duplex. Ad Vesperas, ad Matutinum, & ad Horas per omnia, sicut in Nativitate ejusdem, mutato tamen nomine Nativitatis in nomen Conceptionis. Ad maiorem Missam: Gaudeamus, &c. sicut in Nativitate ejusdem. Sequentia: *Salve Mater. Credo. Et Prefatio: Et te in Conceptione.* Et folio 145. ponuntur minora tota duplicia, quae apud nos sunt, quatuor, & non plura. Primum est festum Dominicae Circumcisionis. Secundum est B. Trinitatis. Tertium octavae S. Victoris. Quartum est *Conceptionis Immaculae Virginis*, MS. Et in alio originali existente in eadem Bibliotheca dicitur: Officia propria festorum Regalis Abbatiae S. Victoris Parisiensis, Ordinis Canonici Regularium S. Augustini. 8. Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis* duplex primae classis, tertij Ordinis, servata Commemoratione feriae. Parisijs an. 1623. in. 12. Praeter relata invenimus in eadem Bibliotheca. In Ordinario divini officij S. Victoris Parisijs in rubrica prima, de festis quae contingunt in Sabbatis Adventus Domini, & in secunda quae agit de Dominicis diebus, agitur de *Translatione festivitatis Conceptionis*, & 6. Idus Decemb. rubris characteribus inquit, *Conceptio B. MARIE* totum duplex solemne. Ad Vesperas, Matutinas, & Horas, per omnia, sicut in Nativitate ejusdem Virginis, mutato tamen nomine Nativitatis in nomen Conceptionis. Exat inter manus. num. 738. In alio etiam exemplari dicebatur: Breviarium S. Victoris extra muros Parisiensis. MS. In vigilia *Conceptionis B. MARIE Virginis*, Antiphonae, & Hymni sunt particulares. Exat MS. num. 740. ibidem.

Villariense in Brabantia: *Conceptio B. Virginis* totum duplex in duobus Breviarijs manus. existentibus in Bibliotheca ejusdem Monasterij.

Virdunense, cuius rubrica est: *In Conceptione B. Virginis MARIE*, quocumque die venerit, sive in Dominica, sive non, solemnitatis celebrabitur. Ad Vesperas Antiphona: *Gaude Mater Ecclesia.* Impress. Parisijs 1499. Et impress. ibid. 1560. habet festum Conceptionis.

Ultrajectense, & Episcopatum suffraganeorum Arlemensis, Daventriensis, Lernerdiensis, Goevingensis, &c. *Conceptio B. Virginis MARIE* duplex manus. Coloniae 1640.

S. Waldetrudis Breviarium, adducit officium de *Conceptione Virginis MARIE*, cum Hymnis particularibus, ex quibus transcripsi haec:

Conceptus hodiernus

MARIE semper Virginis

Natum testis, nexum solvit

Vetulae originis.

MARIA plena gratia

Stirpe concepta Regia, &c.

Vide alia apud Antonium Balinghen, in Parnasso Mariano, a folio 14. & 19. & 29.

Warmiense: *Conceptio Virginis MARIE.* Impress. Coloniae 1581.

Windefemensis, sub hac rubrica: Ordinarium divini officij, pro Ordine Canonico Regularium

Capituli, sive Congregationis Windefemensis. Idus Decembris: *Conceptio B. MARIE Virginis* duplex majus festum. Et folio 1. a tergo. Te Deum. Gloria in excelsis. Sequentia, & Ite Missa est. non dicitur per Adventum, praeterquam in festo *Conceptionis B. MARIE*, & Patroni cujuslibet Monasterij, Imper. Darentriae 1521. in 4. Praeter relatum invenimus itidem diversa Brevaria ejusdem Ecclesie, impress. Antuerpiae apud Henricum Ecqueret: & aliud ibidem anno 1557. & aliud Lovanii 1548. semperque apponunt: *Conceptio B. MARIE Virginis* totum duplex, & est officium singulare.

Uxamense, fol. 1588. habet officium de *Conceptione Virginis MARIE*; carebat principio & fine, & sic non extraximus impressionem.

Xantonense in Gallia, ut apparet ex Missa impress. Pietavij, anno 1506. *Conceptio B. Virginis*, rubris litteris. Vide verb. Missalia.

Zagrabiense, correctum & emendatum: *In Conceptione B. MARIE*, Antiphona: *Gaude Mater Ecclesia.* Impress. Venetijs 1484. fol. 299.

BRIGITTA, Principissa Meritiae de Regno Sueciae, ac Sancta, lib. 1. Revelationum, cap. 9. folio 14. in persona Virginis MARIE, inquit: Ego volo tibi dicere, quam dulciter ipse dilexit corpus meum, & quam dulciter animam meam, quantum etiam honoravit nomen meum. Ipse filius meus, prius me dilexit, quam ego eum, quia Creator meus est. Ipse conjugium Patris mei, & Matris tanta castitate coniunxit, ut tunc non veniret casus conjugium, ut nunquam concupiscere vellent, nisi juxta legem solummodo concupiscendi prolem, & cum sibi nuntiatum esset ab Angelo, quod Virginem parerent, unde saltem modo procederet magis voluissent mori, quam carnali amore conyenire, & voluptas non concupiscere: tamen pro certo dico tibi, quod ex charitate divina, & ex verbo Angeli nuntiantis conveniunt carne, non ex concupiscentia aliqua voluptatis, sed contra voluntatem suam ex divina dilectione: *Et sic ex semine eorum per divinam charitatem caro mea compaginata est, facta autem corpore meo, Deus a divinitate sua animam creatam immisit corpori, & anima cum corpore sanctificata est, quam Angeli custodiabant, & servabant die, ac nocte. Cum autem animi sanctificaretur, & corpori conjungeretur, tanta Mater advenit laetitia, ut impossibile esset dictu, &c.*

Item, lib. 5. Revelationum, revelat. 12. in illa quaestione, quae est ultima in praedicto libro, fol. 472. explicans illud Aenigma: Vas clausum, & non clausum, inquit: Clausum diabolo, & non Deo. Diabolus quasi torrens vitiorum cupiebat in ad inventionibus suis appropinquare cordi MARIE, sed nunquam ad aliquod quantum unquam peccatum valuit inclinare animum ejus, quia clausum contra tentationes, nam torrens spiritus mei infudit rat cor eius, & spirituali gratia replevit eam.

Item, ibidem infra: Tertio, fuit MARIA vas vacuum, & non vacuum, vacuum ab omni voluptate, concupiscentia, non vacuum, sed plenum caelesti dulcedine, & omni bonitate.

Item, infra: Quinto, MARIA fuit vas mundum, & non mundum; mundum verè fuit, quia tota pulchra, & tanta immunditia non inveniebatur in ea, nisi cupiscentia acus insisteretur, sed non mundum fuit, quia de radice non processit, & de peccatoribus nata est, licet sine peccato concepta, &c.

Item, lib. 6. cap. 55. fol. 556. sic inquit (Mater)

Dei loquitur) Quando Pater meus, & Mater mea matrimonialiter conveniunt, plus fecit hoc obedientia, quam voluntas; & plus operata est ibi charitas divina, quam voluptas carnis; nam hora, in qua ego concepta fui, bene potest vocari aurea hora, & pretiosa: quia alij conjuges conveniunt ex voluptate carnali, mei vero Parentes conveniunt ex obedientia, & præcepto Dei. Bene ergo aut ea hora fuit Conceptio meam, tunc incipit principium salutis hominum, & tenebrae quasi festinabant in lucem, Deus namque singulare quoddam, & à sæculo absconditum facere voluit in opere suo, quæ admodum fecit in virga arida florescente, sed scito, quod Conceptio mea non omnibus nota fuit, quia voluit Deus, quod sicut ante legem scriptam præcessit lex naturalis, & electio voluntaria boni, & mali, ut postea veniret lex scripta, quæ cohiberet omnes inordinatos motus: sic placuit Deo, quod amicus sui pie dubitarent de Conceptione mea, & quilibet ostenderet zelum suum, donec veritas claresceret in tempore præordinato.

Item, in Serm. Angelico de excellentia Beatæ Mariæ Virginis, quem ipse Angelus dictavit B. Brigittæ ex præcepto Dei, & ipsa ex eodem præcepto devotè conscripsit, feria 2. lect. 2. cap. 5. fol. 776. inquit: Convenienter itaq; teneritudo illa infantie tenebris simularur, quæ Deus non agnoscitur, & quid agendum sit nulla ratione discernitur, hanc itaque ætatis infantie teneritudinem, tu, o Virgo omnis peccati experte, innocentissime transigisti, &c.

Item, ibidem Ser. 4. lect. 1. cap. 10. folio 781. inquit: O Anna Mater reverenda, quam pretiosum thesaurum in tuo bajulasti utero, quando MARIA, quæ Mater Dei fieri debebat, in ipso quævit, verè sine omni ambiguitate credendum est, quod materiam illam statim quando in Anna utero concepta & collecta fuit de qua MARIA formari debebat, ipse Deus plus diligebat, quam omnia humana corpora à viro, & muliere generata, & generanda per mundum universum; unde venerabilis Anna verè nuncupari potest omnipotentis Dei Gazophilacium, quia ipsius thesaurum super omnia sibi amabilem, in suo utero recondebat. O quam propè erat jugiter cor Dei huic thesauro! o quam pie, & alacriter huic thesauro oculos suæ Majestatis infixit! quia postmodum in Evangelio tuo sic ait: Ubi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum; & idè bene credibile est, Angelos ex hoc thesauro non modicum exultasse, quando Conditorum suum, quem plus seipsis diligebant, ita illum thesaurum diligere agnoscebant; quapropter bene esset conveniens, & dignum, quod dies illa ab omnibus in magna reverentia haberetur, quæ materia illa in Anna utero concepta, & collecta fuit, ex qua benedictum corpus Matris Dei formari debebat, quam ipse Deus & omnes eius Angeli in tanta charitate peramabant.

Item, ibidem lect. 2. cap. 11. Deinde postquam illa benedicta materia congruo tempore formatum corpus habuit in alvo Matris, sicut eam deiecit, tunc auxit thesaurum suum Rex omnis gloriæ, scilicet infundendo ei viventem animam, & quæ admodum apud arva florida circumvolans universa mollifera gramina diligentius perferat, quia ex naturali scientia novit discernere ubi pullulat flos amoenior, quem si fortè ex folliculo adhuc erumpere non viderit, nihilominus tamen ejus ortum cum desiderio delectabiliter præstolatur, ut

ad suum placitum ipsius dulcedine perfruat: simili modo celestis Deus, qui omnia oculis suæ Majestatis clarissime intuetur, quando MARIAM in secreto materni uteri adhuc latitare prospiciebat, cui in æterna sua præscientia nullum hominem totius mundi in omni virtute similem novit debere existere, cum omni consolatione, & gaudio, ipsius ortum expectabat, ut per ipsius Virginis charitatis dulcedinem, sua superabundans divina bonitas panderetur. O quam clarè emicuit in Anna utero Aurora consurgens, quando in eo MARIÆ corpusculum per adventum anime vivificatum exiit, cujus ortum videre Angeli, & homines tanto desiderabant, &c. Prosequitur alia quamplura, quæ de ortu in utero, vel ex utero possunt intelligi, quæ omnia reperies tom. 1. Impress. Romæ 1606. in fol. Item, impress. ann. 1492. Item, Antwerpæ anno 1611.

Item, l. 6. c. 49. f. 547. Inquit (Mater Dei loquitur) Si alicui volenti jejunare, qui desiderium haberet comedendi, sed voluntas resisteret desiderio, præciperetur à Superiori (cui obediendum esset) quod propter obedientiam comederet, & ille propter obedientiam contra velle suum comederet, illa comestio majori remuneratione digna esset, quam jejunium. Per similem modum conjunctio Parentum meorum fuit, quando ego concepta fui, & veritas est, quod ego concepta fui sine peccato originali, & non in peccato: quia sicut Filius meus, & ego nunquam peccavimus: ita nullum conjugium fuit, quod honestus esset, quam illud, de quo ego processit.

BRUNO Carthusianus, inclytus, ac Sanctissimus Patriarcha suæ Religionis, natione Coloniensis, in Exposit. Psalm. 101. fol. 400. ait: Dominus de cælo in terram aspexit, dum de regalibus sedibus in uterum Virginis venit; hæc enim incorrupta terra illa, cui benedixit Dominus, ab omni propterea peccati contagione libera, per quam vitam agnovimus, & promissam veritatem accepimus. Quæ, quia digna fuit, Dominus de cælo in terram aspexit; sed ad quid? Ut audiret, inquam, gemitus compeditorum, id est, gemebundas preces eorum, qui pro peccato primi parentis in inferno compediti tenebantur vinculis tenebrarum: ad hoc enim specialiter Christus venit in mundum, ut mortuos liberaret ab inferis, & vivos solveret à peccatis. Unde sequitur: Et solveret filios interemptorum, id est, primorum parentum, qui fuerunt interemptores, & interempti, quia causam interemptionis, id est, originale peccatum ad filios transmiserunt, &c. Quod hic agat Bruno de peccato originali, ex ipsius verbis evidenter patet: ab hac ergo peccati contagione fuit MARIA libera.

Item, in Serm. 5. de B. Virgine, serm. 1. tomo 3. fol. 107. inquit: Est etiam terribilis, ut acies castorum ordinata, ad quam omni virtute circumamictam non audeat aliquis hostis accedere, ut quæ Spiritus Sancti protegatur adumbratione, &c. Si nullus inimicus, igitur neque originale accessit ad MARIAM.

Item, Serm. 2. de Nativitate Beatæ Virginis, inquit: Primum hujus lineæ caput est Adam, secundum verò Christus. Hæc linea incipit ab Eva, & desinit in MARIAM. In principio mors, & in fine vita consistit. Mors per Evam facta est, vita per MARIAM reddita est; illa à diabolo victa est, hæc diabolum ligavit, & vicit. Cùm enim ab Eva usque ad ipsam lineam extendatur, in ipsa tandem ille hamus

hamus

hamus ligatus, & incarnatus est, per quem captus est ille Leviathan serpens antiquus, qui est diabolus, & Sathanas, ut qui per feminam in regnum intravit, per feminam de regno extraheretur, & qui feminam illudet, & suis sibi vinculis ligavit, ab hac una femina illuderetur, & ligaretur, &c. Quorum laudes inter omnes creaturas pulcherrima suscipere dignetur, cuius humilitate, & sapientia hic tantus hostis captus, & ligatus, & de regno, quod tanto tempore iniuste possederat, eiectus est, &c. Lib. impress. Coloniae 1611. in fol.

BRUNUS Herbipolensis Sanctus, in Pentateuchum Moysis, ad c. 3. Exodi f. 94. inquit: Hæc autem prima visio Moysis, hic primum cum Deo loqui incipit: Sed quid per rubum, nisi B. Virginem *MARIAM*? Quæ sic ex Iudeorum spinosa & peccatrice gente exorta est, sicut de rubi asperitate pulchra & odorifera nascitur rosa. Hæc autem visa est ardere, sed non arsit, quia sine carne concupiscentia, sine libidinis æstu S. Spiritu obumbrante concepit. Impress. Duaci 1648. in 4. Si aliquis dixerit istum non esse expressum pro pia sententia, transeat: nam saltem hoc habebimus expressè, quòd, cum fuerit antiquus, non sustinuit opinionem contrariam: hoc enim dictum communissimum non solum ab antiquis, sed etiam à modernis Opinionis contrariæ defensoribus, primò ac præcipuè intendimus debellare hac Militia.

BRUNUS Lothar, Ordinis Carthusianorum Flander, edi curavit opera Joannis Iusti Lanspergij, ubi quamplura extant Opuscula, seu Sermones de *Immaculata Virginis Conceptione*, ut videre est in lib. impress. Coloniae 1553. in fol. & 1555.

BRUNUS Neuser, Ordinis Minorum Provincie Colonienfis Theologus, in Summa sua Prædicationum Sermonum, habet tres Sermones pro *Immaculata Conceptione*. Primum in Sabbato 1. fol. 48. sub hoc titulo: Canonistæ & Theologi remis rationum à tempestate originali navem victricem propulsant. Secundum fol. 176. sub hoc titulo: *MARIA* tam decora in anima fuit, & tantam gratiam meruit, ut in primo instanti Conceptionis omnes Sanctos & Angelos in ea superaret: illa in utero matris cubans merebatur, & semper novam gratiam quasi infinitam obtinuit. Lib. impress. 1659. in 4.

Item, in 2. parte pro Sabbato Dominicæ Palmarum, fol. 458. sub hoc titulo: *MARIA* palma victoriosa, in valle Conceptionis peccatum vincit. Lib. impr. eodem anno 1659. in 4.

BRUNUS Solerius siue Astenfis, Episcopus Signinus, lib. 5. Sentent. de laudibus Virginis, cap. 1. agit, quomodo Deus fundavit Civitatem suam, id est, Matrem *MARIAM* creavit; quod pro incontaminata puritate Virginis Deiparæ adducit P. Euseb. Nieremb. in lib. Sacro Syl. cap. 1. §. 2. sed præcipuè pro hoc mysterio faciunt verba ab eodem infra adducta. Hæc linea (id est generationis Christi) incipit ab Eva, & desinit in *MARIAM*. In principio est mors, & in fine vita consistit. Mors per Evam facta est, vita per *MARIAM* reddita est. Illa à diabolo victa est, hæc diabolum ligavit, & vicit. Extant tom. 3. fol. 26. Lib. impress. Venetijs 1651. in folio. Alia habet verba, sed etiam extant in S. Brunone Carthusianorum Fundatore.

BRUTUS Gotifredus, Italus, scripsit *Triumphum miraculose imaginis Genitricis Dei MARIE ab Archiepiscopatibus Immaculatae Conceptionis, & Stellarij, in Templo S. Laurentij in Damaso de Urbe religio-*

simè cultæ; de quo Marrac. in Biblioth. tom. fol. 247. & ego cum essem Romæ, hoc opus quisi à fratre ejus, sed solum extabat quoddam fragmentum.

BULLÆ Apostolicæ à diversis Summis Pontificibus expeditæ, sub hoc titulo præcisè *Conceptionis Virginis MARIE*, repertæ in Archivo S. Petri Vaticano, in Archivoque Brevium Romanæ Curia, & à nobis extractæ pro conficiendo Bullarj Seraph. &c. Impress. Romæ 1655. de quibus dicimus hoc, ut quid singulare, & ratione dignissimum, quòd nunquam vicinè aut legimus Bullam aliquam expeditam sub titulo Sanctificationis; aut aliquod Rescriptum Summorum Pontificum, Sacrarumve Congregationum: imò semper, & ubique loquuntur in ipso titulo Conceptionis; ut hinc appareat, quomodo Spiritus Sanctus, singulari assistentia suam in Ecclesiam, prohibens intensibiliter, & replet ab ea talem Sanctificationis vocem. Vide Notam Indisol. sub expresso titulo Conceptionis *Immaculatae, Sanctissimæ, Puræ, Miræ, Illibatæ, &c.* in nostro Regesto sequentes. Sixtus IV. Pontif. in 1. Bulla, quæ incipit: Grave nimis, edita in 1282. sui Pontificatus II. agit de ipsius *Immaculatae Virginis Mira Conceptione*. Et in altera Constitutione, quæ incipit: Grave nimis, edita in 1473. Pontificatus sui anno 13. inquit: Eiusdem *Immaculatae Conceptionis* officium celebrantes, Alexander IV. in Bulla, quæ incipit: Illius pro Dominici gregis, &c. expedita anno 1254. inquit: Eiusdem *Immaculatae Conceptionis* officium celebrantes, &c. Julius Papa II. in Bulla, quæ incipit: Dum præclara meritorum insignia, &c. die 10. Julij, anno 1510. sui Pontificatus anno 1. ait: Qui imaginem ejusdem Beatæ *MARIE* Unigeniti ejus Filij, quam dilectæ in Christi Monialis filia, Ordinis Sanctæ Conceptionis Tolanæ, &c. Idem, in Bulla, quæ incipit: Ad statum prosperum, &c. anno 1511. die 15. Octobris, sui Pontificatus 8. inquit: *Immaculatam Conceptionem* venerantes, &c. Et infra in eadem Bulla: *Immaculatae Conceptionis* ejusdem Genitricis: Et infra: Et gloriosæ Virginis piis in cordibus *Immaculatae Conceptionis* augeatur devotio, &c. Idem Julius in Bulla, quæ incipit: Inter universa Divina beneficentia, &c. expedita anno 2. sui Pontificatus anno 6. dicit: Et præsertim *Immaculatae Conceptionis* B. *MARIE* Virginis, &c. Idem Leo X. in Bulla, quæ incipit: Pia Christi filium, &c. data die 18. Febr. anno 1518. sui Pontificatus anno 6. dicit: Et præsertim *Immaculatae Conceptionis* B. *MARIE* Virginis, &c. Idem Leo X. in Bulla, quæ incipit: Animas lucrifacere, &c. anno 1518. 13. Kal. Julij, sui Pontificatus anno 6. inquit: Ob singularem devotionis affectum, quæ ad *Immaculatam Conceptionem* gloriosissime Virginis Dei Genitricis *MARIE*, &c. Paulus III. in Bulla expedita pro Fratibus Tusciæ Florentinæ, quæ incipit: Exponi nobis nuper, &c. data die 16. Julij, anno 1548. Pontificatus sui anno 14. inquit: Vestri Ordinis, & observantia prædictorum invocatione *S. MARIE Immaculatae conceptæ, &c.* Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit: Super gregem Dominicæ, &c. data Tusculi 5. Idus Maij, anno 1582. inquit: Sub invocatione *Sanctissimæ Conceptionis, &c.*

mens VIII. in Bulla, quæ incipit: Grata devotio- nis, &c. data 9. Maii, anno 1600. Pontificatus sui anno 9. inquit: Capellas sub Immaculata Conceptionis B. MARIE Virginis invocatione, &c. Idem in alia Bulla, quæ incipit: Dignum, &c. data 11. Kalendas Februarii, anno 1601. Pontificatus sui anno 10. inquit: Simplex beneficium Ecclesiasticum ad Altare Immaculatae Concept. Virginis, &c. Paulus V. in Bulla, quæ incipit: Regis pacifici. data die 6. Julij, anno 1616. Pontificatus sui anno 12. inquit: Eisdemq; Immaculatae Conceptionis officium celebrantes, &c. Idem in Bulla incipiente: Vita, ac morum, &c. expedita Pridiè Kalendas Septembris, anno 1607. sui Pontificatus anno 3. inquit Beneficio Ecclesiastico sub invocatione Immaculatae Conceptionis B. Virginis MARIE, &c. Idem in alia Bulla, quæ incipit: De salute gregis, &c. data Kalendis Maij, anno 1614. sui Pontificatus anno 10. inquit: Confraternitas sub invocatione Immaculatae Conceptionis ejusdem B. MARIE Virginis, &c. Idem in Bulla, quæ incipit: Dignum. data anno 1617. 4. Idus Maij, Pontificatus sui anno 13. inquit: Beneficium Ecclesiasticum sub invocatione Immaculatae Conceptionis B. MARIE Virginis, &c. Idem in alia Bulla ejusdem tenoris, expedita 9. Kalendas Julij, sui Pontificatus anni 13. inquit: Sub invocatione Immaculatae Conceptionis. Et in alia Bulla, quæ incipit: Ex debito Pastoralis officij, &c. data 6. Idus Februarij, ann. 1619. Pontificatus sui anno 7. inquit: Monasterij Monialium Immaculatae Conceptionis B. Virginis, &c.

Item, ex Urbano VIII. de quo non verentur dicere, eum semper, & ubique renuisse adscribere Concept. titulum Immaculata, sunt in ejus Regesto Bullæ sequentes. Prima, quæ incipit: Illius vices gerentes, &c. data 9. Aprilis, anno 1625. sui Pontificatus 2. inquit: Confraternitas sub invocatione sanctissimæ Conceptionis B. MARIE, &c. Et in Bulla expedita anno Christi 1627. sui Pontificatus 4. quæ incipit: Dignum, &c. inquit: Sub invocatione Conceptionis Immaculatae Virginis MARIE, &c. Et in Bulla expedita Idibus Decembris ejusdem anni 1627. quæ incipit: Illius vices gerentes, &c. inquit: In Ecclesia Conceptionis Immaculatae Virginis Aversan. &c. Idem anno Christi 1629. sui Pontificatus 6. Nono Kalendas Junij, in Bulla quæ incipit: Ex commisi nobis, &c. sic inquit: Ecclesiam sub Conceptionis Immaculatissime ejusdem Beatæ MARIE Virginis, &c. Item, in Bulla quæ incipit: Dignum, &c. data anno 1631. Quarto Idus Novembris, sui Pontificatus 9. inquit: Sub denominatione Immaculatae Conceptionis B. MARIE, &c. Idem anno 12. sui Pontificatus, Christi 1635. die 12. Maij, in Bulla quæ incipit: Religiosos viros, &c. inquit: Omnibus & singulis Patribus, & Fratribus prædictæ Provinciæ Immaculatae Conceptionis B. MARIE, &c. Iste sunt Bullæ, in quibus Summi Pontifices pro Cathedra sedentes, cant, non Virginem, sed ipsammet Conceptionem Sanctam, Puram, Immaculatam. Alias vide in Nodo Indissolubili fol. 83. usque ad finem libri, & in nostro Indiculo Bullarum Seraphici, ubi inveneris signum istud *

BURCARDUS Zorillard, Ordinis Minorum Germanus, in relatione Provinciæ Austriae affirmat, quod in illa Provincia sunt duo Altaria Conceptionis Dominæ nostræ. Extat apud nos manifeste.

BUSSE N. Societatis Jesu Gallus, laboravit

Manuale Meditationum devotarum, &c. & in Indice festorum, pro festo Immaculatae Conceptionis sanctissimæ Virginis, Considerationes à fol. 281. usque 283. Impress. Parisiis 1647. in 16.

C.

CÆLIUS de Leon, & Quirinos, Canonicus Magistralis Hispanus, Serm. de S. Michael fol. 3. inquit: Aparecio à Moyse en una carga ardiende, cuyo fuego no marchitava su verdor, por dar señas de la pureza de MARIA, que en el milagro de la çarça conocen los Padres, &c. Serm. impress. Granatæ 1641. in 4. Puritas MARIE fuit, & in partu, seu Conceptione Filii Dei, & in propria Conceptione; de utraque loquuntur PP. sed hic loquitur absque dubio Cælius, de puritate Conceptionis passivæ, quia Granatæ sic ex voto sentiunt omnes.

CÆLIUS Pannonius, Ordinis S. Pauli primi Eremitæ, in suis Commentariis in Cantica, inquit: Porrò celebratur hoc Canticum decantatissimum, & de Deipara Virgine per appropriacionem, quæ ideo tota pulchra fuit, quia in ea nulla macula fuit, nec originalis, nec actualis peccati, ut puriores Theol. cantant. Deus quippe summè puram esse voluit, quæ candorem lucis eterne, & speculum sine macula conceptura, & intra viscera gestatura foret, quæ singulari gratia preservata fuit, ut non penetraret ad eam labes ista connaturalis, quando corpus affatu Spiritus consecratum suscepit animam in plenitudine gratiæ creatam, quod citra alteracionem potuit Deus facere, & fecit; alioquin non tantum honorasset Pater Filium, si Matrem aliquando infamiæ malum subiisse passus esset, &c. Extat liber iste in Monasterio Lepoglave manu. ut refert Joannes Euseb. Nieremb. lib. Dissert. epist. 15. fol. 296. Laurentius Chryfog. in Mundo Mariano, dissert. 20. n. 1. Velazq. lib. 5. Item, in Collectanea in Apocalypsim, capite 12. punct. 3. fol. 158. ad finem, vocat Virginem MARIAM intemeratam. Lib. impress. Venetijs 1547. in 4.

CÆLIUS Sedulius, Presbyter ac Poëta antiquus, in lib. Mirabilium divinatorum, lib. 1. s. de Adamo è Paradiso ejecto, inquit:

..... Ut unde
Culpa dedit mortem, pietas daret inde salutem,
Et veluti spinis mollis rosa surgit acutis,
Nil, quod lædat habens, Matremque obscurat honores
Sic Ene de stirpe sacra veniente MARIA;
Virginis antique facinus nova Virgo piaverit,
Ut quamvis natura prior vitiatam jacebat
Sub ditione necis Christo nascente renasci
Posset homo, & veteris maculam deponere carnis.

Lib. impress. Venetijs 1501. in 4. & cum Comment. Aelij Antonij Nebricen. Granatæ 1553. in 4. Si Virgo MARIA ex spinis, scilicet peccatis, vel maledictionibus Adami pullulavit ut mollis rosa, nihil habens quod lædat; gigitur non contraxit originale; quia aliter haberet quod læderet, & non esset mollis rosa, sed spina acuta, sicut cæteri Evæ filij. Deinde illud notandū. Quoniam natura prior vitiatam jacebat sub ditione necis; natura prior fuit natura ut in Eva; natura posterior fuit ipsa natura prout in MARIA; illa fuit vitiatam, sed hæc illaesa. Extat in Bibliotheca Veterum Patrum, & alibi sæpe manuscript.

R

CÆSAR